

אוי קלט (מורה חדש)
עתון יומי בלתי מפלגתי בשפה העברית
תאריך: 16 אב 1963
עורך: אהרן יודן
המורה: מורה חדש בע"מ. ח"א. רח. הנוב 11.

XLIV. EVFOLYAM
Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
Főszerkesztő: SCHÖN DEZSO
Kiadó: Mizrách Chádás Ltd., Tel-Aviv,
Hánegev 11. - POB 831.
Telefon: Szerkesztőség: 31476
Kiadóhivatal, hirdetés, nyomda: 31677.

UJ KELET
PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő:
Dr. MARTON ERNŐ
המסד והעורך הראשון:
ד"ר א. מרטון

Az amerikai hadsereg vezetői helyeslik a moszkvai egyezményt

Eisenhower volt elnököt is meghallgatta a szenátus külügyi bizottsága az atomtilalmi megállapodással kapcsolatban

Washington, (UPI, IFP, Reuter). — A moszkvai atomtilalmi egyezmény jóváhagyása most már szinte kétségtelenné látszik, miután az amerikai hadsereg egyesített vezérkarainak főnöke, Maxwell Taylor tábornok, valamint Dwight Eisenhower volt elnök a legfontosabbakban a szerződés mellett foglalt állást. Taylor tábornok a kongresszus külügyi bizottsága előtt tett tanúvallomásaiban közölte, hogy a hadsereg legmesszebbmenően támogatja a Moszkvában aláírt háromhatalmi atomtilalmi egyezményt annak ellenére, hogy annak katonai szempontból továbbra is résen kell állni és folytatni kell a földalatti atomkísérleteket, az atomenergia tu-

dományos kutatását, valamint figyelni kell az atomkutatás terén a szovjet blokkban történő eseményeket. Taylor végső konklúziója az volt, hogy a szerződés pozitív oldalai lényegesen túlszárnyalják az abból fakadó veszélyeket. A vezérkari főnök hangsúlyozta, hogy a kormány és az adminisztráció semminemű nyomást nem gyakorolt a hadseregnek annak érdekében, hogy pozitív véleményét terjesztesse elő a háromhatalmi egyezményrel kapcsolatban, majd hozzáfűzte, hogy a vezérkar állandó folyamatos információt kapott az aláírást megelőző tárgyalások folyamatairól. Taylor hozzáfűzte, hogy „a legmélyebben meg van győződve, mi-

szint az egyezmény semmiképpen sem sérti a nemzet érdekeit”. A bizottság tagjai ezután a keresztkérdések öző nével árasztották el a disztinguált hangnemen megjelent, kitüntetésekkel ékesített tábornokot. Többek között arról faggatták, hogy milyen álláspontot foglalt el, amikor 1959-ben Eisenhower volt elnök hasonló atomtilalmi egyezmény aláírására törekedett. Taylor azt felelte, hogy erre csak akkor válaszolhat, ha előzőleg átnézi az irattárát és egyben megjegyzi, hogy minden egyezményt az időknek és a körülményeknek megfelelően kell kezelni. Dwight Eisenhower volt amerikai elnök, aki feles-

ge társaságában tegnap érkezett vissza európai kirándulásáról New Yorkba, kijelentette, hogy minden körülmények között támogatja az aláírt atomtilalmi egyezményt, „kivéve, ha bizonyíték volna rá... hogy a szovjetek fejjel lefelé tartják az Egyesült Államok biztonságát veszélyeztetve volna.” A volt elnök megjegy-

Sziriából három ízben nyitottak tüzet Háon kibuc traktorai ellen

A sziriai állásokból tegnap délután háromszor nyitottak gépfegyvertüzet három traktorra, amelyek Háon kibuc földjén különböző helyeken dolgoztak. A sziriaiak minden alkalommal két-három gépfegyversorozatot adtak le a traktorokra. A tüzelés mindig akkor kezdődött, am-

kor a traktoristák megközelítették azoknak a területeknek a szegélyét, ahol a sziriaiak néhány hét óta rendszeresen zavarták munkálataikat. Háon kibuc többi területén tegnap zavartalanul folyt a munka. A lövöldözések nyomán nem voltak sebesülések az izraeli részről nem szóltak a tüzet a tervezet szerint ma, pénteken kellett volna befejezni ezeket a területeknek a megművelését.

NATO

hadgyakorlatok

London, (Reuter). — A NATO egyesült erőinek parancsnoka, H. P. Smith amerikai tengernagy tegnap közölte, hogy a védelmi szövetség tengeri és légi hadereje augusztus 16-tól kezdve az Atlanti óceán keleti részében nagy hadgyakorlatokat fog rendezni.

Lemondott Youlou abbé, a volt francia Kongó elnöke

Brazzavilleben a hadsereg vette át ideiglenesen a hatalmat — Valószínűleg szocialista politikus kerül az állam élére

Brazzaville, (IFP, Reuter, UPI). — Foulbert Youlou abbé, a volt Francia Kongó elnöke, tegnap meglepetésszerűen lemondott elnökségéről és közölte, hogy teljesen visszavonul a politikai élettől. Youlou páter a hivatalos nyilatkozatában bejelentette, hogy az uralmat ideiglenesen a hadsereg veszi át mindaddig, amíg új kormány alakul Brazzavilleben. Azt is közölte a távozó államfő, hogy egyidejűleg lemond a miniszterelnökségről, polgármesteri állásáról, valamint parlamenti tagságáról is. A hadsereg vezetői közölték, hogy ideiglenesen átvették a hatalmat és egy hónapon belül kiadják az új választásokat. Egyben an-

nak a reményüknek adtak egy egyszerű pap volt. 1955-ben jelöltette magát a francia parlamenti választásokra, de kudarcot vallott. Politikai karrierje 1956-ban kezdődött, amikor közös európai-afrikai listán indult a városi választásokon és izgalmas küzdelem után bekerült a városi tanácsba és így lendült később az államelnöki pozícióba. Az elmúlt évben Youlou elnök Izraelben is járt, amelynek őszinte, meleg barátja.

HÁROM FÉRFIT ÉS KÉT NŐT FOGTAK EL AZ ANGLIAI VONATRALÁS ÜGYEBEN

A rendőrség 100 ezer fontsterlinget már megtalált London, (Reuter, IFP). — A két férfi egy bizonyos szálló címe után érdeklődött az asszonnyal és az adott információ után a nő, aki megfigyelte, hogy résztvettek a Glasgow-londoni vonat ellen elkövetett emlékeztető rablótámadásban. Az angol sajtó közli, hogy a rendőrség már megtalálta mintegy százezer fontsterlinget az elrabolt pénzből. A bankjegyeket laboratóriumi vizsgálat céljából a rendőrség ideiglenesen elköszölte. Az öt gyanúsított közül két férfit Burnemouthban tartóztattak le, mely egy nő éberségének köszönhető.

A két férfi egy bizonyos szálló címe után érdeklődött az asszonnyal és az adott információ után a nő, aki megfigyelte, hogy résztvettek a Glasgow-londoni vonat ellen elkövetett emlékeztető rablótámadásban. Az angol sajtó közli, hogy a rendőrség már megtalálta mintegy százezer fontsterlinget az elrabolt pénzből. A bankjegyeket laboratóriumi vizsgálat céljából a rendőrség ideiglenesen elköszölte.

Strandolás után

amikor az embernek jó étvágya van és valami jót akar enni nincs jobb a friss, üdítő salátánál, amelyet az „Ec Házajit” gyár „Extra” C. D. olajával ízesítettek. A C. D. olaj azt a pikantériát adja a salátának, amellyel „az olajak királya” címet nyerte.

Szálál jémeni elnök váratlanul Kairóba érkezett

Valószínűleg az imám hiveivel folyó béketárgyalásokról tanácskozik Nasszerrel — Jövő hétre várják Aref iraki marsallt Egyiptomba

Kairó, (Reuter, IFP). — Abdulla el-Szálál jémeni köztársasági elnök tegnap kormányának két minisztere társaságában meglepetésszerűen Kairóba érkezett. Az elnök kíséretében lévő Musztafa Jakub külügyminiszter kijelentette a kairói repülőtéren, hogy Szálál és Nasszer elnökök az elkövetkező öt nap folyamán az arab világban történt legutolsó fejleményekről, valamint külpolitikájuk összeegyeztetéséről fognak tárgyalni. A hivatalos jémeni delegációt a repülőtéren Abdul Chakim Amr helyettes egyiptomi köztársasági elnök fogadta. Egyébként a bagdadi rádió közlése szerint a jövő héten újabb magasrangú vendége lesz Nasszernak: Abdul Szalem Aref iraki elnök tiszteli meg látogatá-

sával az egyiptomi főváros. A Bagdadban megjelenő „El Gumhurie” című félhivatalos lap szerint Aref kairói látogatásának főcélja a kudarcba fulladt háromhatalmi egyesülés tervének megmentése, azaz közvetítési kísérlet Nasszer és a sziriai Báát-párt vezetői között. Arab és más diplomáciai megfigyelők véleménye szerint ez a látogatás az Egyiptom és Irák közötti feszültség feloldásához vezethet. Nasszer már több ízben hita meg Arefet, hogy látogasson el Kairóba, a két állam között eddig fennálló feszültség azonban nem tette lehetővé a találkozást. A sziriai delegáció bagdadi látogatása után azonban olyan hírek terjedtek el, miszerint mindhárom fél érdekelve van abban, hogy elsimítsa a közöttük fennálló ellentéteket. Ennek első jele az, hogy a három ország sajtója és rádiója hirtelen felhagyott egymás becsmérlésével és három hónap óta először az egyiptomi sajtó nem foglalkozik a Báát-párt iraki és sziriai vezetői tevékenységével.

seket. Navhan hozzáfűzte, hogy Nasszer személyesen dolgozta ki az összeesküvés tervét.

UTÁNZATOT NE FOGADJON EL! AZONNAL CSILLAPÍT MINDEN FÁJDALMAT A PALGIN Palgin PALGIN MINDEN TABLETTÁBAN VÉSVÉ VAN

SCHWARZ RUTH és POPPER MICHAÉL Jeruzsálem (CSR) Jeruzsálem (Budapest) ezúton értesítik rokonaikat, barátait és ismerőseiket, hogy 1963 augusztus 13-án HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK.

זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו
Örömmel tudatjuk, hogy a szentéletű cádik, a nagykállói rebe
רב מנחם מנרל טאוב שליט"א
mosávunk vendége lesz. — Szívesen látott vendégeink teljes ellátása biztosítva van.

MOSÁV SZAFARIJA VEZETŐSÉGE

Á T A D Ó
TEL-AVIV, ALLENBY-UT 81. SZ. ALATT
2 szoba, ipari árammal két bejárattal.
Alkalmos üzletnek, műhelynek, irodának, stb.
Egy szoba átadása is lehetséges.
Érdeklődni a helyszínen:
Mandelbaum ékszerész, Tel-Aviv, Allenby 81.

Szomjas?
Fissis oltja a szomját!
Édesített gyümölcs-levek
Franch

Az ELISMERTEN
JÓ KÁVÉ
BAZISA
A VALÓDI FRANCK.
Izraeli neve:
Franch

Franch

HIREK

ELŐFIZETÉSI DIJA
HAVONTA 5.80 IL.
Tel-Aviv, POB. 831.

Fiókládóhivatalok:
HAIFA:
Schapira 13, tel. 2453.
Irodai órák után:
Tel: 66711.

JERUZSALEM:
Javec 7. Tel. 26046.

A Szochnut és a sors...

Uj olé érkezik valahonnan Európából, magyarul is beszél. Apja, anyja, s valamennyi testvére az ország északi részében lakik, így nincs mit csodálkoznunk, hogy a Szochnut emberei Délre küldik. Protestál, kér, könyörg, s veszekszik, de a pákidi hajthatatlan.

— Majd csak lesz valahogy — mondja, miközben kituskolja az ajtón.

Az elkészített olé so's jegyet vesz, s másnap megüti a 45.000 fontos főnyereményt. Pár nap múlva visszamegy a pákidoz, aki boldog vállveregetéssel osztozik örömeiben:

— Ugye megmondtam magának, hogy előbb-utóbb berázódik...

(sofet)

— Ma lesz a „Miss Univers”-választás. — Long Beachből jelentik: Tegnap választották meg „Miss Amerikát”, Amerika szépségkirálynőjét, a 19 éves feketehajú, Joyce Bryan miamii lány személyében.

— Ma tartják ugyancsak Long Beachben a „nemzetközi szépségkirálynő” választását, amelyen 46 ország kiküldöttjei, köztük Joyce Bryan vesz részt.

ÉKSZER ÉS ÓRA VÁSÁRLÁSNAI
forduljon
bizalommal hozzám:
SCHWARZE.
(Temesvár)
Tel-Aviv, King George 16

— Összetörte a jaffai kommunista pártotthon könyvtárszobáját. Öt napra vizsgálati fogságba került Mose Askenázi tel-avivi lakos, mert tört-zúzott és botrányt okozott a kommunista párt jaffai helyicsoportjának helyiségében. Askenázi kedden este behatolt a Jehuda Há-jamit utca 30 alatt lévő pártotthon könyvtárába, ahol összetörte a bútorokat és mintegy 2500 font kárt okozott.

* Legszébb női tászkák Évától, Tel-Aviv, Allenby-út 90. — Készítési árak.

Többszáz eredeti
magyar hanglemez
ERKEZETT!
OPERETTEK, NÉPDALOK,
CIGÁNYZENE.
„Hadash” Hajarkon u.
ötvenkilenc.

ORTOPÉD-SPECIALISTA VAMOS PEDIKUR
Betétek gipszmintára, gumiharcsnyák.
Büjel-nappal viselhető sérvtökök. • Fúzők.
TEL-AVIV, DIZENGOFF-U. 155. • TELEFON :227284.

FIGYELEM!
Részletre — a vevő lehetőségeihez szabva —
Elvezni fogja az előnyös fizetési feltételeket, ha összes szükségleteit nálunk vásárolja be. • BUTOR — bármilyen fajta az összes modellek rendelkezésre is; továbbá: MOSO- és VARRÓ-
GÉPEK, KERÉKPÁR, FRIGIDAIRE, RADIO, GRAMOFON.
NŐI-, FÉRFI-, GYERMEKRÜHAZAT és CIPO.
Lámpa, fűszeg, szőnyeg, paplan, gyermekkosci, gyermekágy és egyéb szülészeti cikkek.
Üdülés az ország bármely nyaralójában.
Uj oléknak és fiatal pároknak különleges feltételek.
TAAM CHAJIM CEGNEL.
Igazgató: Titinschneider, Tel-Aviv, Allenby-út 27.
az udvarban.

2 Uj Kelet 1963 VIII 16

— A repülővállalatok estélye a rák ellen küzdő liga javára. Az Izráelben működő nagy nemzetközi repülő társaságok szeptember 9-én hétfőn este nagyszabású estélyt rendeznek a Szavion melletti Ávia hotel park-jában. Az est teljes bevételét a rák elleni ligának ajánlották fel. A rendezőség mintegy ezer résztvevőre számít, akiket izráeli és külföldi vendégek fognak szórakoztatni, ezenkívül tréfás műugró bemutatót tartanak a hotel uszó-dájában.

* Model női ruhák kiállítására (nagyméretűek is): „Elizabeth”-nél, Tel-Aviv. Ibn Gvirol 65.

— Az utcán ölte meg a szivbaja. Jozsef Hár-Gáás 53 éves kirját-chajimi lakos tegnap összeesett és meghalt Haifán az Acmaút utcában. Hár-Gáás súlyos szivbeteg volt.

Naharia
Népszerű
KÁLMÁN-STRAUSS
stb.
OPERETT-EST holnap.
szombat este 8.30-kor a **PARK SZALLÓ** kert-helyiségében
GROH JULIA
hangversenyekenekő
és a
RÓZSA-GAAL DUÓ
közreműködésével.

— Délamerikába utazott a „Chérut” főszerkesztője. Ajzik Remba, a Chérut nevű napilap főszerkesztője, tegnap Délamerikába utazott. Ajzik Remba a Chérut mozgalom lapja és a Jabotinsky-ház építésével foglalkozó bizottság képviselőjében gyűjtést rendez a tel-avivi King George utcai Mecudát Zeév pártközpont kibővítésére.

* A magyarországi megbízottban Ön is megbízhat. Könyvgyben forduljon „Hadash”-hoz, T.-A. Hajarkon ötvenkilenc.

— Megtámadta a Szochnut-hivatalnokot. Tudósítónk jelenti: Alex Rotar, a Szochnut natanjai kirendeltségének hivatalnokja feljelentést tett a rendőrségen egy 35 esztendő chederai férfi ellen, aki sikunügyét fenyegetőzéssel és erőszakkal akarta megoldani. A támadót a rendőrség letartóztatta, majd óvadék ellenében szabadlábra helyezte és megindította ellene az eljárást.

Kiujultak a tüntetések Amerikában a négerrek egyenjogúsítása körül
James Meredith vasárnap kapja meg a diplomáját Jacksonban

Washington, (UPI). — Amerikában tegnap újra kiujultak a négerrek egyenjogúsításáért folyó tüntetések és ellenakciók. Csikagóban nagyszámú tüntető, akik a négerrek egyenjogúsítását követelik, felgyújtott egy mozgó iskolai osztályt és míg a tüntetők a lángok eloltásával foglalkoztak, egy másik tüntető csoport valamivel távolabb egy további mozgó osztályt gyújtott fel. A zavargások folyamán mintegy 150 tüntetőt tartóztatott le a rendőrség.
A Mississippii állambeli Jackson városában egy 4

tagu külön bizottság nem találta elegendő okot arra, hogy kiutasítsa a helyi egyetemről a híres James Meredith néger egyetemi hallgatót, aki vasárnap történelmet fog statuálni, a mennyiben ő lesz az első néger, aki ebben az iskolában diplomát szerez.

Tennessee állam Sparta nevű városában tegnap kezdte meg a tanulmányait a helyi egyetemen elsőszben 12 néger diák. Incidensre nem került sor és az iskola szóvivője kijelentette, hogy 5 vagy 6 néger diák részt fog venni az iskola futball-csapatában.
A kaliforniai Valent városában Catherine Jamond Harvey 28 éves asszonyt, aki kétgyermekes családanya, meglincselték, mert viszonyt folytatott egy néger férfivel. Az asszony lakásán három férfi jelent meg, aki szidalmak között lefogta az asszonyt, szurokban és tollban megkempergette, majd a szekrénybe zárta és rágyújtotta a házat. Az asszonynak még idejében sikerült kimenekülni az égő házból és eljutni a rendőrségre. Jelenleg kór házban fekszik és az orvosok azon fáradoznak, hogy eltávolítsák testéről a szurkok és tollmaradványokat.

Beér-Séván
A LIBERALIS PART
Magyarajkú Tagozata
ÉLŐ UJSÁGOT
rendez hétfőn, aug. 19-én este 8.30-kor a Bét Háám éttermében.
Vezérelkek:
Baracs György
Politika:
Tál Chajim
Irodalom:
Ladányi László
Divat:
Mohos Klára
Humor:
Kaufmann Sándor
Asszony-rovat:
Pelez Anci.
Szerkesztő:
Benedek Pál.
DIJTALAN BELÉPÉS.
HÜTÖTT TEREM.

— Aramütést kapott, de nem történt baja. — Smuel Goldstein 59 éves elektromérnök tegnap egy frigidaire javítása közben áramütést kapott, de szerencsésen sikerült megmenekülnie a biztos hálától. Goldstein Tel Avivban, a Jád Eljahu negyedben a nép-jóletti konyha frigidairejét javította és munka közben hozzáért az egyik villanydróthoz, amelyhez hozzá-tapadt. Bár a baleset idején több személy tartózkodott a konyhában, senki nem vette észre a bajba-került mérnök szorult helyzetét. Goldstein nem vesztette el a fejét és végül sikerült megszabadulnia az árammal telített villanydróttól.

„ZSIDÓ SZEMLE”
délamerikai magyar-zsidó lap
Izráeli szerkesztők:
Gondos Margalit és
Rezes György
Megrendelhető:
Haifa, POB. 1719

— Meghalt egy amerikai zsidó filmrendező. — Egy hollywoodi kórházban tegnap gyomorműtét közben meghalt Odess Clifford 57 éves amerikai-zsidó rendező. Clifford leghíresebb darabjai a „Virágzó őszibarack” és az „Aranyifjú” voltak. Életében több filmszűrés is írt, amelyek közül „A siker édes ize” volt a legjobb.
* Tanuljunk 90 nap alatt angolul, dr. Szenczy nyelv-könyvből. Kapható: Allenby könyvtár, Tel-Aviv, Allenby tizenegy.

— Petách-tikvai tanár lett az áskeloni városi gimnázium igazgatója. Az áskeloni városi tanács Szabó Zeév petach-tikvai tanárt nevezte ki a városi gimnázium igazgatójának. Szabó Zeév, aki tavaly ideiglenesen töltötte be ugyanezt a feladatot, az előző 17 évben jónévi tanítóként működött Petach Tikván. Az áskeloni gimnázium távozó igazgatóját, Avraham Janumot országos tanfelügyelőnek nevezték ki. Egyéb-ként ebben a gimnáziumban a következő tanévben vezetik be először a reális irányzatot.

A Volt Munkaszolgálatosok Izráeli Szövetsége
f. hó 20-án (kedd) este 6 órakor Tel Avivban, a Rowal cukrászda kert-helyiségében (Dizengoff utca)
közyülés. és országos musz-os találkozó tart.
A közgyűlés keretében a Szövetség beszámol a kártérítési ügyekkel kapcsolatos aktuális problémákról.
A MUSZ-os találkozóra a kerthelyiség délután 5-től este 10-ig lesz nyitva.
Beléptidij nincs, kötelező fogyasztás személynként 1.50 IL.
A Volt Munkaszolgálatosok Izráeli Szövetsége

* **A HAIFAI SZEMLE**
uj számában Beregi Armin z. I. Dávid Nóra, Deutsch László, Dick Edit, Farkas Bertalan, Forrai László, Friedmann Judit, F. Fürth Margit, Kronovitz Edit, Lóránt Klári, Rössel Mordechaj, Schwartz Izsó, Szade Cvi és Szekulesz Olga írását olvassatja. Szerkesztő Árje Kaddar

— Lopott csekket hamisított és azzal fizetett. — A rendőrség letartóztatta egy 19 éves beér-sévai fiatalembert, aki ellopott a Szochnutól egy csekket, majd meghamisította és fizetéként továbbadta. A feljelentést a Bank L. beér-sévai fiókja tette, ahol egy 450 fontról kiállított gyanus csekket találtak rajta Fettman Chajim, az ismert elektromosárú üzlet tulajdonosának aláírásával. A letartóztatott fiatalember már bevallotta, hogy egy napot dolgozott a beér-sévai Szochnut-kirendeltségen és akkor lopta el a csekket, amellyel árut vásárolt Fettman Chajim üzletében. A fiatalembert további csekket lopásával is gyanúsítják. Édesapja azonban már visszaadta a kereskedőnek az árut, amelyet fia a hamis csekkért vásárolt.

* „Zor” a luxus étterem Akko tengerpartján — Gráisi teraszon a tenger fölött. Péntek és szombaton este gazdag művészi műsor és tánc a „Zor” zenekar zenéjére. Asztalrendelés telefonon: Haifa 910555

EGY MONDATBAN
● A szovjet Nemzeti Bank igazgató tanácsának elnökét, Torovuskin Alexandert felmentették állásából.
— közli a Tass szovjet hivatalos távirati ügynökség — és helyébe Alexej Poszkonov helyettes pénzügy-miniszter került.
● A new-yorki federális bíróság tegnap életfogytiglani fegyházra ítélte Nelson C. Drummond 34 éves amerikai néger tengerészt, akit a Szovjetunió javára való kémkedésben találtak bűnösnek.

PÉNZT AZONNAL
kaphat 10—1000 fontig aranyékszerre, Mive Amámira és egyéb értéktárgyra.
Lombard Tiferet, Rajna, T.-A., Rothschild Blvd. 31. Allenby sarokház

Foghúsa beteg? Fogai mozognak? Használjon naponta
Paradentosan
ismert svájci patent
— ez segít!
Kapható minden gyógyszerárban.

— Nem akarja visszafogadni elhagyott három gyermekét. A haifai rendőrség letartóztatott egy apát, aki elhagyta három gyermekét és most nem akarja visszafogadni őket a hatóságoktól. Niszim Ochajon haifai lakos szerdán reggel a Neve Säänán utcán lévő néppő léti hivatalban hagyta három kisgyermekét, majd megszökött. A rendőrség tegnap elfogta a szivtelen apát, aki vonakodik újra magához venni gyermekeit. Nyomban bíró elé állították, aki 8 napra vizsgálati fogságba helyezte.

— Ösztöndíj-alapot létesít a tel-avivi vallási tanács. A tel-avivi vallási tanács (hitközség) elhatározta, hogy ösztöndíj-alapot létesít, amellyel a Torában jártas és tehetséges szegénysorsú tanítványokat fogják elősegíteni, akik a városi jesivákban továbbképeznek magukat. A stipendium-alap egyelőre két család adományából áll, amelyek így örökítették meg elhunyt hozzátartozóik emlékét. Az alaphoz hozzájárulónak legalább kétezer fontot kell befizetnie és ezért az ösztöndíjak az egyes felajánlók neveit fogják viselni.

Két jeruzsálemi fiatalember ártévedt a határon
Együkük jordániai fogságba került, a másiknak sikerült visszafordulnia

Két jeruzsálemi fiatalember, aki szerdán este 6 óra körül az óvárossal határos Szanhedria-negyed területének környékén sétált, könnyen végtetessé váló kalandnak lett a főszereplője. Seta közben ugyan is a két fiú, a husz éves Nemchemja Sém-Tov és a 17 éves Jigál Májmon tévedésből átlépték a fegyverrel határvonalat és rögtön ezután egy határőrtől megrögzöttre kerültek. Az egyik golyó lábát érte Májmont, aki vissza-kísérlet futni izráeli területre, de a senkiföldjén elesett és később a jordániai határon túlra vonszolták. Barátja, Nemchemja Sém-Tov, visszafutott izráeli területre, majd bejelentette a kalandot a rendőrségnek.

Buddhista apáca ünnepek rüzháttal tiltakozott a vallási elnyomás ellen
Tüntetések és feszült hangulat Vietnám több városában

Szaigon, (Reuter). — A vietnami buddhista szerzetesek között az utóbbi időben elterjedt „öngyilkossági láz” a jelek szerint az apácákra is áterjedt. A Szaigontól 320 kilométerre északkeletre fekvő Chán Hua körzetben egy apáca gyújtotta fel magát afelelti elkeseredésében, hogy a hatóságok hátrányos megkülönböztetésben részesítik a buddhistákat. Mint emlékeztetés, ezt meg előzőben már három szerzetes cselekedett hasonlóan és halt nyilvános tüzhálalt. A körzet fővárosában, Nha Trangban tömeges tüntetések voltak, de komolyabb összetűzésekre nem került sor. A tüntetők követelték az apáca holttestét.

Uj olé! Használja ki vámmenteségi jogát.
Külföldről visszatérve, a legelőnyösebben ajánlhatunk világmárkás
General Electric, Westinghouse, Grundig, Telefunken, Philips, Kenwood, Rosenthal, stb., — különféle háztartási felszerelést **GYARI ARON ALUL** Részletes felvilágosítás — vétel kötelezettség nélkül — naponta 8—4 óráig.
EF-EF IMPORT-EXPORT S. FARKAS
Tel-Aviv, Petách-Tikva-út 9, I.
Tel. 66272 (Táchán Merkázitnál).

— A fiatal házások jelzalogkölcsonst kapnak a lakásárak felére Ramlén. — A napokban kezdődött meg a feliratkozás Ramlén a fiatal házások számára épített szikunlakásokra. Ezeket a lakásokat a hisztadruti Sikun Ovdim vállalat, a munkaügyi minisztérium és a rámléi munkástanács építik közösen és a fiatal pároknak a lakás árának felét kitevő jelzalogkölcsonst ígérték. A tervek szerint 60 ilyen lakás épül fiatal házások számára. Ezenkívül a Sikun Amámi keretében 62 lakást építenek az olyan szegénysorsú hisztadruti tagok számára, akik ma szükös lakásviszonyok között élnek. Ezek a lakásvásárlók is rendkívüli és nagy jelzalogkölcsonst kapnak.

Uj olé! Barmit behozhatnak külföldről vámmentesen, gyári árakon
WESTINGHOUSE FRIZIDER 5 évi garanciával
WALLERSTEIN
Irodai átal. • Telefon: 6916
Tel-Aviv, Allenby 90, II. em.
6-os ajtó. — (9-1 és 4-7.)

— Elvesztették az első mérkőzést a nemzetközi ifjúsági bajnokságban. Bég-rádból jelentik: A bosnyai Vrnjaccka Bányában folyó nemzetközi sakkbajnokságon Jisráeli Gát ifjúsági sakkjátékos, aki izráeli képviseli, elvesztette első mérkőzését a lengyel Adamski ellen, míg a második játszmája a bolgár Kirilov ellen félbeszakadt. A nemzetközi ifjúsági bajnokságon 30 sakkozó vesz részt öt csoportban. Gát csoportjában kanadai, jugoszláv, bolgár, ausztrál, lengyel és izráeli versenyző vesz részt.

— Elvesztették az első mérkőzést a nemzetközi ifjúsági bajnokságban. Bég-rádból jelentik: A bosnyai Vrnjaccka Bányában folyó nemzetközi sakkbajnokságon Jisráeli Gát ifjúsági sakkjátékos, aki izráeli képviseli, elvesztette első mérkőzését a lengyel Adamski ellen, míg a második játszmája a bolgár Kirilov ellen félbeszakadt. A nemzetközi ifjúsági bajnokságon 30 sakkozó vesz részt öt csoportban. Gát csoportjában kanadai, jugoszláv, bolgár, ausztrál, lengyel és izráeli versenyző vesz részt.

— Elvesztették az első mérkőzést a nemzetközi ifjúsági bajnokságban. Bég-rádból jelentik: A bosnyai Vrnjaccka Bányában folyó nemzetközi sakkbajnokságon Jisráeli Gát ifjúsági sakkjátékos, aki izráeli képviseli, elvesztette első mérkőzését a lengyel Adamski ellen, míg a második játszmája a bolgár Kirilov ellen félbeszakadt. A nemzetközi ifjúsági bajnokságon 30 sakkozó vesz részt öt csoportban. Gát csoportjában kanadai, jugoszláv, bolgár, ausztrál, lengyel és izráeli versenyző vesz részt.

— Elvesztették az első mérkőzést a nemzetközi ifjúsági bajnokságban. Bég-rádból jelentik: A bosnyai Vrnjaccka Bányában folyó nemzetközi sakkbajnokságon Jisráeli Gát ifjúsági sakkjátékos, aki izráeli képviseli, elvesztette első mérkőzését a lengyel Adamski ellen, míg a második játszmája a bolgár Kirilov ellen félbeszakadt. A nemzetközi ifjúsági bajnokságon 30 sakkozó vesz részt öt csoportban. Gát csoportjában kanadai, jugoszláv, bolgár, ausztrál, lengyel és izráeli versenyző vesz részt.

— Elvesztették az első mérkőzést a nemzetközi ifjúsági bajnokságban. Bég-rádból jelentik: A bosnyai Vrnjaccka Bányában folyó nemzetközi sakkbajnokságon Jisráeli Gát ifjúsági sakkjátékos, aki izráeli képviseli, elvesztette első mérkőzését a lengyel Adamski ellen, míg a második játszmája a bolgár Kirilov ellen félbeszakadt. A nemzetközi ifjúsági bajnokságon 30 sakkozó vesz részt öt csoportban. Gát csoportjában kanadai, jugoszláv, bolgár, ausztrál, lengyel és izráeli versenyző vesz részt.

Nem pártok — személyek harcolnak

Miért vonul az urnák elé Ábrahám ősaia városának 27 ezer polgára?

Irta: Dán Ofry

Ugy látszik, Izráelben is változnak az idők.

Változnak az idők és fordul a sors, a szerencse keze. Nemcsak a magánok, de egész közösségek, teljes néptörzsek életében.

Ki álmolta volna másképp élni azelőtt, hogy elkezdte a nap, amikor Izráel több pontjáról, északon és délen, falvakban és városokban egyre több torokból tör ki a panasza:

„Üldöznek bennünket, boj kottálnak, megéheztünk, törnek, ki akarnak úzni a helységekből, mert áskénázniak vagyunk...”

Aki nyílt szemmel jár ebben az országban és aki megérezte, hogy az országban, fejlesztési pontokon, ahol a lakosság zöme, túlyomó többsége az északafrikai országok oláiból, az iráki bevándorlókból kerül ki —

igenis hall ilyen panaszokat.

Dimonán, ahol Armon Lardo, a Marokkóból alijázott közszociális tanácselnök irányítja a rohamos tempóban fejlődő negevi városka életét, az európai országokból érkezettek úton-útfélen megkülönböztetéséről panaszok.

Es aki ellátogat Siomi olévárosba, bőségesen magába szívhatja Zálmán Zálmánovits jiddis nyelvű siráimait. Zálmánovitson és feleségén kívül mindössze egyetlenegy áskénázi család él egész Siomiban. Volt ugyan egy harmadik „vuszusz”-család is. Fűszeres volt a családfő és két évvel ezelőtt egy helyi bandita legyilkolta, mert nem volt hajlandó átadni pénzét.

szervezet gépezete, amikor is Cháchám és hívei egy-emberként a törzsi lázadás jelszavával indultak a Mápáj ellen, amelyet hirtelen az áskénázok, a vátiok fellegváraként mutattak be.

A tiz nap múlva esedékes választások fogják véglegesen megmutatni, milyen ereje van Beér-Séván Cháchám törzsi agitációjának.

Az északafrikai új olék tömegei számára Cháchámnak nem kell különösebb programot kidolgoznia. Elég ha megjelenik, elég, ha tudja, hogy ő bizony Irákból.

Básrából jött. Cháchám személyisége, nem pedig programja a döntő potenciális hívei között.

Nyilvánvaló, hogy ez a törzsi kihívás kényszerítette a Mápájt is arra, hogy Elíjahu Návi volt járásbírót állítsa listája élére. Návi és Cháchám ugyan földiek.

A belső szakadásokkal küzdő és Cháchám kivonulásaival nyilvánvalóan legyen gúlt Mápáj, a jelek szerint, ilyen körülmények között nem merészelt áskénázi jelöltet állítani a polgármesteri tisztségre. Beér-Séván konokul tartja magát a hír, hogy ezért ejtették Gideon Ben Jiszráel Kneszet-képviselőt, a szakszervezet volt helyi titkárárt.

Rossz helyen született...

Amerikai módszerekkel

Es most, hogy néhány napot Beér-Séván töltötünk, lépten-nyomon láttuk és tapasztaltuk, hogy a Mápáj — legalább is ezideig — nem arra helyezi a hangsúlyt, hogy a polgárnak érdemes az Alefra szavazni, mert az Alef emberei jól értnek a csatornázáshoz, a városépítéshez, hanem Elíjahu Návit, az embert helyezik előtérbe. Ugy tűnik, hogy a törzsi tényező nyomán Izráelben talán első alkalommal szemtanúi vagyunk Beér-Séván az egyéni, a személyes választási rendszer megvalósulásának.

Kis fantáziával azt mondhatnánk, hogy Beér-Séván gyakorlatilag és részben már megvalósult a Mápáj országos álma: megbukott a választási rendszer és utat tört magának a körzeti, egyéni szisztema.

Amerikai rendszerrel és amerikai módszerrel dolgoznak ez alkalommal a Negev szívében. Nekem is a kezembe nyomtak egy apró cédulát, amolyan hajtókára illő jelvényt, amelyről Návi képe mosolygott rám.

Nem a Mápáj, nem az Alef varázsával, hanem elsősorban Návi személyiséggel próbálták engem meggyőzni arról, hogy rá kell szavaznom.

Mi más ez, ha nem a személyiség aránytalan kidomorítása? Es Cháchám — Návi harcában most már egyre inkább a személyes momentumok a döntők. A Mápáj például odáig ment, hogy egyik hirdetésű szövegében egyetlen szóval sem említette a pártot, hanem óriási közleményében csak is Elíjahu Návi nevét és teljes élettrajzát pergettette. Ebben az élettrajzban minden második mondatban visszatért, hogy Návi az arab világot nagy szakértője, az iráki törzs fia, aki változatos karrierje során sohasem szakította meg kapcsolatait a Kelet színes világának sajátos problémáival.

Lehetséges lenne, hogy ez az érvelés, szíven ütné, mondjuk, a volt erdélyi, vagy budapesti polgárt? Elképzelhető-e, hogy a lengyel építőmunkás azért szavaz az Alefra, mert annak élén olyan személyiség áll, aki történetesen gyönyörű beduin-meséket tud...

Ezek a kérdések óhatatlan felvetődnek, ha alaposabban szemügyre vesszük a beér-sévai választási mód szereket.

A három „nagy” vetélytárs

Az a legfontosabb ismeretjel, hogy egy kifejezetten „világnevezett párt”, mint például a Mápám, szintén listavezetője, Zeév Zárizi volt polgármester személyiségének, egyéniségének, népies tulajdonságainak a kidomorítására helyezi a hangsúlyt. Még véletlenül sem hallottam Beér-Séván, hogy a Mápám aktivistái közül valaki a marxista-leninista városvezetés „előnyeit” próbálta volna elismerni a többi pártok propagandáját.

Eppen ellenkezőleg. A Mápám is Zeév Zárizi személyiségére épít. A lengyel származású Zárizi közvetlenségét, a nép minden rétegével fennálló szívélyes kapcsolatait üti dombra.

Más szóval, — a három legnagyobb rivális, Návi, Cháchám és Zárizi, egyéniségük, személyiségük varázsával, nem pedig párt-programjuk fitogtatásával operálnak.

A többi pártok és jelöltjeik volójában csak a másodhegedűs szerepét töltik be ebben a pillanatban a beér-sévai választási hangzavarban. Ezzel nem akarjuk azt mondani, mintha a többi párt nem lenne aktív és nem fejtené ki élénk tevékenységét. Mindössze azt szeretnénk érzékeltetni, hogy impresszióknak szerint, ez a három személyiség nyomja rá bélyegét Beér-Séva politikai küzdőterének mai arculatára. Lehetséges, hogy az elkövetkező tíz nap folyamán a többi párt és a többi listavezető is „felsorakozik” és jobban hallatja hangját.

Most azonban ők hárman „uralkodnak” a terepen. Közöttük folyik a kíméletlen és kölcsönös, személyes rágal-mazzással jócskán fűszerezett csatározás.

Ezek az „érvek” és az egész választási kampány abból a szerencsétlen helyzetből táplálkozik, amely Beér-Séván az utóbbi években megmérgezte az egész városkára légkört és a „palotaforradalmak” sorozatát, a puccs-szerű új koalíciók örsékváltásait, a „fleischerizmust”, a „cháchámizmust”, a különféle telek-ügyleteket és végül a városi tanács szétrobbantását, feloszlatását eredményezte.

Ennek a „háttérnek”, a beteg beér-sévai közszellemnek, a mostani választások melegágyának az ismertetésére a következő cikkünkben visszatérünk.

Bojkott a fűszeres ellen

Azóta két év telt el és mindössze két áskénázi család maradt Siomiban. Zálmánovitsnak makolejtje van. Az újságok mostanában hemzsegek Zálmánovits drámai történetével.

— Az egész városba bevezették a villanyt. Minden házban kigyulladt a fény. Csak az én lakásomban, az én üzletemben pislog még mindig a petróleumlámpa. A helyhatósági tanács arra uszította Slomi lakóit, akik valamennyien a keleti törzsekhez tartoznak, hogy ne vásároljanak nálam, ne segítsenek a megéheztetésben.

Danino úr, a tanács elnöke cáfolja, hogy bojkottot hirdett volna a romániai fűszeres ellen.

— Igaz, felszólítottuk, vonja vissza azt a hirdetést, amelyet az újságokban tett közlésekkel szemben, amelyeket az újságokban tett közlésekkel szemben, amelyeket az újságokban tett közlésekkel szemben...

Törzsi szolidaritás vagy párthűség?

Mert országos jelenség, új kortinnel állunk szemben, amely Beér-Sévát sem kerülte el.

A továbbiakban látni fogjuk, hogy a Negev fővárosában, azon a történelmi helyen, ahol Ábrahám ősa eskü alatti szövetséget kötött Avimelechkel a híres kútnál, szintén befeszkelte magát a törzsi antagonizmus. Beér-Séván, ebben az 55 ezer lakosságú olévárosban, ez alkalommal a törzsek közötti ellentét, a származási országok kárványának teljes kijátszása jegyében vonulnak az urnák elé tíz nap múlva a város polgárai.

Teljesen illuzórikus, céltalan és önámítás azzal nyugtatni magunkat, hogy Beér-Séván minden a régi. Magszokott recept szerint megy és ez alkalommal is a „szokásos” pártcsatározás folyik a tíz helyi lista jelöltjei között. Struccpolitikát folytat, aki azt állítja, hogy az ősatyák városában semmi sem változott.

Mert sokminden változott. Ha hinni lehet az utca hangjának, az óváros apró kávéházaiban, eszpresszóiban jövődölésekre bocsátó kávéházi Konrádok prognózisának, akkor le kell szögezni, hogy Beér-Séván igen lecsökkent az érdekoldás a különböző pártok ideológiai programja iránt. Ezzel szemben előtérbe nyomult a törzsi tényező, amelyet mindenekelőtt Dávid Cháchám, a Mápájból ki-zárt stuccolt bajszú iráki ászkán írt önálló listája zászlajára.

Beér-Séva helyi emberei nem becsülik le Cháchám jelentőségét. Mi is, akik látjuk és hallottuk Cháchámot úgy érezzük, hogy Cháchám még nem fejezte be szereplését Beér-Sévánban. Mert az irákiak és a marokkóiak, az algériaiak, a tunisziak,

közé és amelyben azt állította, hogy az északafrikaiak diszkriminálják őt. Minthogy Zálmánovits nem volt hajlandó a cáfolatra, hát utasítottam a helyi intézményeket, ne vásároljanak többé nála...

Akár így, akár úgy, jellemző, hogy azokban az olévárosokban, ahol az északafrikai olék többsége a különböző pártok és elsősorban a Mápáj útján rálették a kezükre a helyi élet kulcspozícióira, — egyre gyakrabban hangzik el a maga nemében még újszerű panasz:

„Dofkim et hálevánim! Kitalolnak a fehérekkel...”

Miért írjuk le mindezt a beér-sévai választási kampányt főbb vonalaiban ismertető cikksorozatunk bevezetéseként?

— ahogy ezt a Negev fővárosában mondják — igenis benne látjuk egyik igaz, vagy ál-prófétájakat.

A keleti törzsek emelték őt abba a kulcspozícióba, amelynek segítségével városi tanácsos, majd pedig alpolgármester lett. Es abban a pillanatban, amikor Cháchám összerúgta a patkót Dávid Tuvijahu volt polgármesterrel, a Mápáj helyicsoportjának és egész Beér-Sévának amolyan helyi kiskirályával, engedelmessé nyáj módjára követték Cháchámot a párt többi, keleti korifeusai. Nemcsak az irákiak, de a marokkóiak az egyiptomiak, a tunisziak is egyaránt.

Aki „rossz helyen” született...

A szociológusok, a lélek-búvárok és talán a Mápáj központjának a feladata azt tisztázni, kivizsgálni, miért bizonyult erősebbnek a törzsi érzés a Mápájjal szembeni szolidaritásnál? Mi csak azt a tényt kívánjuk leszögezni, hogy annak idején, a krízis mélypontján, Beér-Séván gyakorlatilag felbomlott a Mápáj helyi csoportja, megbénult a párt

Később megbánja...

Ne mondjon le egy pompás külföldi nyaralás élményéről!

A VILÁG BARMELYIK PONTJÁRA

a legkellēmesebb körülmények között juthat el az

„APOLLÓNIA”
UTAZÁSI IRODA,
útján.

Tel-Aviv, Ibn Gvirol 13. • Tel. 225164

Izráeli hétköznapiak

Irta: Barzilay István

Modiin ujjáépítése

Kicsinyes érdekekből fakadnak a kritikák, amelyek Modiin betelepítésének tervét érik. Tel-Aviv városa és a környéki városok vezetőségei versenytársat látnak a feltámadó Modiinban. Mert ennek az új, az ország központjában tervezett fejlesztési központnak nyilván sok kormánysegély kell az első időben — és ki tudja, lesz-e az államkasszában mindenre pénz, arra is, hogy Tel-Aviv, Rámát-Gán, Ludd, vagy Cholon is megkapják a támogatást.

Attól is tartanak a városok, hogy új városi központ felépítése a közlekedési vonalak és kikötők közelében elvonja majd az ipari vállalatokat ezekről a városokról. Tel-Aviv amugyis régen panaszkodik, hogy ipari üzemek elköltöznek a területéről és a környező kisvárosokban rendelkezésükre bocsátott telkeken építkeznek. A kisüzemek szívesen veszik bérbe a szemfüles helységeket által épített ipari pavilonokat.

Az építkezési vállalatok nyilván attól fének, hogy az új városban nem ők, hanem az intézmények sikun-vállalatai építik az új város házáit. Sőt még azok között is akad bíráló, akik a lakosság területi szét-szórásának elvét vallják Szerintük azzal, ha Modiinban negyedmillió embert letelepítenek, nem történik előrehaladás ezen a téren, mert a lakosság a Natanja és Gedera között elterülő tengerparti sávban marad. Ugyanis Modiin földrajzi fekvésénél fogva nem esik ki ebből a sávból. Betelepítendő fejlesztési területnek itt van a Negev és itt a Galil. — oda kell kivinni az embereket, nem pedig Modiinba.

Mi mégis örömmel üdvözöltük Mose Dáján földművelésügyi miniszter nagy szabású tervét a Makka-beusok szűkebb pátrijáának ujjáépítéséről. Mint sok más esetben, Mose Dáján most is megmutatta, hogy állami kategóriákban gondolkodó politikus, aki hosszulejáratu tervek kedvéért hajlandó pillanatnyi és csoportérdekeket feláldozni.

Ezt cselekedte miniszteriumának élén akkor is, amikor eltávolította a tehenészeteket a városokból, vagy amikor a mult évben erőlyesen megszervezte a zöldegyeslesek felhozatalát. Akkor is messzire látott, amikor megállította a tulhajtott baromfitenyészetet, egyaránt magára vonva magántermelők, kibucok és szövetségi falvak haragját.

Mert Modiin földjének betelepítése akkor is törvényszerű feladat marad, ha

az e pillanatban az összes tengerparti városok, minden más telepítési intézmény, valamint építkezési magánvállalatok érdekeit sérti. Az új Modiin szorosabbra fogja fűzni a földrajzi kapcsolatot a tengerpart és Jeruzsálem között s ez nemcsak gazdasági, hanem stratégiai szempontból is elsőrangú érdek.

Az új Modiin, mint országfejlesztési övezet, olcsóbb letelepedési lehetőséget nyújthat a tengerparti ipari üzemekben dolgozó munkásoknak. Modiin betelepítése masszív lakosságot fog elhelyezni egy puszta határmenti területen, s egyben új támaszpontot teremt a közeli jeruzsálemi korridor gazdasági fejlesztésére.

A lakosság szétszórásának nehéz munkáját sem fogja hátráltatni Modiin beépítése, ha a telepítési intézmények ügyelnek majd a szelekcióra. Hiszen köz-tudomásu, hogy a negevi fejlesztési városok lakosságának egyrésze szüntelenül áramlik a tengerpart felé. Tel-Aviv és környéke továbbra is a nagy mágnes a települők szemében s el-tene eddig hiába küzdötték különböző adminisztrációs intézkedésekkel. Hiába szigorította meg a Szochnut olélakások építését Tel-Avivban és környékén — a fejlesztési városok lakóinak egy része mégis beáramlik, megkerülve minden ilyen akadályt.

Modiin felépítése kitűnő lehetőséget nyújtana ennek a beáramlásnak a felszívására is.

Az eredeti célt pedig — amely miatt a terv megszületett — valóban kitűnően szolgálja Modiin. A tengerparti zóna természeti szépségeit, a tengerparti népsűrűségeket lehetővé teszi, hogy a nagyvárosi építkezések ebből a zónában. Előbb azzal kísérleteztek, hogy betöltötték állami földek eladását ezen a területen. Ennek azonnali következménye a telkek árának felszökése volt s ez jogos felszisszenést okozott gazdasági körökben.

Modiin széles területének beépítése ezt a problémát is megoldja. Nagyon sok föld van Modiinban, alig több, mint 30 kilométerre Tel-Avivtól, Rámle és Ludd közvetlen közelében. Ez a sok telek elháríthatja a vásárlási rohamot a tengerparti zónától.

Modiin, a chasmóneusok származási helye eddig érdemtelen mellőzésben részesült az országfejlesztési hatóságok részéről. Mose Dáján fejlesztési terve végget vet ennek az anomáliának is. Válgon virágzó országgrésze a chasmóneusok ősi hazája.

Küldjön

vámmentes IKKA-csomagot magyarországi rokonainak és barátainak

Az augusztusi (8. sz.) listán feladott megrendelések ROS-HASÁNA ELŐTT kerülnek kiosztásra.

Torlódások elkerülése végett adja fel megrendelését lehetőleg a most következő héten.

MEGRENDELŐHELYEK:
JERUZSALEM: Vajda Jolán (helyettese Boros Sándor) délután 5-7-ig a Tuv Tiám cukrászdában, King George 9.
TEL-AVIV: G. kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.
HAIFA: Léber Siszterizet, Nordau 21., délután 4-7 óráig.

Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27., címre kérünk.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

Asszonyok az urna előtt

Az ország két városában helyhatósági választásokat írt ki a belügyminiszter. Az egyik városban már megvont a szavazás, az eredmények ismeretese. A másik városban csak ezután járulnak a szavazópolgárok az urnához.

Ennek a rovatnak régi hagyománya, hogy politikával nem roglakozik, s mi szívesen tartanánk magunkat ezután is a politikamentesség vonalához. A politikai pártoké a felelősség, hogy ezuttal divat-problémák, s más, asszonyokat közelről érintő témák helyett néhány mondatban kifejtjük a gyengébb nem álláspontját.

Hogy melyik jelöltre kell szavazni, azt minden asszony maga dönti el, arról nem kell újságíktól irni. Egyes férjek megpróbálják saját pártállásuk szerint befolyásolni asszonyaikat, — ez sem cikktéma. Ha egy asszonynak nincs kialakult politikai álláspontja, akkor nem lesz abból nemzeti szerencsétlenség, ha a férj tanácsa alapján szavaz. Csorba esik ezzel a nők egyenjogúságának intézményén, de nagyon kicsi ez a csorba. Erre a témára sem érdemes sok szót vesztegetni.

Ezeket a sorokat a politikai pártok illetékes propagandistáihoz intézzük, — mégpedig az asszony-közvélemény nevében.

Megfigyeltük ugyanis, hogy választások előtt arra a merész felismerésre jutnak a pártok, hogy van Izraelben egy tekintélyes számú asszony-réteg, amelynek sajátos problémái vannak, s szívesen veszi, ha megfelelő tényezők szívükön viselik a problémákat.

Választások előtt, amikor az asszonyok szavazatára van szükség, akkor asszonygyűléseket rendeznek a pártok, körleveleket intéznek a nő-szavazókhoz, s minden módszert felhasznál-

nak, hogy kegyeikért esedezzenek.

Nem is lenne semmi baj, mert hiszen nem lehet azt tagadni, hogy minden társadalomban, — az izraeli társadalomban is megvannak az asszonyok sajátos problémái, amelyek megérdemlik a politikai élet valamennyi tényezőjének figyelmét. Állandó figyelmét. Mert nemcsak a választások előtt vannak speciális gazdasági és társadalmi problémái az izraeli asszonyoknak. Azok a problémák, amelyek kizárólag a választások előtt jelentkeznek — csupán a politikai pártok problémái. Hogy tudniillik minél több szavazatot igyekeznek szerezni.

Az asszony - társadalom problémái nem korlátozódnak a választások előtti néhány hétre, hanem folyamatos problémák ezek, — kapcsolatosak az érdekvédelemmel, a közművelődéssel, a helyi szolgáltatásokkal, az árak megfelelő ellenőrzésével és még sok

egyébvel, — és egyik választástól a másikig is jó lenne, ha a politikai pártok törődnének e problémákkal, s nemcsak a választások előtt kovácsolnának jelszavakat a szavazati joggal rendelkező asszonyok számára.

Most csak két városban váltak szükségessé helyi, időközi választások. De nincs már messze az új parlamenti választások időpontja sem. Jó lenne, ha már most felmérnék a pártok, hogy mennyit ér nekik az izraeli asszonyok szavazata.

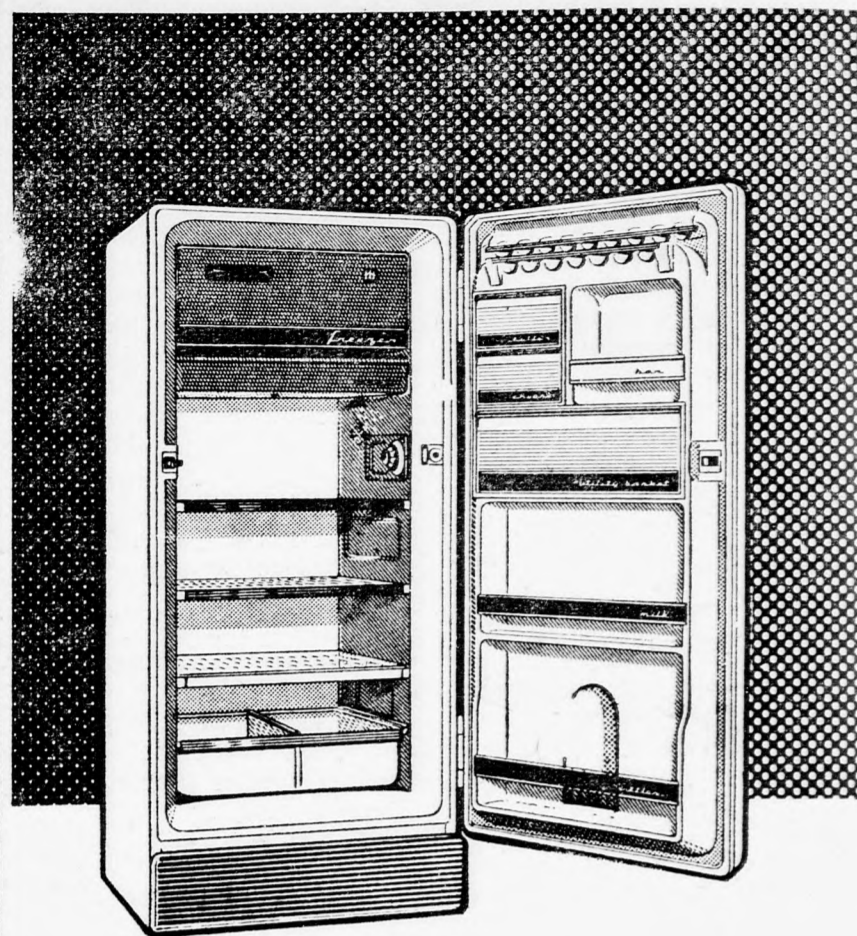
Idejében kell erre gondolni, s a korteskedést nem jelszavakkal, de az asszony társadalom javát szolgáló törvényjavaslatokkal, — s megfelelő politikai tettekkel ajánlatos folytatni.

Mert köz tudomásu, hogy az asszonyok kegyét meg lehet nyerni, csak érteni kell a módját. Akkor is, ha a férfi-politikusok az az asszonyok szavazatát akarják! (b)

Kilakoltatott szobor

Angliában úgy tartják, hogy aki helyet kap Tussaud asszony világhírű viaszszobor-muzeumában — ahol nagy embereknek a megszólalásig hű portréit butatják be — s aki ide bekerül, az már biztosított magának egy talpalatnyi földet a halhatatlanság mezején. Néhány nappal ezelőtt egy szobrot eltávolítottak a muzeumból, ami elég nagy ritkaság. A szobor egy sport-dresszben feszítő ifjú futót, Mr. Chawway Chis-t ábrázolja, aki 1959-ben világbajnokságot nyert 5000 méteres távon. A neves sportember a bajnokság megszerzése után abbahagyta a futást, s nem kisebb ambícióval vetette bele magát a közéletbe. Most közoktatásügyi államtitkárnak nevezték ki, s szobrot azért kellett eltávolítani Tussaud asszony műintézetéből, mert illetékes tényezők méltatlannak találták öfelsége fontos miniszteriális emberének rövid sportnadrágos mását.

KÉT ÚJ MODEL:

"FRIEDMAN-8" "FRIEDMAN-11"

- Szép, modern forma
- „Semi automata” jég-leolvasztó
- Nagy befogadó hely az ajtóban
- Gyors szállítás

Mindenkor az Ön rendelkezésére

Rendelje meg most és még az ünnepek előtt megkapja a Friedman villamos hűtőszekrényt. „Friedmann-Service” kitérő gyors és megbízható — az ország minden részében.

VEGYEN BUTORT

SAROKREKAMÉT, SZALONKREKAMÉT, FOTELI olcsón, könnyű feltételekkel. Saját gyártmány. MARKOVICS-GRUNFELD, TEL-AVIV HAJARKON-UTCA 52., ALLENY-UT SAROK

Fogyás karcsúság egészség ifjúság és szépség

„A fölösleges testsúly megrövidíti az élet tartamát, túlterheli a szívet, zavarja a mozgékonyt, korlátozza a cselekvési készséget és elsősorban esztétikai hibának számít. Tizenöt-húsz százalékos túlsúly 45 százalékkal rövidíti meg az ember életét.” (Részlet dr. M. Fritz Weidmann 1962-ben megjelent könyvéből.)

A fölösleges testsúly helyes úton való eltávolítása fokozza a hosszú életkor kilátásait és fiatalos érzéssel tölti el az embert. Önnek is módja van megszabadulni a fölösleges testsúlytól, azoknak a módszereknek és eszközöknek a segítségével, amelyek a test működtetésének technikájában, továbbá a vérkeringés felfokozásában és a fölösleges zsíradék eltüntetésében manapság a legújabb vívmánynak számítanak. Az Ön rendelkezésére áll —

Dr. A. Rubin Ms. D., Ps. D.

biokozmetikus intézete Tel-Aviv, Rehov Pinsker 2 (a Mugrábival szemben) telefon: 57-023.

Elektronikus arckezelés ● Infravörös finn sauna ● Infravörös gőzfürdő ● Komplettnag részleges szolgáltatás ● Előzetes rendelésre külön kabinok.

Nyitva hölgyek részére naponta reggel 8-tól délután 4-ig.

Nyitva férfiak részére naponta d. u. 5 órától

NŐI SZAKASZ...

BARCELONA

A barcelonai városi tanács e napokban osztott ki irodalmi és művészeti díjakat ünnepélyes külsőségek között. Beszélt a polgármester, a díjat odaitélt zsűri elnöke, átnyújtották a díjakat és egy-egy kitüntetett is köszönetet mondott.

Minden szépen, méltóság teljesen zajlott le és már elmenőben voltak, mikor nagy sietve megjelentek a televízió emberei.

— Mit lehet csinálni? — tette fel a kérdést a polgármester. — Az ünnepség lezajlott, viszont fontos lenne, hogy annak lefolyása a televíziós képernyőn is látható legyen.

Végül a közönséget viszszereltek a nemrég lezaj-

lott ünnepség színhelyére, a díjazott íróktól és művészekről visszavették a díjakat és lezajlott az ünnepélyes aktus reprisze, ezuttal a televízió részére.

HOLLYWOOD:

Irving Berlin, a világhírű sláger-szerző megbízást kapott minden idők legnagyobb revü-filmje zenéjének komponálására. A revü címe ez lesz: „Mondd el zenével...”

SOUTHAMPTON:

Szemműtétet hajtottak végre John Steinbeck Nobel-díjas amerikai írón, a város legkitünőbb kórházában. A kiváló orvos jelenléte a műtét nagy sikerűen sikerült.

BERLIN:

Egy kelet-németországi textilgyár olyan hirdétést tett közzé, amelynek szövege első pillantásra egy fantasztikus detektívregény címére emlékeztet: *A láthatatlan nadrágtartó*. Arról van ugyanis szó, hogy a

gyár megkíméli a férfiakat a nadrágtartó további viselésétől, s e derék ruhadarabot a bajuszkötő és a gamásni sorsára itéli. Nem csalás, nem ámitás: a találmány lényege, hogy a nadrágtartót láthatatlanul beledolgozzák az ingbe.

LONDON:

Megnyitották a Lane-parkban az angol főváros legújabb, egyszersmind legnagyobb szállodáját. Az új hotel 30 emeletes, 500 szobája, s ezer ágya van.

NEW-YORK:

Egy amerikai egészségügyi intézmény érdekes statisztikai vizsgálat eredményét tette közzé. Kiderül, hogy a nők férfiak tovább élnek az agglégényeknél. A pontos adatok szerint három évvel élnek túl átlagosan a nők a nőtlenekeket. Az amerikai statisztika tüdőbeteg izraeli olvasója bátoritanul kérdi: vajon megéri a dolog? Nem érdemesebb inkább három évvel kevesebb ideig, — de agglégényként élni?

HA AMERIKAI CIGARETTÁT HELYEZ ELŐNYBE... MIERT NE SZIVJA A LEGJOBBAT:

MARLBORO

A FÜSTSZÜRŐS CIGARETTA FÜSTSZÜRŐ NÉLKÜLI IZZEL

PHILIP MORRIS

GAZDAG, ILLATOS IZÜ, FINOM DOHANYBÓL

PARLIAMENT

A LÁGY CIGARETTA, AMELYNEK A FÜSTSZÜRŐJÉT 1/4 INCCSEL MEGHOSSZABBÍTOTTA

E kiváló fajták bármelyike kivételes dohányzási élevezetést kínál.

SZIMPATIKUS TERMÉSZETES VONZÓ,

így forog minden társaságban és emelkedett életkedvet kap a POSTAKOCSI-HÁZ-FÉLE

Mouson Lavendel

világmárka útján.

"Az egységes zsidó népi kultúra feltételei már kialakultak Izraelben..."

— Interjú Kodály Zoltánnal —

Szókimondó. Nem udvariaskodok, amikor a két jerruzsálemi kongresszusról kérdezem, s mondatfűzéséből hiányoznak az előregyártott elemek. Kicsit túl szűfoltnak találta a két jelentős kongresszus programját, szervezési átfutásról beszél. Sajnálatos jegyzi meg, hogy éppen a dalok jegyzéséről való tanácskozáson nem lehetett ott, — pedig számára aligha akad fontosabb téma, — mert azokban az órákban éppen a másik kongresszuson kellett jelen lennie.

A tanácskozásokat egyéb ként hasznosnak és eredményesnek értékeli, különösen annak örül, hogy megismerkedhetett Izraelben az afrikai és zsidó kantillációkkal. A szakemberek érdeklődésének igen magasfokú volt az intenzitása, mert kiadatlan, teljesen ismeretlen népzenei kincsekről szóltak a gazdagon illusztrált előadások.

A TÖRZSEK ÉS AZ EGYSÉGES KULTÚRA

Alaplatannak találja az aggodalmat, hogy az Izraelben letelepedő szórványok nehezen találják meg az egységes népi kultúrához vezető utat. A zsidó törzsek problémáikájáról sokat olvasott és arra int, hogy ne tekintsük speciálisan elszigetelt jelenségnek a törzsi-seget.

Nincsenek egységes népek, a népek története lényegében a törzsek egygyő-oidadásának a története. Ami a zsidó népet illeti, Kodály Zoltán nemcsak a klasszikus, történelmi forrásokot említi, de Renanra is utal, aki „Az akropoliszi ima” című írásában fejtette ki, hogy a zsidó nép nem egységes.

Az egységes zsidó népi kultúra kialakulásának folyamatáról igen derűlátón beszél. Ismét saját országuk van a zsidóknak, ahol a nyelv egységes, vagyis túljutottak már a népi kultúra megteremtődésének legfőbb feltételein.

A BIBLIA ELHATÁROZÓ SZEREPE

A Biblia tartotta össze a diaszpórában a zsidó népet — fejtegeti Kodály Zoltán, — és a Biblia nyelvének életrekelte által teljese- dik be a nép tényleges egysége. A törzsek — miután hazataláltak — egy ideig megőrzik még a szétszóratásból hozott kulturális elemeket, de már az első percben világos számukra, hogy ősük országába tértek vissza és a zsidó nép újjászül- letésének váltak részesévé. A törzsek kultúrája a leg- jobb feltételek közepette öt-

vöződik egységes népi kul- túrává.

TANÁR ÉS TANITVÁNYAI

Kodály Zoltán 1907 óta tanár a budapesti Zenemű- vészeti Főiskolán. Köztudo- mású, hogy a tanítást te- kintve legfőbb hivatásának és nem szereti, ha mester- nek titulálják. Tanár úr. Így szólítják őt a diákjai és azok az öregdiákok is, akik időközben maguk is világ-

hírű zeneszerzőkké, profesz- szorokká serdültek.

A tanár úr legnevesebb tanítványairól beszél.

— Tanítványaim jórészé- nek a sorsa a zsidó népre emlékeztet. Ők is diaszpó- rába kerültek, mert hiszen Magyarország képtelen volt eltartani annyi kiváló, tehet- séges muzsikust...

A névsor, amelyet elgon- dolkodva sorol fel Kodály Zoltán, a mi Zeneművészeti Főiskolánk igazgatójával Pártos Ödönnel kezdődik, s a jelenleg Rómában élő Doráti Antallal folytatódik. Ezután két olyan név kö- vetkezik, amelyeknek egy- kori hordozói ma már az angyalok korall-énekét hall- gatják. Seiber Mátýásról és Visky Jánosról emléke- zik a tanár úr. Azután pe- dig a nemrég Izraelben járt Hollandiában élő Frid Gé- záról, az Amerikában élő Serly Tiborról, a svájci Ver- ress Sándorról, valamint két budapesti tanítványáról Szabó Ferencről és Bárdos Lajosról szól. Szabó Ferenc — aki egyébként Pártos Ödön évfolyamtársa volt — európai hírű komponista és főigazgató a budapesti Ze- neművészeti Főiskolán.

A KOTTÁT ISMERNI KELL

Az általános zenei művelt- ség elterjedése — ugyan- csak a szívéhez legközele- bi témákhoz tartozik. Em- lékszem, még Budapesten tudtam, hogy mielőtt auto- gramot adna Kodály Zoltán a gyerekeknek, előbb elő- vesz egy kottalapot és szol- mizáltatja a gyanútlan lur-

kókat. Aki nem tud lapról kottát olvasni, az csak cse- rebere útján juthat Kodály- aláíráshoz.

Szerencsére, újságírókkal szemben nem ilyen szigorú. Arról beszél, hogy milyen szerepe van a rádió példát- lan elterjedtségének a zenei civilizáció megerősítésében.

MIÉRT VESZÉLYES A RÁDIÓ?

— Kétéltű dolog a rádió, mert igaz, hogy behozza az emberek otthonába a jó muzsikát, de az a dilemma, hogy a rossz muzsikát is behozza. Veszélyes dolog ez, ugyanis a népzeneiől egye- nes út vezet a klasszikus

muzsikáig, de a tánczene zsákutcába vezet. Szó sem lehet arról, hogy a tánc- zene „első lépcsőt” jelent- sen a jó muzsika felé. Aki rabjává lesz, azt „le kell írunk” a komoly zene szempontjából. Ami pedig a rádiót illeti — noha az érdemeiről sem szabad meg feledkeznünk, mert az igaz- ságtalanság lenne, — nos, szerintem az a legnagyobb veszély, hogy nagyon köny- nyű elzárni, amikor komoly zenét közvetítenek...

A televízióról elég lesújtó a véleménye, bár hangsú- lyozza, hogy a zenei okta- tás szolgálatába állítható alapvető fok, különösen olyan országokban, ahol gyenge lábón áll a zene- pedagógia. Elmeséli, hogy

egyszer ő is szembenézett a reflektorokkal a budapesti televízió-stúdióban és elő- adást tartott. Voltak jelek, — mondja — amelyek sze- rint nem volt sikertelen a szereplése, de azért még- sem barátkozott meg a te- levízióval.

Arról kérdezem, van-e otthon televíziója? A válasz olyan kategórikus, hogy még Kodály Zoltánnal is szokatlan:

— Nincs és nem is lesz!

HEBERUL ÉS MAGYARUL...

Befejezésül arról beszél, mennyire kellemesen lepi meg nálunk, amikor lépten- nyomon, a legváratlanabb helyeken, magyar szót hall. Am azt is megjegyzi, hogy örömmel tapasztalja: azok a magyarországi származá- sú zsidók is képesek voltak megtanulni a héber nyelvet,

akik éretet fővel kerültek Izraelbe.

— Azt remélem, a ma- gyar nyelvet azért megtart- ják második nyelvként és igen nagy örömmre szol- gált, amikor láttam, hogy nemcsak a hétköznapi hasz- nálatban szerepel itt a ma- gyar nyelv, de ápolják is a nyelvet és a kultúrát.

Megkérdeztem, hogy ké- szül-e Kodály Zoltán elő- adást tartani a tiszteletére rendezendő ünnepi esten.

— Nem készülök beszél- ni. Zeneszerző a műveivel beszéljen. Amit szavakkal mondhat, az nem olyan fon- tos...

Legnagyobb meglepeté- semre, nem kérte Kodály Zoltán, hogy nyomdafesték előtt szeretné látni az in- terjú kéziratát. Bizalma volt az újságíróban? Vagy előre lemerte és reményte- lenül prózáinak ítélté?

Igy aztán, sajnos, nem volt alkalmam bemutatni Kodály Zoltánnak cikkem partitúráját...

Benedek Pál

TIZ ÁLLAMNAK VAN KÉK-FEHÉR ZÁSZLAJA...

— Válasz Barzilay István cikkére, a szabad vita jogán —

★ Irta: Krausz Náftáli ★

dasági okokból, mondván, hogy a világ zsidósága bojkottálni fogja a hajót és erre a CIM rá fog fizet- ni. Ugyancsak a tréfe konyha ellen szavaztak a Szochnut képviselői az igaz- gatóságban, élükön a vete- rán cionista vezérrel, Méir Groszmannal, hasonló o- koknál fogva.

Tekintélyes amerikai rabbi-szervezetek képvise- lői, melyek milliós tagság- gal rendelkező országos kehlák élén állanak, máris kijelentették, hogyha a hajónak nem lesz hecserje az izraeli rabbinátustól, ugy arra bojkottot fognak hirdetni.

Döglött macska a Sulchán Aruchban?...

Az első érvhez kapcsoló- dik az okfejtés: ki kell elé- gítenünk a gazdag keresz- tény turistát, aki rákot, vagy egyéb nyene csü- sző-mászt akar enni, olyasmit, tehát amit a zsi- dó konyha menüje nem fog- lal magában. Igen-ám, de a „Sálom” egy zsidó hajó lesz és semmi logika nincs abban, hogy zsidó jellegét eladjuk, ha nem egy tál lencsésért, akkor egy tányér nyulpörköltért. Eddig is voltak és vannak hajóink, melyek az óceánokat jár- ják, utazóközönségük zö- me eddig is nemzsidókból rekrutálódott — de eddig még soha senki nem hallot- ta, hogy egy nem zsidó utas méltatlankodott vol- na a kóser koszt miatt. Különben is: amióta az ál- lam fennáll s még azelőtt is, hallgatóságos megegye- zéssel átment a köztudat- ba, hogy állami hivatalok, intézmények (mint rend- őrség, hadsereg, hajók, re- pülőgépek stb.) konyhája kóser, mint ahogy az álla- mi hivatalok a szombat- szentségét is megőrzik. A „Sálom” hajó izraeli terri- tórium, nem kevésbé, mint luddi repülőteri vendéglő, vagy mint maguk az El- Ál repülőgépek. Vajon a Boeingok utazóközönsége nem akar rákot enni?...

Azt kérdi Barzilay kol- léga, hol van a zsidó val- lási előírásokban prece- dens a tilalomra, hol van megírva, hogy nem szabad zsidó hajón tréfe konyhát fenntartani?

A probléma komoly s nem alkalmas a viccelő- désre, de ez a kérdés mé- gis eszembe juttatta azt az esetet, amikor a falu bo- londja — zsidó — egy szép napon döglött macskával a hána alatt állított be a templomba, ahol éppen a „Smoná eszré” közbeni „K'dusá” imát mondták. Ő is együtt recitálta az imát a többivel s mikor a rabbi kérdőre vonta, ak- kor a mi „tálmid cháchám” macskásunk visszakérde- zett: Áderábe, mutassa meg neki a rabbi, hol van megírva a Sulchán Aruch- ban, hogy „K'dusá” ima közben zsidó embernek döglött macskát a hána alatt tartani nem szabad.

Arra az „érvre”, hogy kóser rabbinátusi felügye- let alatt álló mézarszék- ben egyik pultnál kóser húst árulnak, másikkál tréfét, nincs mit felelni. Ilyen kóser mézarszék egyszerűen — nincs.

A zászló s ami mögötte van

Egyetlen logikus érv lé- tezik, amelyet a tréfe kony- ha bajvivői, ha felhozná- nak, meg lehetne érteni őket, de nem igazat adni nekik. Ha azt mondanák: minket az ilyen régi zsidó dolgok nem érdekel- nek, ugy akarunk élni, mint a gojok, miután zsi- dóságunk nem egyéb egy sajnálatos anyakönyvi a- datnál. Ez az álláspont az amelyet Ezékiél próféta, mint a belső asszimiláció jelképét állít szembe a zsi- dóság évezredes különállá- sával (k'chol hágojim bét J'huda). Aki azonban ezt vallja és így a cionista programból (Zsidó Ál- lam) a zsidót eldobva, csak az államot tartja meg, azt joggal kérdehetjük: ha ez így van, akkor mire jó az

egész? Hát Svájcban nem lehet könnyebben és job- ban élni, mint itt? Ott nin- csenek ilyen melegek és az arabok még senkit nem ra- boltak el, miközben a Gen- fi-tavon csónakázott. Vagy Angliában, vagy Svédor- szágbán, vagy akár Bur- mában?

— Ha tényleg sutbadob- juk évezredes jellegünket és mibenlétünket egy pár hit- vány dollár reményében, úgy milyen címen kerget- tünk el innen egy millió arabot? Mi a jogunk, a jussunk az országhoz, ha nem az Igéret, amely azon- ban nem csak jogokat, ha- nem köteleességeket is tar- talmaz. Talán azért jöt- tünk ide a világ minden tájáról, hogy itt úgy él- jünk, mint a gojok, s egy újabb Albániát kreáljunk a tepsedt levantei milióbe?...

Barzilay kolléga, polemizá- lván valakivel, aki azt ál- lította, hogy a zsidó hajók zászlaja a kóser konyha, kétségbe vonja ezt, s azt mondja, hogy zászlónk a kék-fehér lobogó. Ez ter- mészetesen igaz, de ne le- gyünk olyan nagyra vele. Egy zászló, amely mögött nincs semmi szellemi tar- talom, semmi magábanálló kötőanyag, amely a lobogó mögött menetelőket össze- tartja, az nem egyéb, mint szines rongy.

Ime, Izrael zászlaja kék- fehér, de — nemcsak a miénk. E sorok írója nem volt lusta és összeszámolta azokat az államokat (szám szerint tizet) amelyek zász- lajában a kék-fehér szín dominál.

Tessék a lista: Salvador, Finnország, Kuba, Uru- guay, Szomáli, Argentina, Guatemala Honduras, Gö- rörország, Nicaragua. Vajon nekünk ugyanazt mondja a kék-fehér zászló, mint a fentemlített álla- moknak? Vajon azért ég- tünk az inkvizíció máglyá- in és Hitler kemencéiben, s azért imádkoztunk két- ezer éven keresztül, hogy még egy Salvador, vagy Nicaragua jöjjön a világra Izrael megszentelt föld- jén...?

Külföldön nyaral az idén?

Külföldön is kísérje figyelemmel a hazai eseményeket!

Külföldi címére naponta elküldjük

az UJ KELET friss számát!

Még ma közölje külföldi címét kiadóhivatalunkkal!

49.

— Ugyan, hagyd abba ezt éppen most — szoltam rá, mert a Radley-ház előtt vitt az utunk.

— Félkegyelmű talán nem is él már itt... Figyelj csak, Scout. — Magasan az ágak között, a sötétségben énekelt önfeledten egy rigó, a csúfolódó énekes rigó, nem sejtette kinek a fáján telepedett meg és áldott tudatlanságában ontotta magából minden tudományát. Pacsirta-hangon trillázott, majd átesapott a lobbanékony szajkó káromlásába.

Amikor befordultunk a sarkon, megbotlottam egy kiálló fagyókerben. Jem sietve kapott utánam és sikerült neki jelmezemet leejteni a porba. De nem estem el és pár pillanattal később már mentünk is tovább.

Lekanyarodtunk az útról, beléptünk az iskolaudvarra, körülöttünk szuroksötétség.

— Honnan tudod, hol vagyunk, Jem? — kérdeztem néhány lépés után.

— Megmondhatom neked, a nagy tölgyfa alatt, mert hűvösebb levegőt érez körülöttünk. És most vigyázz, nehogy újra eles.

Megdondoltam, óvatosan mentünk előre a sötétségben, tapogatózva, nehogy beleütközzünk az odvas tölgybe. Öreg, vastag tölgyfa volt, két gyerek sem bírta átfogni a törzsét. Messze a tanítóktól, a leskelődőktől és kíváncsi szomszédságtól, a Radley-család telkéhez volt legközelebb, ők azonban nem voltak kíváncsiskodók.

A gimnázium dísztermének lámpafényei megcsillantak a távolból és elvakították a látásunkat. — Nézz előre, Scout, figyelmeztetett a bátyám, a lábaid elé nézz, akkor nem fogsz elesni.

— Elhozhattad volna a kézilámpát, Jem.

— Sejtlem sem volt róla, hogy ilyen sötét lesz. Honnan is tudhattam volna, ma este, úgy látszik, korábban sötétedett. Mert olyan felhős az ég, tudod? Egy darabig most így marad ám.

Valaki hirtelen a nyomunkban termett.

— Szentséges Egek! — kiáltotta Jem.

Fénysugár csapódott az arcunkba és Cecil Jacobs hangos kacagását hallottuk. — Ha-ha-ha... most megfogtalak! — kiáltotta ujjongva. — Tudtam, hogy ti is ezen az úton mentek.

— Hát te mit keresel ezen a kerülő úton egymagadban, fiú? Nem félsz a Félkegyelmű Radleytől?

Cecil a szüleiével együtt autóval érkezett az ünnepségre és mert nem látott bennünket a teremben, egész ideig elmerészkedett, biztosan tudta, hogy ezen az úton kell velünk találkozni. De azt hitte, apa is velünk van.

— Szamárság — intette le Jem —, az egész egy saroknyi távolság... Ki fél megkerülni egy utcasarkot? — Vigyázzni kellett Cecilrel, igaza is volt, csakugyan megijesztett bennünket és elmondhatja az iskolában mindenkinek, ez is jogában állt.

— Mondd csak — kérdeztem tőle —, nem kell neked ma este téhennek öltözködnöd? Hol a jelmez?

— Már ott van, fenn a színpad mögött. Mrs. Merriweather azt mondta, hogy egy darabig még nem kerülünk sorra. Nyugodtan leteheted a te kosztümödöt is a színpalak mögé, ahol az enyém van és majd felöltözzünk, ha rákerül a sor.

Jem kitűnőnek találta az ötletet és az is nagyon tetszett neki, hogy engem Cecil gondjaira bízhat, ő meg megkeresheti a saját pajtásait.

Mire odaértünk az iskolába, az egész város ott szorongott már, Atticust kivéve. A hölgyek kimerülten a színpad díszítésétől, szintén jelen voltak, valamint kíváncsiskodók és serény bennfentesek megszokott serege. Úgy látszott, a megye minden személyisége megjelent. Az előcsarnokban nyüzsgött a kikent-kifent vidékiek népes csoportja. Az iskola hatalmas földszinti előcsarnokában felállított sátrakban hűsítő italokat szolgáltak fel, itt is hullámozott a tömeg.

— Óh, Jem, otthon felejtettem a pénzemet — sóhajtottam, amikor eszembe jutott.

— Atticus nem felejtette el — mondta a bátyám, — itt van harminc cent, ezért hatféle italt vehetsz. Később még látjuk egymást.

— Okay — mondtam elégedetten a harminccenttel és Cecilrel. Vele együtt mentem le az előcsarnokhoz a színpalak mögé. Megszabadultam a sonka-jelmezemtől és sietve távoztam, mert Merriweatherné ott állt egy olvasóállvány előtt az első sorban és lázas sietséggel még néhány utolsó változtatást tett a kéziraton.

— Mennyi pénz van? — kérdeztem Cecilt. Cecilnek is harminc centje volt. Az első hatosunkat a Borzalmak Házában prédáltuk el, de még csak meg sem borzongtunk tőle. Beléptünk a hetedik fokú fekete szobába, körülvezettek bennünket egy ideiglenesen itt tartózkodó halottevő szellem szobájában, továbbá szabad volt hozzánk bizonyos tárgyakhoz, melyek állítólag egy emberi lény tartozékait

képezték. — Itt van a szeme — mondták, amikor megérintettünk két lehéjazott szőlőszemet egy tányérkán. — Ez itt a szíve —, ami tisztára olyan hatást tett ránk, mint a nyers máj, — ezek pedig a belsőszekek —, s kezünk hozzáért egy tányér spagettihez.

Cecillel együtt számos ilyen fülkét látogattunk meg. Mindketten vásároltunk egy-egy zacskóval Mrs. John Taylor otthon készült mennyei csemegéjéből. Szerettem volna résztvenni az almahalászásban is, de Cecil szerint ez nem egészséges. Az anyja figyelmeztette, hogy elkaphat valami betegséget valakitől.

— Nincs most a városban senki, akitől el lehetne kapni valamit — ellenkeztem, de Cecil kitarított amellett, hogy az anyja szerint egészségtelen más emberek után beleharapni a zsinegen függő almába. Később megkérdeztem Alexandra nénit, hogy igaz-e, s ő azt felelte, hogy azok, akik ilyen nézeteket vallanak, rendszerint törtető alakok.

Eppen valami másfajta szórakozás után néztünk, amikor Mrs. Merriweather hírnökei jelentek meg a láthatáron és felszólítottak, hogy menjünk fel a színpadra, itt az ideje, hogy öltözködjünk. A terem már megtelt nézőközönséggel, a Maycomb megyei középiskola zenekara ott ült a színpad előtti sorban, a rivaldafényeket már meggyújtották és a bíborbárony függöny hullámozott, lebegett, amikor széthúzták. A színpad bejárata mögötti keskeny folyosót zsúfolásig megtöltötték a sürgő-forgó szereplők. Otthon készült háromszögletű kalapok, a spanyol-amerikai háborúban viselt katonasapkák, világháborús sisakokkal ékesített jelmezek hullámozottak fel és alá. Mezőgazdasági terményeknek öltözött gyermekek zsúfolódtak a szoba egyetlen ablaka körül.

— Valaki összenyomta a ruhámat — nyivákoltam felháborodva. Mrs. Merriweather nyargalt hozzám, visszaállította a sonka eredeti alakját, megigazította a dróthuzalra feszült ruhanyagot és belegyömöszölte a jelmezbe.

— Jól érzed magad benne, Scout? — kérdezte Cecil. A hangod olyan messziről hallatsz, mintha a hegy túlsó oldaláról jönne.

— A tiéd sem hallatsz közlebről.

A zenekar rázendített a nemzeti himnuszra és hallottuk, hogy a közönség felállt. Ezután a trombita hangja harsant fel. Merriweatherné megállt a zenekar mellett lévő pulpitus előtt és beszélni kezdett:

— Maycomb megye: Ad astra per aspera... — A trombita szava ismét megzendült. — Ez azt jelenti — magyarázta Merriweatherné, hogy az egyszerűbb elemek is megértsek az idézetet, — „a sárból a csillogokba...”

— Lefogadom, hogy pontosan annyira megértik, mintha nem is magyarázta volna, — sügta a fülembe Cecil, akit rögtön lepisszegtek.

— Az egész város megértette — leheltem vissza. — De a falusiak?... — vitakozott Cecil.

— Csönd legyen ott hátul! — rendezett egy férfihang és mi elhallgattunk.

A trombita Mrs. Merriweather minden mondata után elbődült. A hölgy gyászos hangon énekelte, hogy Maycomb megye idősebb, mint maga Alabama állama, hogy amikor az első fehér ember a szűzi erdőszélig megvetette a lábát, Mississippi és Alabama szerves részét képezte. Ezután jött a megfélemlíthetetlen Maycomb generális, akiről az egész megyét elneveztek.

Mrs. Merriweather harmincperces előadásában történelmi visszapillantást adott a megye fejlődéséről, miközben én rájöttem, hogy ha kissé lehajlítom a térdemet a kosztümöm drótabroncsa alatt, többekévé ráülhetek. Le is ültem és miközben Mrs. Merriweather hangjának egyhangú zümmögését figyeltem, kissé elszundítottam.

Később mesélték, hogy egészen a nagy fináléig minden rendben ment. Ekkor hallatlan önbizalommal, amit a fenyőfák, a vajbabok és más termények szabályszerű megjelenése és felsorakozása okozott, Mrs. Merriweather elsuttogta a „sertéshús” szót. Ezután néhány pillanattal várakozott, majd ismét megszólalt: „Sertéshús?” Amikor erre sem jelentkezett senki, harsányan kiáltotta: — ser-tés-hús...!

Valószínűleg álmomban ezt a kiáltást hallottam meg, vagy a trombita harsány zengése ébresztett fel, mert amikor Mrs. Merriweather diadalmasan kibontotta és meglengtet a nemzeti lobogót a színpad sarkában, akkor jelentem meg a helyszínen. Megjelenés... helyesebb talán, ha azt mondom, úgy éreztem, legjobb lesz, ha odalépek, ahol a többiek állnak.

Később azt is mesélték, hogy John Taylor bíró kivonult a teremből és olyan erősen csapokta a térdét, hogy felesége sietve szaladt egy pohár vizért, azt hitte, hogy rosszul érzi magát a férje.

Merriweatherné szemmel látható óriási sikert aratott, mindenki tapsolt, ünnepezt, ő azonban a színpalak mögött nyakonsípelt és azt mondta, hogy elrontottam az egész felvonulást. Borzasztó rosszul éreztem magam emiatt, szerencsére, amikor Jem értem jött, hogy hazavigyen, nagyon megértő volt és meg-

vigasztalt. Azt mondta, hogy a jelmezemből nem sokat látott onnan, ahol ült. Honnan tudhatta, hogy mennyire rosszul érzem magam a kosztümöm alatt, fogljam sincs, de azt mondta, hogy igen jól szerepeltem. Igaz, egy kissé késvé jelentem meg a színpadon, de más baj nem történt. Jem kezdett majdnem olyan jószágos lenni, mint Atticus, ha vigasztalni kellett. Hajlan' volt velem együtt a színpalak mögött várni, amíg a nézőközönség elhagyja a termet.

— Ki akarsz bújni belőle, Scout? — kérdezte.

— Nem... Most már valahogy kibírom és el tudom rejteni alatta a megszegényítésemet.

— Nem akartok hazakocsikázni? — kérdezte valaki.

— Nem, uram, köszönjük szépen — hallottam Jem választát. — Csak egy kis séta az egész.

— Vigyázzatok a kisértekre — mondta a hang.

— Ajánlom, mondjátok meg a szellemeknek, hogy kiméjék Scoutot.

— No, most már igazán majdnem mindenki elment — jegyezte meg Jem —, menjünk mi is.

Keresztülvágtunk a termen, ki az előcsarnokba, aztán le a lépcsőkön. Még mindig fekete volt odakünn a sötétség. Az autók az épület másik oldalán várakoztak a hazatérőkre és a lámpáik nem sok fényt árasztottak.

— Ha legalább egy menne a mi útvonalunkon — mondta Jem —, jobban látnánk. Scout, hadd fogjam a kantárszáradat, nehogy elveszítsd az egyensúlyodat.

— Nagyon jól látom az utat.

— Igen, igen, de elveszítheted az egyensúlyodat.

— Gyenge nyomást éreztem a fejemen, Jem keze, ezen a végén szorította meg a „sonkát”.

— Te szorítottál meg?

— Ühüm...

Ezzel elindultunk a fekete iskolaudvaron, óvatos léptekkel hazafelé. — Jem — otfelejtettem a cipőmet, az öltözőben.

— Na, akkor menjünk vissza érte. — De abban a pillanatban, amikor megfordultunk, az előadóterem villanyvilágítása kialudt. — Majd elhozod holnap.

— De holnap vasárnap — tiltakoztam, míg Jem megfordult, hogy hazavigyen.

— A kapus beenged holnap is... Scout!

— Hm...?

— Semmi.

Jem elhallgatott. Szerettem volna tudni, mire gondol? Talán, ha úgy tetszik neki, elmondja egyszer, talán mire hazaérünk. Éreztem ujjai szorítását a fejemen, de mintha kissé túl erős lett volna. Megráztam a fejem. Jem, nem kell olyan erő...

— Psszt, hallgass egy pillanatra, Scout.

Csendben mentünk tovább. — A pillanat véget ért — mondtam. — Mire gondolsz? — Feléje fordultam, de a sötétségben még a körvonalait is alig vehettem ki.

— Ugy emlékszel, hallottam valamit — mondta —, valami zajt, álljunk meg egy pillanatra.

Megálltunk.

— Nem hallasz valamit? — kérdezte.

— Nem.

Nem mentünk tovább öt lépést, amikor Jem újra megállított.

— Jem, meg akarsz ijeszteni engem? Tudod, én ehhez már öreg vagyok...

— Maradj csendben — szolt rám és ebben a pillanatban tudtam, hogy nem tréfál.

Az éjszaka csendes volt, hallottam Jem könnyed lélegzetvételét mellettem. Időnként egy-egy váratlan hűvösebb fuvallat érintette a csupasz lábszáramat, de minden maradt változatlanul, ami volt, előbb, egy szeles éjszaka ígérete. Vihar előtti csend. Hallgatóztunk.

— Valami kutyaugatást hallok — mondtam.

— Nem, nem azt — felelte Jem, — hallom, amikor megyünk és ha megállunk, akkor elhallgat.

— A ruhám zizegését hallok... vagy elkaptott a Mindszentek...

Inkább a magam megnyugtatóására mondtam ezt, mint Jemnek, mert való igaz, hogy abban a pillanatban, amint megindultunk, én is hallottam, nem a jelmezem suhogása volt.

— Megint csak Cecil lesz ez — mondta kisvártatva Jem —, de még egyszer nem ijeszt ránk. Ne lássa, hogy sietünk.

Lelassítottunk, szinte vánszorogtunk már. Azt kérdeztem Jemtől, hogyan tud bennünket Cecil ebben a sötétségben követni, úgy látszik, most hátulról akar ránkijeszteni.

— Én látlak téged, Scout — mondta Jem.

— Hogyan, én nem látlak téged.

A ruhád kerek, kövér körvonalai látszanak és a festett csikok, amit Mrs. Greshow valami fényes festékkel kent rá. Egészen jól látlak és azt hiszem, Cecil is lát, azért tud ilyen egyenletesen követni bennünket.

(Folytatása következik.)

Történelmi fordulatok és történelmi keblek...

Detroit, július végén

Irta: Jámbor Ferenc

A legjobban azon csodálkozom, hogy a „Cleopatra” premierje után a „Rivoli” filmszínház előtt kis tüntetést rendeztek harlemi abszeszinek és negerek.

Tiltakozunk az ellen — így szólak plakátjaik —, hogy fehér színésznő játszotta a Nilus királynőjét, Cleopatrákat, az afrikai-arab császárnőt.

Ekkora történelmi naivitásra, hogy tettek szert a tüntetők?

Oktalan egy tüntetés volt. Vajon ki szervezte meg? Konkurens filmgyár, avagy sovinszta arab diákok?

Hiszen Cleopatra nem volt afrikai-arab asszony. Az ő idejében nem is voltak még arabok Egyiptomban. Ő maga XII-ik Ptolemeus leánya volt, késői unokája a macedóniai paraszt származású Ptolemeus Soternek, Nagy Sándor egyik tábornokának, akinek a nagy osztozkodáskor Egyiptom koronája jutott. Egyiptom akkori népe nem arab volt, hanem kopt. Az arabok csak 641-ben, mintegy 700 évvel Cleopatra után hódították meg Egyiptomot.

Persze, nincs a filmben halvány utalás sem, hogy az akkori időben a királynő, vagy a nép arab lett volna Egyiptomban. Azonban nem hangsúlyozza ki a film a történelmi valóságot.

A történelem különben is nagyon gyengén jut a jogaihoz ebben a filmben.

Valami egészen más játszsa itt a főszerepet, nem éppen a história: Liz Taylor keblei a főszereplők, körülöttük történik minden a filmben. Talán harmincesz is cseréli a filmben királyi öltözékét Taylor, de világhírű kebleinek nagyobbik fele minden kosztümben meztelen.

Elsősorban erre van a film felépítve.

Már előfordult a világtörténelemben, hogy két nő keblére egy ország és népe számára sorsdöntő változást építettek fel. Mózes tanítómesterünk, a Tizparancsolat két kőtáblájára építette fel a zsidó nép vallását. Ötvenmillió angol-szász vallását, az anglikánt, VIII-ik Henrik Boleyn Anna két keblére építette. Csak ugy tudott ezekhez törvényt hozni, hogy szakított a pápával és új egyházat alapított.

Ki tudja ma kiszámítani, mibe került ez az egyház-építés. Alighanem kevesebb mint a Cleopatra-Taylor film felépítése, amely 40 millió dollárt evett meg.

Hogyan falt fel ennyi tömötlen pénz ez a Molo, azt minden újságolvasó ember tudja. Három éven át írtak róla a világlapok.

En a filmet Detroitban láttam. Akkor olvastam a newyorki szórakoztató ipar vezető közlönyét, a „Variety”-t, amely többek között ezeket írta a filmről: „A „Cleopatra”-ban meg fogja kapni a néző a legdrágább, a legjobban reklámozott, a legnagyobb botrányok között készült filmet, ami a producerek reményei szerint a legjobban jövedelmező mozgóképek lesz. A publikum azonban ezzel egyidejűleg meg fogja élni a film egy korszakának végét is, még ha nem is tud majd róla. A lapok óriási fő- és alcímei Hollywoodban, Londonban, Rómában, amelyek három éven keresztül adtak részletes beszámolókat fizetéseikről, kékrevert szemekről, ház-

életek feldúlásáról hatyúdát jelentették egy régi-módi kiméletlen film-produkcióknak, amint hogy ez a Cleopatra esetében példátlan mértékben fordult elő.”

Talán nem felel meg a valóságnak, amit ez az új-ság írt?

Hiszen Elizabeth Taylor, aki csodaszép asszony, de halvány sejtelmé sincs Cleopatráról, alighanem hét millió dollárt fog keresni ezen a filmben.

Sokan csodálják, sokan irigylük, de józan értelem számára ez az összeg brutális kihívást jelent.

Persze, persze... Sok a csodálatra méltó ebben a filmben. Vannak részletek, vannak epizódok, amelyek oly tökéletesek, amelyet csak pénz és „művészet” kifizetése tud megteremteni.

Negyven millió dollár nem csekélység. Ezért a pénzért olyan kiállítás, olyan tömegjeleneteket teremtettek, amire példa még nem volt a film történelmében. Csodálatos paloták, káprázatos felvonulások, hadi- és luxushajók, tengeri és szárazföldi csaták a valóság tökéletes illúziójával. Cleopatra bevonulása Rómába biztosan tiszser-huszszor pompásabb, mint amilyen a valóságban lehetett. Caesar meggyilkolása, a római szenátus ülései, az actiumi csata eleven valóságok, mesterművei a filmművészetnek.

Minden gyönyörű, minden valódi, minden igaz, de a film csak részleteit adja a valóságnak.

Itt-ott felcsillan ugyan némi gyöngé célzás arról, mit jelentett Caesar, Cleopatra, Marcus Antonius, Octavianus a világ sorsa számára. De jól legyen jártas a történelemben a néző, érzékeny kell legyen a személfüle ahhoz, hogy e halvány célzásokat elérte és a filmből kisejtse ennek és az ez után következő korszakok sorsát. Igaz, nem hanyagolja el a film teljesen a történelmi korszakok levegőjének megteremtését, de ez csak nagyon nyengén jut kifejezésre.

Shakespeare-nél és még inkább Bernard Shawnál kifejezésre jut, hogy játszik bele Cleopatra — Caesar, Cleopatra — Antonius szerepe a világ sorsába.

Macedóniai Nagy Sándor meghódította csaknem az akkor ismert egész világot, az egész Keletet. De végső fokon őt győzte le a Kelet. Dárius leányával való házassága után ez a macedóniai paraszt ősöktől származó egykor puritán vezér, meg tábornokai ázsiaiakká váltak, felvették a keleti kényurak életformáját és világnézetét. Féliszenként rendezkedtek be Ptolemeus is, Galenkos is. Ki ismerhette fel például Antiochus Epiphanesben, a zsidók sanyargatójában Selencos Mikanor macedóniai parasztfiu ivadékát.

Cleopatra is, késői ük-ük-unokája Ptolemeus Soternek, egészen el volt keletiesedve, egyiptomiasodva. Szerelme Caesar iránt keveréke volt az igaz asszony mindent elsősorú szenvedélyének és világalomra törő becsvágyának, ami Nagy Sándor emlékének volt köszönhető. Csak hogy Sándor hellén uralmat akart, Cleopatra azonban elkeletiesíteti, elegyiptomiasítani akarta a világot. A józan Caesar érzékein uralkodott ugyan Cleopatra, de mate-

matikai-hadvezéri fejét nem tudta elszedíteni. Marcus Antoniusnak is rabja lett, csak hogy nem erőre kapott ott, hanem elernyedt az egyiptomi kényelem és tivornyák tikkasztó melegében.

Lehet játékos gondolatokat eregetni a világtörténelem sorsdöntő fordulópontjairól.

Irók inkább engedhetik meg maguknak a játékot, mint történelemtudósok.

Sok író — elsősorban Bernard Shaw — azon a véleményen van, hogy Európa jövője az actiumi csatában dönt el. Octavianus győzelmével dönt el, hogy Európa római-zsidó-keresztény és nem egyiptomi-keleti-despotikus lett.

Ebből azonban igen keveset lehet érezni a filmben.

E sorok íróját szenvedélyesen érdekli ez a korszak. Hiszen mi is jelen voltunk Cleopatra környezetében. Heróddal, a félszidő zsidó királlyal is volt szerelmi és diplomáciai kapcsolata Cleopatrának. Erről persze szó sincs a filmben, noha az actiumi csatában nemcsak Európa, de Judea és a zsidó nép sorsa is eldőlt. Ott, a csatanyerésből született meg a római császárság. Innen számítodnak a római császárok és később Jeruzsálem eleste.

Liz Taylor szép nagyon félmeztelenségében, akár előlről, akár hátulról villan ki mesebeli bőre. De szenvedélye ezáltal nem meggyőző, nem ragadja magával a nézőt. A nézőtér nem izzik, hideg marad. Liz Taylor hatása a nézőre nem megrázóbb, mint egy gyönyörű görög szoboré. Liz Taylor nagy színésznő. Tökéletes tud lenni modern szerelmi románcokban, tragédiákban. De nem Shakespeare színésznő és Cleopatra szerelmi és politikai szenvedélytől fűtött életét a maga tragikus nagyságában nem tudja visszaadni.

Drága pénzen készített híres frizurái hitelesek, játéka nem.

Rex Harrison Caesarja túlmóder. Inkább egy francia szalonnást, mint egy római világhódítót idéz.

Richard Burton jó a filmben. Jó és nem több.

Néhány epizódfigura kitűnő.

De ha a film behozza költségeit, csak Liz Taylor gyönyörű kebleinek köszönheti majd.

Negyven éve alijázott dr. Fodor Andor

a jeruzsálemi Héber Egyetem cháluc-professzora

Irta: Gervai Sándor

kultásán magántanárnak, pedig egyetlen adminisztratív feltételnek sem tudott eleget tenni: 1. A kandidátusnak luteránusnak kellett lennie — ő pedig zsidónak született és az is maradt; 2. német birodalmi állampolgárnak kellett len-

Március 28-át jelzett azon a napon a kalendárium, amikor először találkozott dr. Fodor Andor — a cionista politikai élet egyik legműveltebb és legszínesebb egyéniségével, — Menachem Ussziskinnel.

Bemutatkozásra, tisztelgő látogatásra jelent meg nála dr. Fodor professzor.

Együttal átvette tőle az egyetem első — bérelt — épületének a kulcsát.

A tudomány és a társadalom képét megváltoztató és átalakító negyven esztendő telt el azóta.

Nyolcvanadik évéhez közeledik most dr. Fodor Andor „professor emeritus”. Tíz éve, 1953-ban ment nyugdíjba. Testi és szellemi frissége csodálatosan megmaradt. Humora változatlanul visszatükrözi deris életszemléletét és emberismeretét. Nem zsörtölődik ok nélkül. Olykor ironiával elemzi kortársai tulajdonságait, hozza napfényre azt, amit oly gondosan el akartak titkolni. Középről látta a mai kor nagy embereit. Munkatársuk volt. Velük dolgozott, — ha ez néha nem is volt valami könnyű. Látta, tanuszkodhat róla, hogy az emberi gyarlóság nem akadály a nemzet panteonjába való bejutásnak.

Jeruzsálemben a Bákakerületben lakik dr. Fodor professzor. Társaságban — szellemes csevegő. Lakásán — szívélyes vendégfogadó. Előzékenyen és tárgyilagosan beszél múltjáról, eredményeiről. Történelmi dokumentumnak számító levelezéseit átadta megőrzésre a Héber Egyetem kézirati archívumának.

1884-ben született Budapest. Grácban a „Steuer-märkische Landesoberrealschule”-ban érettségizett és 1907-ben vegyész-mérnöki oklevelet kapott a zürichi „Eidgenössisches Polytechnikum”-on. Asszisztens lett Georg Lunge professzor vegyészeti laboratóriumában. Vegyész-mérnöként kezdte. A végén azonban, 1919-ben, fiziológus kémikusként habilitálták a hallei „Martin Luther Egyetem” orvosi fa-

termezetes volt tehát, hogy amikor 1921-ben Tel Avivból, az Otto Warburg vezetésével álló kísérleti állomás két tagja, Vulkan és Pinner, Halleba érkezett, egy fontos és lényeges technikai kérdésben az ő tanácsát kérték ki. Beszélgetés közben a tervezett Héber Egyetem sorsára került a szó, amelynek az alapkövét már évekkel ezelőtt letették, de a munka még nem indult meg.

Fodor professzor kérdésére kijelentették, Chájim Weizmann annyira el van foglaltva a politikai harcokkal, hogy nem futja idejéből az egyetemi ügyekkel is törődni.

Bátorították, buzdították Fodor professzort, hogy vegye kezébe ezt a sokat vitatott kérdést. Irjon Weizmannak.

A levél elment. Válasz is érkezett rá. Zöld tintával. Kék papíron. „Kémiával kell kezdeni” — ajánlotta Weizmann. Csak a kutatásnak legyen szentelve, az egyetemi munka. Az autonómiáját is eleve biztosítani kell az esetleges pártpolitikai mohóság elhárítására.

Weizmann és Fodor többszöri levélváltás után, Berlinben találkozott Albert Einstein lakásán. Számos német-zsidó professzor volt jelen, akiknek már elismert tekintélyük volt a nemzetközi tudományos életben. A többség helytelenítette a Weizmann ajánlotta kizárólagos kutató munkára alapított egyetem fenntartását. Ebben a formában, feleslegesnek tartották. A tészetek betöltésével kapcsolatban sem tudták elképzelni, hogy már állásban lévő professzor sorsát összekösse egy — akkor még csak papíron létező héber nyelvű Alma Materrel.

Albert Einstein és Karl Neuberger (a dahlami „Kaiser Wilhelm Institut” biokémia professzora) azonban határozottan állást foglaltak a jeruzsálemi Héber Egyetem mellett.

Einstein sugalmazására vállalta el Fodor professzor

a jeruzsálemi meghívást. Weizmann, 1921 nyarán, a karlsbad cionista kongresszuson örömmel jelentette be, hogy Fodor „a jövővi, fiatal tudós kutató Jeruzsálemben költözik, hogy az egyetemen megkezdje a munkát”.

Dr. Fodor a megérkezését követő néhány nap után, úgy érezte, hogy a legheylesebb lenne azonnal vizsgatérni Németországba, a normális egyetemi élet körébe.

Jeruzsálemben ugyanis — Weizmann megkérdése nélkül — „Egyetem Bizottság” alakult Bialik, Achád Háám, dr. Magnes és mások részvételével. Ez a csoport a zsidóság tudomány művelését tartotta fontosnak. Nagyon rossz néven vették Weizmanntól, hogy a kémiát helyezte előtérbe. Fodor professzor Ch. N. Bialikkal később igen szíves baráti viszonyba került. Válságos időkét éltek. Pénz nem állott rendelkezésre, hogy az épület tartoztassa és a laboratóriumi felszerelést tökéletesítse. Chájim Weizmann politikai harcok keresztútjában állott.

1925 április 1. után, amikor az egyetem megnyitására érkezett lord Balfour már elhagyta az országot, a vizsályok átcsaptak a Scopus hegyre. Weizmannnak nem volt már ideje tudományos kísérleteket folytatni. Elkédtelenedett. Viszszavonult Rechovotra. A 30-as években ott rendezkedett be.

Attól kezdve, az amerikai Joint egy csoportja, Felix Warburggal az élén, támogatta anyagilag az egyetemet, mindenekelett azonban a judaiztikai osztályokat.

Fodor professzor kitarított Jeruzsálemben. Cionista meggyőződéséhez híven, cháluc-hivatásként folytatta kutató és oktató munkáját. Biokémia-szakos nemzedéket nevelt fel, — amennyire ezt az egyetem akkori nehé anyagi helyzete lehetővé tette.

1955-ben, Tel-Aviv városa a Weizmann nevére alapított tudományos díjjal tüntette ki.

— Meg kell mondanom, hogy azok jáltak jól, akik később jöttek, akik várták, míg Hitler menekülésre kényszerítte őket. Azok ma nagy nyugdíjat kapnak Németországból is.

A változás és fejlődés a Héber Egyetemen, ma, felismerhetetlenül nagy. Fodor nem álmódhatott akkor azokról az összegekről, melyeket ma adományoznak a fiatal tudósoknak, hogy utazhassanak, lássák a külföldi eredményeket. Nehéz nem irigyelni a mai fiatalokat a tudományos lehetőségeik miatt.

Cháluc-sors az egyetemen...

Szerényen él a Héber Egyetem, sorrendben, első professzora. Olykor úgy érzi, szűkösen is.

— A professzoroknak általában van valamilyen — hobbyjuk. Professzor úrnak is van?

— Igenis, van. Sokat tanulmányozom a történelem és a lélektan egymásra hatását. Számos tanulmányom jelent meg ebből a tárgykörből Amerikában és Izraelben is. Amióta nyugdíjba vonultam, mindenekelett ennek a hobbyimnak hódolok.

— Ugy érzi professzor úr, hogy az élettől nem kapott meg mindent, amit várt tőle?

— Az „élettel” tartom a jóbarátságot. Egyes kor- és kartársakban azonban, — bizony alaposan csalódtam.

DUBEK

FILTER

Kiváló!

Dr. Jacobsohn Adv.

KUTATÁSOK az ötezer éves Árad nyomában

Árad, az épülő kelet-negevi iparváros és Tel-Árad, a 100 dunám területű, csapottkúp alakú domb között, — amely az ősi Árad romjait rejtgeti magában, — a távolság néhány kilométer. Időmértékek mérve sokkal több a távolság közöttük: ötezer év választja el őket egymástól...

Milyen élet volt Áradon abban az időben? Kik voltak lakói? Kereskedők, földművesek, pásztorok, a vagy katonák laktak? ... Ezekre a kérdésekre szeretnénk választ kapni dr. Jóhánás Áháronitól, a héber egyetem régészeti fakultásának tanárától, az ismert archeológustól, aki a tel-arádi ásatásokat vezeti.

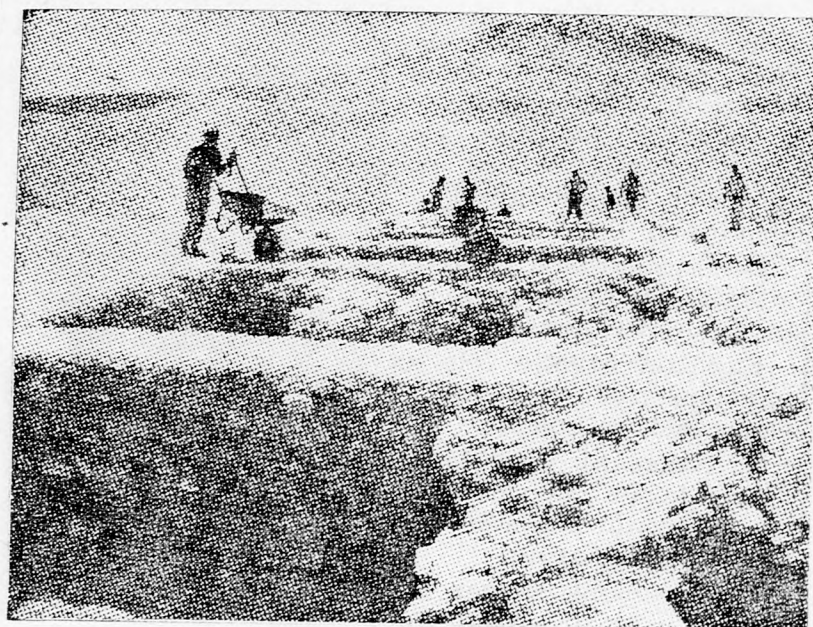
Az ásatásokat tulajdonképpen már az elmúlt évben megkezdtek a ponton s most, folytatjuk azokat. A tavalyi, hathetes munkánk is, már meglepő eredménnyel zárult. Ugyanis kiderült, hogy Tel-Árad nem azonos a T'náchban többször is megemlített ősi településsel. „Árad király székelt a Negevben” — mondja az Irás, a Kádés-Bárnéból Mózes által kiküldött kémek beszámolójában. A kánaánita király, aki megverte a pusztai vándorlásuk során Chebron felé tartó Izráel-íjait, nem ezen a ponton, hanem a 12 kilométerrel délkeletre fekvő Tel-Meláchátán (Tel El Melách) székelt!

Igy kétségtelenül bizonyosodott, hogy két Árad létezett a körzetben. Az ezen a ponton, ugyancsak a bronzkorokban épült város, az első Tempлом idejében a „Nagyarád” nevet viselte. Sisák egyiptomi király is ezen a néven említi meg győzelmi beszámolójában, — a többi által elfoglalt városnevekkel együtt —, amely építésben megmaradt a felső-egyiptomi Ámon-templom falaira vésvé. Sisák, Slomó király halála után öt-ével tört be az országba és foglalta el az ősi kánaánita város romjait, a király által épített erődöt.

Az erődítmény egyik épen maradt bástyája — a legnagyobb a Negevben, amelyet eddig találtak — a tavalyi ásatások során került felszínre és most körülötte folytak kutatásaink. Tel-Árad történelmi és régészeti szempontból egyaránt nagy fontossággal bír. A pont, határszéli megerősített város volt az első Tempлом idejében és védelmezte az egyesült királyságot a környező népek rabló és hódító hadjárataival szemben. Magaslatra épült akropoliszából ellenőrzése alatt tartotta nemcsak a körzetet, hanem a fontos karavánutakat is, amelyek Edomba vezettek, vagy az Áráván keresztül a vörös-tengeri kikötőig, Ecion-Geverig — a mai Éjlátig.

Ezideig tíz kronológikus sorrendben egymásra épült korok maradványait tártuk fel. A legidősebb közöttük, a legmélyebben eltemetett Slomó korából származó erőd, a legfiatalabbak a bizánci romok. A tíz méter mélyen fekvő erődítés nagyszámú, aránylag épen maradt lakószobáiból következtetni lehet arra, hogy Juda királyainak katonaságán kívül, kereskedők és iparosok is laktak a városban. Ez utóbbiak cserépedényeket, korsókat, amforákat gyártottak és állatszerkeztelével is foglalkoztak. Számtalan

cserépkorsó maradványra bukkantunk, amelyek formájukban különböznek a víz-, olaj- és gabonátároló-edények alakjától. Ezek il-latszeres korsók voltak, amelyekben tárolták az akkori idők kedvenc pipere-

Munkában Tel-Áradnál

radványra is bukkantunk, különböző írásmódokkal te-le róva. Legtöbbjük az első Tempлом idejéből származik és szénből s növényi-eredetű tintával vannak megírva. Ezek a „könyvek” bizonyára az erőd „archi-

— Még egy érdekes táblát is találtunk, amelyen az Árad szó többször is elő fordul. Es egyszer, „Adár”-nak írva ... Ösünk, összecserelve az egymásra hasonlító dőlet és rés betűket, akaratlanul egy több-ezeréves „sajtóhibát” hagyott az utókorra...

Az egymásra épült erődök tövében folytatjuk az ősi kánaánita város romjainak kiásását is. Ezen a téren meglehetősen könnyen haladunk előre, mert egy pár centiméterrel a földszíne alatt, máris elénk tűnik a bronzkori település maradványa. Elég megkapar-ni a földet és máris értékes cserépmaradványokra bukkunk a kutató, ellentétben az ország többi régészeti pontjaival, ahol sokszor tíz réteget is le kell fejteni, hogy a kánaáni idők romjaihoz hozzáférközhessen. Több értékes művészeti tárgyat is találtunk a bronz-korból, így többek között állatokat ábrázoló szobrocs-

— Sok cseréptábla ma-

vuma” számára készülték: a rengeteg névből és számból álló írás, valószínűleg jelentés akar lenni... Az egyik, aránylag épen maradt cseréptábla, Hizkijáhu idejéből való és 15 sorból álló írást tartalmaz. Ez

Az olaszok közelről

Közel két évig éltem Rómában és ez idő alatt bejártam Olaszországot is. Ismerem — többé-kevésbé — nemcsak Velencét, Firenzét, Nápolyt, Milánót, Caprit (egyszóval a turisták által is felkeresett központokat), hanem más helyeket, kisvárosokat is. Ezek után az az érzésem, hogy nyugodtan írhatok egy cikket az olaszokról. Felfogásukról, viselkedésükről, hibáikról, jótulajdonságaikról.

Antisemitizmus. Tulajdonképpen nincs. A Fosse Ardeatinében egymás mellett fekszenek a zsidók és keresztény bujtatók. Valamennyiüket a náci gylilkölták le. Közülük az a Clemens nevű SS őrnagy, akit most Nyugatnémetországban elítéltek, mert a Szovjetunióknak kémkedett.

De azért akadnak antiszemiták. Különböző formában. Körülbelül egy évvel ezelőtt meghívott bennünket egy elég jómérvű keresztény filmkritikus, a televízió filmrovatának vezetője. A meghívottak között jelen volt számos zsidó rendező, újságíró, stb. és néhány olasz arisztokrata is.

A következő héten az egyik arisztokrata (Orsini márk), aki szintén jelen volt a filmkritikus estélyen, meghív bennünket műtermébe — tudniillik a márk festőművész is (amatőr, de mennyire az...) és műterme számára Róma város egykori falának egyik bástyáját bérelte ki, pontosan a Via Veneto, a „Dolce Vita” központjának közelében. Az estélyen ott van a filmkritikus is, akit megkérdeztem:

— Hol van Laura Di Neppi?

— Laura zsidó, a márk pedig antiszemita. Nem hivta meg.

Felnevtem: — S akkor miért hívott meg engem?

— Oh!... Hát ön izráeli!... Az pedig egészen más!...

Dolce far niente. A tözsomszédságomban megszünt egy asztalosműhely. A volt tulajdonost jól ismerem, együtt eszpresszoz-

tunk az utcasarki bárban. Megkérdelem: „Miért zárta be műhelyét?”

— Mert rengeteg dolgom volt, éjjel-nappal dolgoznom kellett, örökös gondjaim voltak. Inkább elmentem habibérbe, munkásnak. Így is megkeresem a régi jövedelem felét, de nem kell annyit dolgoznom.

Sport. A postás fasisztának vallja magát, házme-terünk pedig szocialista. Rengeteget veszekszenek, vitatkoznak, olyannyira, hogy a postás néha nem hordja ki a napi postát (rá-ér, ugyanis minden második nap postásstrájk van). A vita tárgya persze, a labdarúgás. Egyikük a Romának szurkol, a másik a Lazionak.

A napokban majdnem ösz szervezkedtek. Pedig egyikük sem jár ki a mérkőzésekre, egyikük sem követi a mérkőzéseket televízió, de — mindketten to-tóznak.

A macskák. Már nekem is van, mert kinétek. A macska tudniillik olyan fontos téma itt, mint Angliában az időjárás, azzal a különbséggel, hogy míg az időjárás mindenkinek van, a macskához olasznak kell lenni. A borbély mindig megkérdezte: „S hogy van a macskája?” — mivel pedig sehogysem volt, mert nem volt, mindig rosszul nyírt meg.

Most van egy számi kanduruk, Basilionak hívják. Szép, okos, jóindulatú cicca, nem azért mondom, mert az enyém, hanem mert tényleg az. Egyetlen hibája, hogy utál minden más macskát és elkergette őket az udvarunkról. A ház valamennyi macskatulajdonosa gyűlöli, de engem megbecsülnék, mert macskám van és kicsoda macskám!...

Cigaretta. Rettenetesen drága. A legolcsóbb 200 olasz lira (egy izráeli font), az amerikai belekerül 480 olasz lirába is (2.40 font). De mindenütt kapható 300 liráért is, feketén, valódi csempészárú. A moziban is (itt szabad a moziban cigarettázni), a bárban. Akarok venni egy csomagot, mondja: „Négy száz nyolcvan”. — Mire én: — „De

hiszen ez csempészárú, ez csak háromszáz...”

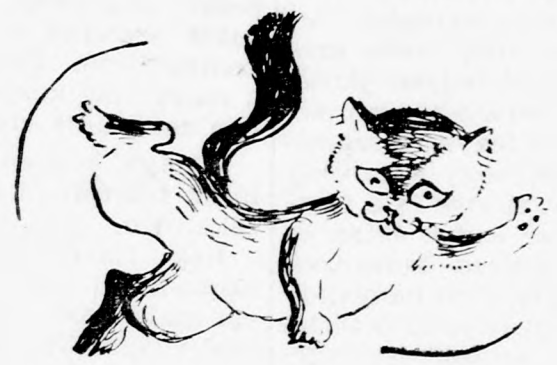
Felháborodva néz rám:

— Ha idegen nyelven beszél ezzel a döggyel?!... — rámutat a feleségemre. — Azt hittem külföldi!...

Külföldinek nézett. Mert csak azok veszik drága áron a trafikban a cigarettát.

Kereskedők. Semminek sincs fix ára. Szinte minde-

ződések antifasiszta, részt vett az ellenállásban is és mindkét lábát elveszítette: aknára lépett. Természetesen egyik kedvenc témája az ellenállási mozgalom és ezzel kapcsolatban mondotta egyik előadása során: — Különös nép vagyunk mi, olaszok. Sehöl sem harcoltunk komolyan: sem Albániában, sem Görögországban, sem Afrikában. Csak az ellenállási mozgalomban

nütt lehet alkudni. A naiv turisták azt hiszik, hogy Nápoly olcsóbb, mert ott az alku könnyebb, pedig a legolcsóbb Firenze, ahol a Nápolyban eladott árúk nagyrészt készítek. Az egyetlen különbség az, hogy Firenzéből a legvacakabb pulovereket, bluzokat, fejkendőket küldik a kikötők-be, mondjuk így: a selejtes árút is, mert ott minden eladható.

Na és még valami: Nápolyban, Rómában, Milánóban, ahol kiírták „alku nincs” ott valóban nem lehet alkudni. Firenzében pedig lehet.

De akkor kihozzák a rak tárból a kikötőknek és a nagyvárosoknak készült árút és ez ilyenkor a legolcsóbb a világon.

Politika I. Az olasz sajtó is hetekig röhögött azon, ami áprilisban, a választások előtt Assisiben történt: a kommunista parasztlak megátámadták a liberálisok egyik nagy választási gyűlését.

Azzal vádolták a liberálisokat, hogy istentagadók, mert a gyűlést husvét vasárnapján rendezték.

Politika II. Cozza professzor történelmet tanít az egyetemen, itt Rómában. Nagytudású, komoly ember, jól ismeri Buber munkáit és nagyon nagyra becsüli. Egyébként meggyö-

kákat — kitűnő állapotban. És ezenkívül megköve-dett aszfaltot is, amit bizonyára a Holt-tengerből nyertek és szállítottak E-gyiptomba — balszamosás céljaira...

— Tel-Árad még sok titkot rejtget magában. Még legalább két ásatási sze-zönt kell itt töltenünk ahhoz, hogy számtalan rejt-vényét, talányát megfejt-hessük. És feltárjuk a Ne-gev egyik legfontosabb és legkiadósabb leleteket rejt-getető régészeti pontját! — fejezte be dr. Áhároni.

Az ásatásoknál 60 főnyi munkáscsapat van alkal-mazva. A durva munkával, a föld kiásásával és elhor-dásával foglalkoznak. A fi-nomabb, kutató munkát ön-kéntesek végzik: a Becálél jskola, a haifai technikum tanulói, gimnazisták és — kibuctagok. A régészet — „hobbyjuk”... És egy hol-land építész, aki minden évben nyáron visszatér az országba és évi szabadsá-gát archeológiai kutatások-ra „pazarolja” el...

Az önkéntesek a munkás táborban vannak elszállá-solva, a közeli épülő Árá-don, ahonnan ide hallat-szik a gépek dübörgése, lármája, az építőmunka rit-mikus zaja. Tel-Árad domb-ján, a huszadik század za-já, anakronisztikusan hat az ötezeréves titkokat rejt-getető romok misztikus csendjében...

Boros György

Képeslap

A svájci kutyatenyésztők szövetségének kincstárnoka a legutóbbi közgyűlésen évi jelentésében többek között ezt mondta:

— Sajnálatos tény, hogy az utóbbi időben sok kutyatenyésztő tagtársunk ebek harmincadjára jutott.

(Schweizer Illustrierte Zeitung)

APRÓ VICCEK

Két pestit akasztani vis-nek. Amikor az akasztófa alá érnek, az egyik — a hóhér elé intve megkérdé-zi:

— Kell neki valami bor-vaalót adni?...

Mire változtatja meg a nevét Kohn, ha kivándorol Mongóliába?

— Dzsingiszkohura.

Mi a különbség a szov-jet törpék és az amerikai törpék között?

— Az amerikai törpék magasabbak.

Azt akarom, hogy tíz órára itthon légy — mon-dja az anya lányának.

— De, édesanyám — vá-laszolja a leány —, nem vagyok már kisgyerek.

— Tudom. Eppen ezért akarom, hogy idejében itt-hon légy.

(Reader's Digest)

A 70 éves William Wil-lis e napokban hagyta el a New Jersey-i Harrison kikötőt, hogy az őnmaga ál-tal fából, és valójában a tenger ár-boccos tutajon a 18 ezer km-re fekvő Ausztráliába jusson.

William Willis nős, de feleségét otthon hagyta, mert nem akarta őt kiten-ni a kalandos tengeri vál-lalkozás veszélyeinek.

— Miért vállalkozik eb-ben a korban ilyen veszé-lyes tengeri útra? — kér-dezte az egyik újságíró?

— Miért? Azért mert „maguk” mindnyájan azt mondogatják nekem, hogy öreg vagyok és semmi másra nem vagyok már alkalmas, csak arra, hogy a parkban sütkérezzem...

Be akarom „maguknak” bizonyítani, hogy az én koromban lévő ember még nem ócskavasba való és éppen olyan kalandos vál-lalkozásokat hajthat végre, mint bármely fiatal. Ezért!

(The Reporter)

KÉRDÉS—FELELET

Kérdés: Miért nem hisz-nek az emberek a politiká-soknak, amikor a világbé-két hangoztatják?

Felelet: Tasszó aranyha-lat akar venni a feleségé-nek. A kereskedő mutat ne-ki mindenféle fajtát, de Tas-zzó, figyelmes vizsgáló-dás után, mindegyiket viz-szadobja a vízbe.

— De uram, mit csinál ön, — méltatlankodik a ke-reskedő. — miért rézegeti minden aranyhalmak a há-sát?

— Kehesem a phobát, kéhem — mondja Tasszó —, elvégre ezek a halak le-hetnek dubléból is.

(Borsszem Jankó)

APRÓ BOLCSESSEGEK

A fogyókúra végtelen hosszú hetek sorozata, me-lyek során nagyon lassan veszünk el néhány kilót, de garantáltan egészen biz-tosan nagyon gyorsan el-veszítjük az idegeinket.

A tudomány nem szent tehen, hanem ló. Ne tisz-teljétek a tudományt, ha-nem tápláljátok.

Az emberiség tragédiája, hogy minden küszöbön lévő háború mindig „szükség-szerűnek” és „elkerülhetel-lennek” mutatkozik. Már húsz év múlva, sőt előbb is, kitűnik, hogy a háborút el-lehetett volna kerülni és értelmetlen volt.

EGYSZERUSÍTÉS

Sacha Guitry egyik vígjátékában a nő-partnere, a többi között, egy hatalmas pofont kellett adjon neki. Az író-színész az x-edik előadón már nagyon unta a mindeneseti pofont, s különösen az tette részére elviselhetetlenné, hogy lelkiismeretes partnere egyáltalán nem kímélte őt, amikor kezét emelt rá.

Az előadás után Sacha Guitry ezt mondta partnereinek:

— Holnaptól kezdve nincsen pofon.

— No, de ez... — próbálkozott a színész.

— Nincs pofon és kész. Amikor odaérsz ahhoz a részhez, hogy pofonverj, egyszerűen végigmérsz és megvetéssel mondd: — Uram, érezze magát felpofozva.

AZ ALOM

Borzalmas álom van mostanában minden éjjel — meséli Durand úr a barátjának. — Azt álmodom, hogy nyílik az ajtó és belép Brigitte Bardot, anyaszült meztelenül.

— És te ezt borzasztónak nevezed?

— De még mennyire. Ő ugyanis belép, de olyan hangosan csapja be maga mögött az ajtót, hogy mindig felébredek.

DRAMAI PÁRBESZÉD

A fiú megkérte a leány kezét, aki nemet mondott. — Akkor megölöm magamat — mondja a fiú.

— Mérget veszel be? — kérdezte a lány ártatlanul.

— Nem — felelte büszkén a fiú. — Az ilyen esetekben mindig felakasztom magam.

Beküldött viccek

1. Már egy éve, hogy meghalt az anyja, mikor az apa egy vacsora után bizalmas közlést tesz az asztal körül ülő gyermekei részére: — Meg kell mondanom nektek, drága gyermekeim, hogy szegény anyátok és én soha nem voltunk házasok.

A bejelentést döbönt csend követi. Szipognak, sóhajtoznak a gyerekek. És feltör a sóhajok közül a szónoki kérdés: — Mit tegyünk?

Hirtelen felugrik az asztaltól a legfiatalabbik lány, a 17 éves Mirjam és ezt mondja: — Hogy ti, fattyúk, mit csináltok, az nem érdekel. A magam részéről elmegyek a moziba.

2. A nagypapa így vélekedik a mai lányokról: — Nem olyanok a mai lányok, mint az én időmben voltak. Akkor még a lányok bizony tudtak pirolni.

Eszter, a tízéves kisunoka érdeklődéssel kérdezi a nagypapjától: — És mondd, nagypapa, mit mondtál nekik, hogy elpirultak?

Berger Béla, T. A.

FELHABORODÁS

Az egyik fiatal tisztviselő gyakran kitalál indokokat arra, hogy távolmaradjon az irodától. Egy napon arra hivatkozik, hogy a nővére eljegyzése van, s szeretne elmenni kora délután.

Egy negyedóra múlva be hívja a főnöké.

— Telefonáltam a nővéremnek, gratuláltam az eljegyzéséhez és kijelentette, hogy nem tud semmiről.

— De kérem — tiltakozik a tisztviselő. — Ez lehetetlen. Ezt ő nem mondhatta. Hiszen nincs is nővérem...

AMOR A KÖRHÁZBAN

A JÓ TANÁCS

Ifjú Dumast egy alkalommal megkérdezték, hogy miért kéri ki gyakorta egy ismerősének a véleményét a saját ügyes-bajos dolgában, mikor az illető közismerten a legpechesebb emberek egyike, kinek szinte semmi sem sikerül, bármibe is kezd.

— Eppen azért vagyok kíváncsi a véleményére — felelte Dumas. — Ugyanis én azután mindig az ellenkezőjét teszem annak, amit tanácsol.

REKORD

— Ágyban kell maradnia — mondja az orvos a híres sportolónak.

— Miért?

— Mert magas láza van.

— Mennyi?

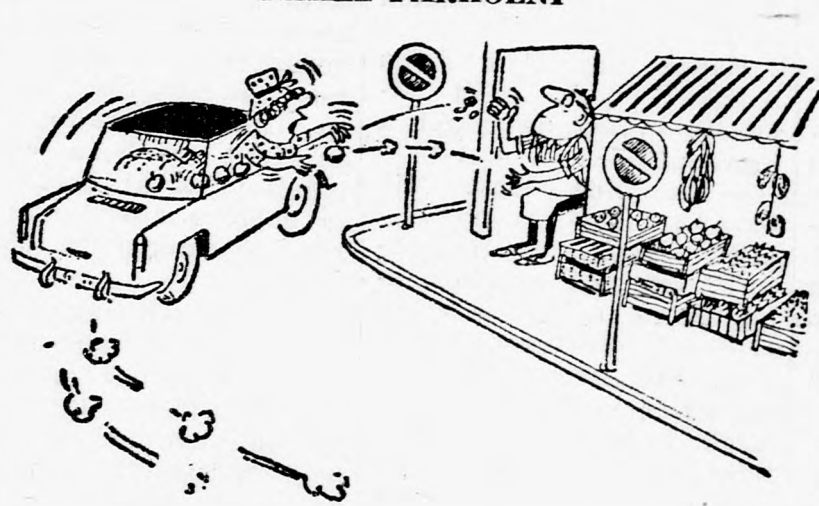
— Harminckilencégy.

— És ez magas?

— Nagyon.

— És mennyi a világrekord?

NEHEZ PARKOLNI

— A következő fordulóra egy külföldi banánt dobjon

DEFINÍCIÓK

EMBER: A teremtés koronája. Szaudiában még 700 dollárt is lehet kapni érte, ha jó állapotban van.

HÁZASSÁG: Életfogytiglani börtönbüntetés. Rossz viselkedés esetén a fogoly hamarabb szabadul.

RENDES EMBER: Olyan illető, akiről semmi mást nem lehet mondani.

HARAKIRI: Széles körben közkedvelt japán társasjáték. Mikor a legérdekesebb, hirtelen véget ér.

TEST: Az egyetlen árú, melyet többször is el lehet adni.

SZONOK: Az olyan ember, aki zavartalanul beszél, miközben mások alszanak.

TELEFONGÖRÖL: Olyan lány, akit telefonon hívnak randevúra, ezért pénzt kap, amiből kifizetheti a telefonszámját.

IDŐPOCSÉKOLÁS: Öngyilkosság részletre.

VAGY, VAGY...

Nagy lekicsinyléssel beszél Schwarzné a férjének az új szomszédokról.

— Benn voltam náluk. Ezeknek semmijük sincs. Sem beépített szekrény, sem zeneszékény, sem porszívó, sem air conditioner, de még autójuk sincs. Hát végeredményben, mijük van ezeknek?!

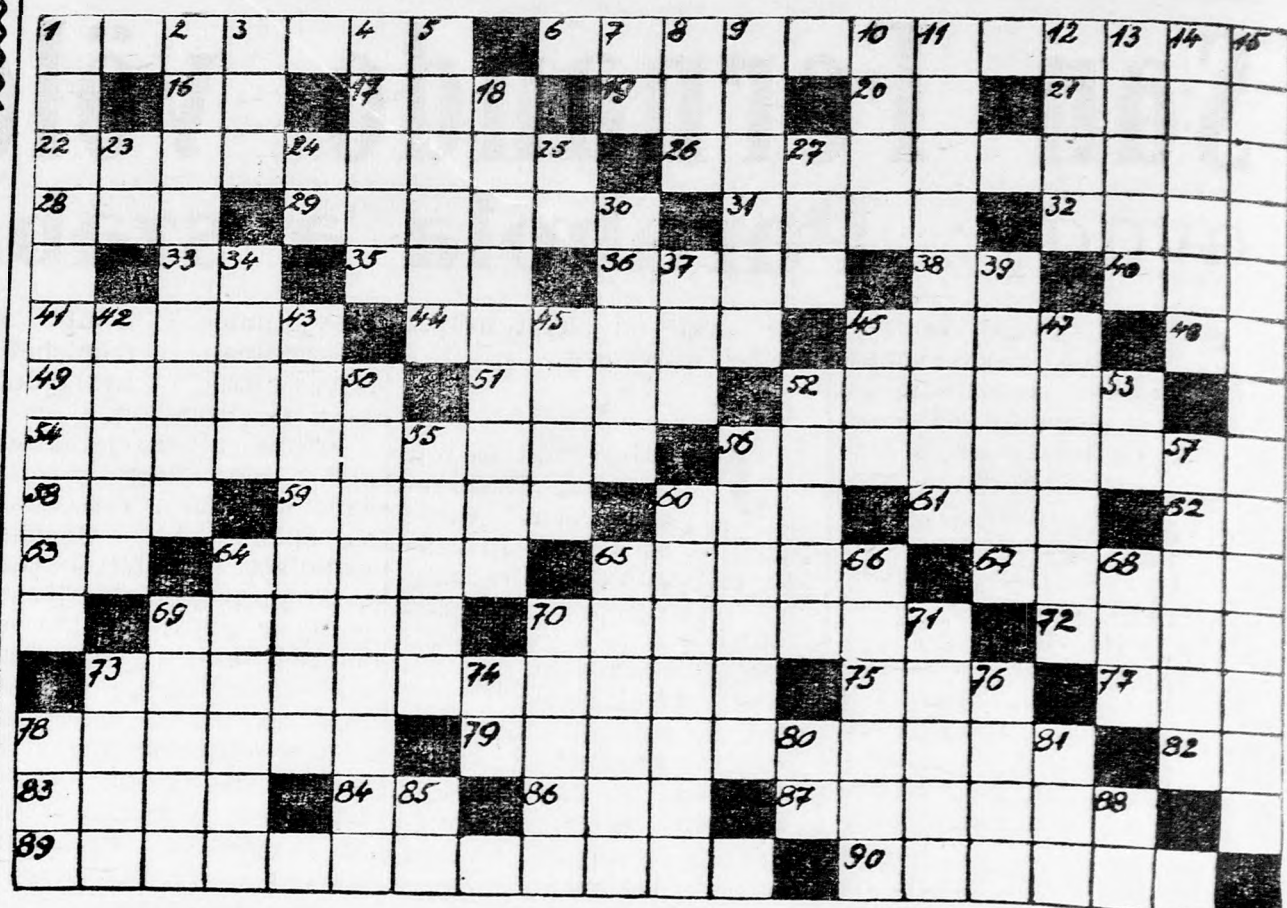
Schwarz egykedvűen válaszol: — Pénzük van a bankban...

MÜVELTSÉG, OH...

Hazatérőben a fényes estélyről a feleség így támadt rá a férjére: — Te azután alaposan bíráld magadat! Majd elcsülldtem a szegyenben. Azt mondtad, hogy Molière az egy borfajta.

— Miért, talán nem az? — kérdi ártatlanul a férfi.

— Hát persze, hogy nem. Ezt még neked is illene tudnod. Molière a legismertebb francia sajtó...

Vizszintes:

1. Római határfolyó, Julius Caesar a szenátus engedélye nélkül lépte át csapataival. 6. Elhúnyt magyarszói matematikus, az elektromos ágy feltalálója, teljes név. 16. Ilyen repülő is van már napjainkban. — 17. ...ot, nehéz munka. 19. Héber személyes névmás. 20. O. A. 21. Vissza: haragos emberre mondják. 22. Görög mondabeli ifjú, aki a vízben saját tükröképét meglátta és beleszeretett (fonet.). 26. A napokban elhalt szovjet festőművész. Sztálin házi festőjének számitott. 28. Latin én. — 29. Nabukov világhírű könyvének hősnője. 31. Betűvel a végén úri koldulás. 32. Híres pesti szubrett keresztneve. 33. Népszerű ital más-salhangzóit. 35. ...to, tiszta

jövedelem. 36. Vissza: héber ünnep. 38. Volkspolizei betűi. 40. T. T. G. 41. Elhárítja magától. 44. Vissza: utód, aki nem tud elődje nagyságáig felemelkedni. — 46. Francia beleegyezés. — 48. Puhá fém. 49. A kereskedelem egyik része. 51. Fári ikerszáva. 52. A gőzhajó feltalálója. — 54. Két szó: 1) délelőtti előadás; — 2) az üvegesek ragasztója. 56. Bécsi operettszerző a „Koldusdiák”, stb. 58. Betűvel az elején Ady szerelme. 59. Ékezettel magyar nyelvterületről származó izraeli dalszerző. 60. Tövével ellát. 61. E. F. A. 62. Hullámtörő gát fele. 63. Idegen számrövidítés. — 64. A nem mérges óriáskigyó egyik fajtája. — 65. Héber nagyság, diesség. 67. Pró-féta. 69. Kemény megfáso-

dott rómavalevű fűzér. — 70. Római lírikus. Rövid életének sorsdöntő szenvedélye a Lesbia iránt érzett szerelem volt, ötödik betű duplázva. 72. Pecsét. 73. Két szó: 1) ebből készül a trópusi sisak; — 2) tengeri rabló. 75. Vissza: föld és víz. 77. Az áлами hivatalnokok kedvenc itala Izraelben. 78. Próféta. 79. Híres hollywoodi filmszínész. 82. Bírósgón szerepel magánhangzótlannul. 83. Miniszter. — 84. Járunk rajta. 86. ...lier, műterem. 87. Multszázadbeli pusztai rabló. 89. Két szó: 1) város Franciaországban, az első világháborúban szívós harcok voltak itt; 2) amerikai kai filozófus. 90. Brazíliai kikötőváros.

Függőleges:

1. Francia filmrendező, teljes név. 2. A formához ragaszkodó, kicsinyes hivatalnok. 3. Betűvel a végén fűzet. 4. Welles filmszínész keresztneve. 5. Vissza: a trafaigári hős. 7. Korszak magánhangzóit. 8. Volt magyar vármegye. 9. Német lírikus, a háromszini fényképezés terén jelentős eredményeket ért el. 10. Héber ifjúság. 11. Tennessee állam fővárosa az USA-ban. 12. Unalmában teszi az ember. 13. Napjaink Amalékja. 14. Boráról híres portugál város. — 15. Két szó: 1) francia író, 1626-1694. 2) Cyrano de Bergerac írója. 18. Két szó: 1) olasz opera-komponista „Nerone” stb.; 2) trópusi kuszonóvény. 23. Idegen R. T. 24. Olasz névelő. — 25. Izraeli börtön másallhangzóit. 27. Vissza: angol kocsi, gépkocsi. 30. Vissza: ókori római hármasszófog. 34. Folyómeder, amelyben csak a nagy esőzések folytán van víz. — 37. A. P. I. 39. Magyar költő fejedeleme. 42. Aruba van bocsátva. 43. Afrikai szultánság. A világ legnagyobb szegfűszegtermelője. — 45. Magyar nyelvterületről származó impresszárió. 46. Héber bélyeg. — 47. Vissza: francia illatszeres üveg. — 50. Két szó: 1) délkelet-ázsiai szerződési szervezet; 2) a mezők és erdők istene a római mitológiában. — 52. Kuba diktátorának keresztneve. 53. N. K. 55. Elhúnyt román politikus. A tömlőbéltek osztályába tartozó tengeri állat. — 57. Lakás felszerése. 60. Fényképezésre alkalmas, görög eredetű szóval. 64. Küzdőtér. — 65. Isztambul európaiaktól lakott városrésze. 66. O betű közbeiktatással francia város, híres búcsújáráshely. — 68. Fut ikerszáva. 69. Ékezettel izraeli hegység. 70. Ékezettel héber nyak. 71. Testi hibás. 73. Brazil csoda csatár. 74. Kicsinyítőképző. 76. Vissza: kertész teszi. — 78. Vissza: ügyész emeli. — 80. Elitelt másallhangzóit. 81. Betűvel a végén részlet, idegenül. 85. T. D. 88. Vés.

Rejtélyes válasz

Ha egy asszony szereti az urát, nem lehet jobb kívánsága, minthogy férje viszonzásért a nők természetéhez aztán az is hozzá tartozik, hogy a viszonzásért nem elég csak tudniok: hallaniok kell sürün, nem fáradnak bele semmi ismétlésbe, óránként kell párvuktól megtudniok, hogy ők a legszebbek, a legcsinosabbak, a legbájosabbak. Kevés az a nő, aki ezt el ne higgye.

Ha azonban valamelyik túlságosan gyanakvó, akkor szerető férje jól teszi, ha párját mások előtt is dicséri. Ez feltétlenül visszakerül az asszonyhoz s mint közvetett bizonyíték a legokosabbra is meggyőzően hat.

Ha az így is bebizonyított viszonzásért boldogit, akkor Kázmérné a világ legboldogabb asszonya. Mert évek óta nem telik el nap, hogy vissza ne kerüljenek hozzá férje rajongásának bizonyítékai.

Kázmér kedden és csütörtökön pókereszik, többnyire hajnalig. Noha e játékok közti tudomásulag rendkívül izgalmas, Kázmér a legmeredekebben emelkedő tételek idején sem feledkezik meg élete párjáról. Oszítás közben és a kurta fekete-kávé-szünetekben többnyire ővé a szó: feleségét dicséri. A küllemét és a jellemét. Az arcát s az alakját. A hangját s a járását. Barátai már szinte várják örökös elragadtatása kifejezését s nem haragszhatnak érte, hiszen jó férjek ők is. Másnap aztán beszámolnak róla a feleségüknek, azok meg Kázmérné jóbarátjait, to-

vabbadjak neki. Minő boldogság!

Hétfőn és pénteken Kázmér kénytelen hivatali köllégáival egy kis sörözésre borozásra menni. Ez már hagyomány az irodában, nem vonhatja ki magát, akármily későig húzódik is az ivászat. De egyetlen igaz szerelméről itt sem feledkezik meg. Nem lehetnek oly italosak, sem ő, sem a köllégák, hogy Kázmér, ha másként nem, hát danolászás szünetében, szépséges asszonyáról meg ne emlékezzen. S persze ez is eljut Kázmérné fülebe. Boldog asszony!

Talán túlzásnak tűnik, de hát szerelemben nincsen túlzás: Kázmér még vasárnap és szerdán sem változik az érzelmeiben, amikor egy fiatal, szőke hölgnél tölti a délutánt és koraestét.

Inkább az a csodálatos, hogy noha itt négy-szeneköltök töltik az időt, Kázmér szerelmes, mármint felesége iránti szerelmes kijelentései másnap mégis visszakerülnek az asszonyhoz. Vajon hogyan? A kis szőke hölgy mégsem lehet oly romlott, mint egyesek hiszik, sőt nyilvánvalóan házasságpárti, különben nem lenne azon, hogy Kázmérné közös füszereket és jerakotokosok révén megtudja férje ragaszkodásának újabb jeleit.

Epp ezért lepte annyira meg a legtöbb ismerőst, amikor híre ment, hogy Kázmérné válni akar.

Hogyan? Epp ő? Akit a férje annyira imád?

grif.

AZ 1175. SZ. KERESZTRETJTVÉNY MEGFEJTÉSE
 Vizszintes: 1. SKOPLJE, 6. EUGEN ISTOMIN, 22. SZTRICHNIN, 28. DAN ALMAGOR, 44. PE-TAIN, 52. KAPICA, 56. LOCATELLI, 73. JUPI-TER, ARAD, 79. SRAGA NECER, 80. KARAKAL, PRÓZA, 90. AKKORD.
 Függőleges: 1. SOSZTAKOVICS, 2. OPTIMATAK, 11. SILANPAA, 15. NURI SZAID, LA PAZ, — 18. LIDO, ELMAN, 50. ARARAT, EVA, 64. MA-PALA, 65. HIRADÓ, 76. KNER.

Salamon Mihály:
 KERESZTENYI VOLTAM
 EURÓPÁBAN

UJKELET

REJTVENYPALYAZAT-SZELVÉNY 1178

Név:
 Cím:

12 Uj Kelet 1963 VIII 16

Irta: Diamant Elemér

"Tizennégy esztendeig mentünk el egymás mellett naponta és azt se tudtuk, ki kicsoda, kicsoda. Pedig engem sokszor gondolkodóba ejtett a kiléte. Az embernek a ruhája, a mozdulata, az arca a legfőbb ször elárulja a foglalkozását. Én őt, az arcvonásait, a sarkos kabátját, de főleg a sapkáját után ítélve, hajósnak véltem, hajós, aki már nyugdíjban van.

Volt úgy, hogy nem is tartottam a mi fajtánkbelinek. Olasz, vagy spanyol. Talán az asszonya hozta ide valahonnan, aki így akart fiatalkori bűnös szerepéért megkímélni, hogy ide csábította, a Szentföldre a testvérek közé — gondoltam magamban. De aztán más belátásra jutottam. Az ilyen hajós ember, aki állandóan a tengereket járja, idegen népek között forgolódik, lassan úgy elszakad a saját népétől, különleg és belsejé, hogy rá se lehet ismerni.

Bizony, viseletes már az a sapka, amit az én emberem hord, már fölt is van rajta, ami sapkafélén nem igen szokott lenni a varrás, a friss cérna nyoma, világosan meglátszik rajta.

Érdekes, elmegy az ember naponta százak előtt és észébe se jut, hogy a multija, vagy a jelene után érdeklődne. Ez valahogy más. Úgy rátapad az ember tekintete, a nézése meg mint ha azt kiabálná: No, ismerj meg! De különösen a sapkáját.

Egyszer már azon voltam, hogy megszólítom: — Hallja, jöcember, dobja már el azt a vacak sapkát, anynyi kalap hever nálam, ha meg nem sértem, szívesen adok egyet. — De aztán mindig másnapra halasztottam a dolgot.

A napokban aztán váratlanul egy náháriai kórház betegszobájában akadunk össze. Ott feküdt a két asszony, az enyém és az övé, két egymás mellett ágyban a szoba közepén és várták az Isten segítségét, a gyógyulást, két és három óra között meg a férjüket, rokonokat, hogy az otthoni dolgokról beszélhessenek és hogy a rideg kórterembe az otthonról egy kicsit odavársozóják.

— Nicsakni! — mondtam szinte hangosan, amint megláttam.

Kórházban, a halál torokában, hamarabb barátkozik az ember. Ott félretevői a társadalmi szabályokat, ott érzi csak igazán a jelentéktelenségét, a mulandóságát.

Elcinte olyan feszélyeztetnek, sutának, felszegnék érzi az egészséges ember magát a betegek között. A jajok, a sóhajok, a fájdalomtól eltorzult arcok válszafalat állítanak közéjük, aztán meg önkéntlenül külön kasztot alkotva összobarátkoznak.

Földik is vagyunk, sikunbeliek, ha az ő sikunjának más is a neve. A két asszony meg egymás mellett fekszik, sóhajt, nyög és együtt várja a Mennybélitől a gyógyulást, könnyen megy hát az ismerkedés.

— Ilyen az ember, tegnap még egészséges, mint a makk, ma meg alig ismerem meg — és az asszonyára mutat.

En meg aztán erre egyebet mondotk, hasonlót és az enyém felé pislogok.

— Oda járt a kisunokám maga elé. — És felvidült az arca, ahogy a kisunokát emlegeti.

— Az ám, persze, a Sifra! — idézgetem magam elé.

A végszóra Sifra is beliben, aki még jobban összehoz bennünket.

Nagy lány már a Sifra, kijárta a nyolc osztályt, szinte rá sem ismerem. Most

eljött ő is a nagymamát látogatni, vigasztalni.

— Hajós? — kértem aztán, hogy Sifrával is néhány illendő szót váltottam.

— Én, hajós? Mit gondolt az úr? Nem vagyok én béka! Láthatná a sapkámról! Masiniszta! — Ezt úgy mondja, mint a „szugálefesek”, ha „szug álefjúket” említi.

Attól tart hogy nem értem a szót, összecsiszcsörít hár a száját, úgy magyarázza: S-psz-s-psz-s-psz! A két kezével meg a mozdony mozgását utánozza.

Hogy így már egymás foglalkozását tudjuk, az egymás törzse után érdeklődünk.

— Persze, ige-mige, mind járt gondoltam — és nevet hozzá, hogy jóakarattal, Isten őrizze, nem sértő szándékkal mondta. Én meg visszanevetek, megnyugtatóan, hogy nem kételkedem benne.

— Ő meg — mondja — marokkói. Kihúzza magát és döngöti a mellét, amikor mondja.

Telik az idő, a két beteg asszonnyal is szót kell váltani a panaszuakat, nyögésüket meghallgatni.

Az unoka is beleszörp a beszédbe. Most bátrabb beszédű, mint valaha az iskolában volt. Megjött a szava, nagy lány. Talán már bacherja is van, akivel szombat délután kísétál a parkba, a hintához.

Letelt a látogatási idő. Szedelőzködünk, búcsúzunk. Ahogy a kórházból Náháriára beérünk, éppen ott brummog a vonat az állomáson. Ajánlom, szálljunk fel, menjünk azzal.

— Mármit én, erre a tragacsra, ahol a masiniszta széken ül, akárcsak a kávéházban és az egész dolga abból áll, hogy a dudát dudáltatja! Casablancában nem az ilyenhez voltunk szokva. Hányta bele a fütő a nagy fahasábokat, meg a szentet a mozdony szájába, én meg ott álltam a gép előtt, mint a kapitány a csapata előtt és örködtem az utasok élete fölött. Nem is volt ott karamból, mint itt. Este meg sokszor belebámultam a mozdony gyomrába és kedves alakok rajzolódtek elem a lángnyelvekből: a család, az asszony, a gyerek. Ez itt mit lát? — és megvetőleg vez a haptakban álló vonat mozdonya felé. — Legfeljebb elgázolt embereket, kocskikat. Inkáb gyalog megyek, mint olyan vonaton, amelyet ilyen masiniszta vezet.

Az autóbushoz megyünk hát. Az úton meg nem álom, hogy a sapka dolgát meg ne említem:

— Kiszolgált, dobja el, adok helyette kalapot szívesen.

Majd, hogy nekem nem jön, olyan düh fogja el:

— Még hogy én ettől a sapkától megváljak! Enynyi maradt az egész multamból, abból a sokezer kilométerből, amit a gőzösömön megvettem. Se nyugdíj, semmi. Ha levetném, olyan volnék, mint én, akinek a haját levágták. Megtagadnám a multamat, megtagadnám önmagamot.

Az úton aztán egy szót se szólt hozzám, nehezelt a sapka miatt.

Másnap újra találkoztunk a két asszony ágya mellett. A sóhajok, a nyögések, amit a két asszony végzett, kibékítettek bennünket. De a sarkáról nem esett többet szó. Pedig lehetett volna, mert az előző nap óta nagy változáson ment keresztül. A Sifra foltozását vettem rajta észre.

Az iskolában is mindig ilyen nagy ötésekkel szertett varrni...

Löwenkopf Kálmán

Száz és száz kisebb-nagyobb jel mutat arra, hogy a Szovjetunió már nem az, ami — mondjuk — tíz évvel ezelőtt volt. Sem befelé, sem kifelé. Ha a német fővárosban magas elválasztó falat építettek is a Kelet és a Nyugat között, a Szovjetunió és a külvilág között évtizedeken át fennállott láthatatlan, de majdnem az égisz erő elméleti falakon komoly rések keletkeztek, amelyeken át új szelek és gondolatok, új felfogások és emberi kapcsolatok áramlata jut be a Szovjetunióba.

A hivatásos szkeptikusok és a mult keserű tapasztalatainak őrzői kétségbevonják ugyan ennek az olvadási folyamatnak a tartósságát, vagy legalább is messzemenő fenntartásokra figyelmeztetik a világot, mindamellett még a Szovjetunióban és általában a kommunista világban sem lehet mindent visszacsinálni úgy, ahogy a változások előtt volt.

Oszlani kezd a félelem sötétsége

Edward Crankshaw angol közi, akit a szovjet-ügyek legalaposabb ismerőjének tartanak ma az egész világban, már 1962 januárjában azt írta a leghatározottabb formában, hogy Oroszországban megindult a lassu hajnalodás a demokrácia felé. Ez akkor volt, amikor Ilja Ehrenburg a szovjet közéletben addig elképzeltetlenül éles támadást intézett „bizonyos körök” és főként a szovjetsajtó ellen, amiért másfél-évtel előbb olyan ocsányul kezelte Borisz Pászternak halálának a körülményeit, ahogyan kezelte. Ehrenburg szerint ez a felháborító galádság „bizonyos

magatartásnak a visszaverődése volt bizonyos emberek részéről és olyan életkörülményeknek a kifejezése, amelyek szerencsére mindinkább visszavonulnak a háttérbe.”

Mint emlékeztet, az orosz lapok mindössze három-négy soros hírbemlékezték meg a „Dr. Zsivago” szerzőjének és sokak által a Szovjetunió legnagyobb költőjének tartott Pászternak haláláról és egyetlen szóval sem mert említést tenni arról, hogy a hivatalos köröknek milyen döntő szerepük volt Pászternak időelőtti elpusztulásában és élettársának, valamint lányának a bebörtönzésében.

Az írók és költők szerepe

Azóta számos irodalompolitikai vihar zajlott le még a Szovjetunióban Jevgenij Jevtusenko és társainak merész hangja és kiállása körül egy olyan kérdésben, amely ma is kirívó „tabu” a Szovjetunió hivatalos köreiben. Ez a kérdés az antiszemitizmus problémája, amelyet a moszkvai hivatalos gépezet kézzel-lábbal tagad, vagy lekicsinyíteni igyekszik. Tény azonban, hogy — mint a történelem során minden forradalmi változást — a Szovjetunióban is az írók és költők felzúdulása, kockázatos vállalkozása és új vonal iránti követelése indította el a demokrácia pirkadását.

Eltérően a Magyarországon 1956 októberében kibombant nyílt felkeléstől, a Szovjetunióban csak kisebb jelek mutatnak arra, hogy alapvető változás erjed a néha még kemény és megtevesztő felszín alatt. Ami természetes is, mert egyrészt az orosz kommunizmus már közel félévszázados multra tekinthet vissza, másrészt pedig a Sztálin évtizedes terrorjának lelki és fizikai kihatásai nehezen mulnak el, különösen, amikor ennek a terroruralomnak számos aktív résztvevője is életben van még, sőt minden „olvasd” ellenére egyik-másik fontos hivatali pozíciót tölt be,

Öregek és fiatalok harca

Mindamellett kiderült, hogy azoknak, akik az év elején lezajlott nagy irodalompolitikai csatározások és a szabadabb hangok betörése ellen megindított offenzíva végén azt hitték és hirdették, hogy az „öregek” és „fiatalok” harcában a régi nemzedék kerekedett felül, — nem volt igazuk.

A hivatalos irodalmi lap

memrég jelentette be, hogy az év folyamán Borisz Pászternak verseinek újabb kötetét fog megjelenni a „Költők könyvtára” című sorozat keretében. Ez a körülmény kétségtelenül Pászternak hivatalos rehabilitációját jelenti, ami szintén a demokratikusabb szelek feltámadására mutat.

Jevtusenko életrajza — angolul

Hasonlóan nem feltűnő, de annál jelentősebb esemény, amely a Szovjetuniónak a demokrácia görögös útjára való igyekezetét igazolja, hogy Londonban most jelent meg angol fordításban Jevgenij Jevtusenko híres önéletrajza, amely körül talán nagyobb harcizaj tört ki a Szovjetunióban, mint a zsidó tömegirtásokról szóló „Bábi Jár” c. költeménye miatt.

Ez az önéletrajz kivonatossan a párisi „L'Express” című lapban jelent meg, amikor a világhírűvé vált fiatal költő külföldön járt.

Az orosz politikai időjárás barométere

Most angol nyelven megjelent az egész életrajz, amelyről Philip Toynbee írméltatást az „Observer” augusztus negyedik számának irodalmi mellékletében. Az a teljes önéletrajz, amelynek csak kiszakított részletei olyan nagy kavargást és felháborodást keltettek a Szovjetunióban. Az előző „önkritikák” és újórra terési ígéretek után Jevtusenko aligha engedte vol-

Hazatérése után a hivatalos szovjetsajtó, az irószóvettség, sőt maga Chruscsev is olyan kemény kritikát gyakorolt az autobiográfia „ferdítései s hamisításai” miatt a szerző felett, hogy Jevtusenko kénytelen volt bünbocsánatot kérni és bevallani, hogy „jövathetetlen hibát” követett el és súlyos bün nehezedik a vállára, amelynek tanulságait egész életére le fogja vonni, ugyanakkor pedig megígérte az írókongresszus résztvevőinek, hogy összes következő alkotásaiban igyekszik majd jóvátenni a hibáját.

na meg ominózus emlékiratainak Londonban való teljes kiadását, ha nem érezné a liberális levegő újabb megerősödését otthon és nem szerezte volna meg előbb az illetékesek hozzájárulását.

Toynbee maga is írja, hogy Jevtusenko, mint mindig, ezúttal is megbízhatóan nyúlt az orosz hivatalos körtöknek az irodalommal és

művészettel szembeni magatartását illetően. Ünneplik és dicsérik, amikor ez a

A földalatti szovjetirodalom

Amiről már sokkal kevesebbet tud a külvilág, vannak a Szovjetunióban olyan írók is, akik sokkal merészebbek, sokkal szókimondóbbak és a régi rend szempontjából sokkal veszélyesebb eszméket hirdetnek. Ezek az írók nem vetik alá magukat a partifórumok cenzurájának és a politikai időjárás hullámzásainak, viszont nem is itélik oda nekik a Lenin-díjat, (vagy régebben a Sztálin-díjat), nem kapnak kapitalista országok világhírű írói által is irigylhető honoráriumokat és haszonrészesedése-

magatartás a liberális-mus felé hajlik, viszont elítélik és megfenyegetik, amikor a fagy ismét bekövetkezik. Az angol könyvbírálo szerint alig férhet kétség hozzá, hogy Jevtusenko bátor és derék ember, aki javító és liberalizáló hatással van orosz kortársaira és a fiatalabakra.

ket sokszázezer példányban kinyomatott műveik után, nem utalnak ki nekik luxusvillákat a Fekete-tenger partvidékén, vagy fényűző dacsákat Moszkva környékén. Nincs autójuk és nem ünneplik őket a moszkvai stadionban, vagy más tömeggyülekezési helyeken. Ezek az írók valóságos „földalatti irodalmat” csinálnak és műveik titokzatos kerülőutakon jutnak csak el az ifjusághoz, vagy a külföldre, ahol álnév alatt nyomtatják ki őket, nehogy a szerzőknek bajuk történjen otthon.

A „Kék palack”

Az utóbbi években sok ilyen szovjetkönyv jelent meg, amelynek igazi szerzőjét névszerint senki sem ismeri, legfeljebb csak sejti, hogy kicsoda az illető. Az év elején méltó feltűnést keltett Londonban a „Kék palack” című regény, amely leplezetlen nyíltsággal és őszinteséggel ábrázolja az életet a Szovjetunióban. Az Iván Válerij álnév alatt írt regény főhőse az ötven éves Jon moszkvai tanár és író, akinek nagyon szomorú a családi éle-

te. A nála sok évvel fiatalabb felesége hideg hozzá, sőt gyűlöli, a fia rossz diák, aki idejének legnagyobb részét leháskodással tölti el és végülis rablótámadás vádjával letartóztatásba kerül. De ezek mind legfeljebb személyi bajok. Nagyon baj azonban az, hogy a regényből kiábrándul mindazokból az elvekből és eszményekből, amelyeket maga hirdetett éveken át úgy az iskolai katedréről, mint írásaiban.

Az idealista professzor kiábrándul

Érdekes módon következik be ez a fordulat. Jon tanárnak a házában van egy falusi lány, Katja és az idealista professzor felajánlja neki, hogy tanítani fogja és ezáltal hozzásegíti, hogy a házimunka helyett magasabb színvonalra jusson. De nagy meglepetésére a lány kerekken kijelenti, hogy nincs szüksége művelődésre. „Az egész nevelést, amelyre szükségem van, megkaptam a fia ágyában, — mondja nevetve Katja. — Jobb lenne, ha valami gazdag férjet tudna szerezni számomra.”

A felháborodott tanár felkeresi a leány apját, Nikont, aki még nemrég egy kollektív gazdaság elnöke volt. De itt éri a boldogtalan embert a nagy fejbeköklintés. Valamilyen temetésről visszajövet a tanár Nikont meginvitálja néhány falusi barátjával a házába,

hogy egyen valamit és együtt megigyanak néhány pohárka vodkát. Az ital hatása alatt Nikon kiönti a lelkét a tanár előtt, hogy a falusiaknak nincsen semmi jük, nem tudnak hozzájutni fehér kenyérhez, vagy cukorhoz, de egy kis hurkához sem. Egy másik falusi mindezt igazolja és még sötétebb színekben festi le az új szibériai városok lakosainak a sorsát, akik viz alatt álló fabarakokban laknak. És kiszökken belőle a legsúlyosabb „elvkáromlás”: Miért nem adnak lehetőséget a magán kezdeményezés kifejlesztéséhez? „Ha szabadkezet adnának nekünk, sokszáz hektár tudnánk felépíteni egyetlen idény alatt. Ha a sok párttitkár és egyéb közfunkcionárius helyett egy rátermett és dolgozó embert küldenének — egészen más lenne a helyzet.”

Forradalmi követelések a „ma” ellen

A valósággal való közvetlen találkozás végzetes megrázkódtatást okozott a moszkvai tanár lelkében. És nekifog egy könyv megírásának. Ebben a könyvben Jon tanár nem követel kevesebbet, mint szabad választásokat, szabad sajtót és az állami ipar majdnem teljes megszüntetését. A naiv szerző bemutatja a

kéziratát a feletteseinek. A könyv természetesen nem jelenhet meg, de a tanárt nem tartóztatták le eretnek sége miatt, sőt semmiféle testi büntetést nem szabnak ki rá. Ezzel szemben a hatalmas államgépezet segítségével lassan, de biztosan tönkreteszik. Nem ismerik el többé írónak és a tanítás-tól is eltűnték.

A kommunista rendszer tagadása

Ellentétben más lázadó szovjet írőkkal, akik meggyőződéses kommunistáknak vallják magukat és csak a rendszer elnyomó és visszaszólal ellen harcolnak, az állítólagos Iván Válerij kerekken tagadja a kommunista rendszert és életformát.

Habár a szerző kissé túl hiszékeny módon azzal fejezi be a regényét, hogy Jon tanár azt reméli, eljön majd az idő, amikor valaki megtalálja a kéziratát és sikerül megvalósítania a bennük kifejtett eszméket, — nem kétséges, hogy a Szovjetunióban nem ő az egyetlen ember, aki az igazi demokrácia életkörülmé-

nyekhez való visszatérést akarja.

A regény eredeti kéziratát még 1961-ben kicsempésztek a Moszkvában rendezett angol ipari kiállítás idején, viszont a „Kék palack” sokezer gépirásos másolatban forog közlésen a Szovjetunió intellektueljei körében is. És a „Kék palack” nem az egyedüli irodalmi mű, amely érleli, terjeszti és állandóan napirenden tartja a demokrácia iránti törekvést a Szovjetunióban.

ZENEÉLEST

„Kelet és Nyugat a zenében” kongresszus hangversenyén

A nagy jeruzsálemi nemzetközi kongresszus, melyen 32 országból mintegy 130 zenetudós és zeneszerző vett részt, véget ért. Zene-tudományos és kulturálpolitikai mérlegét egy külön cikkben állítom fel, ezúttal csak a vele kapcsolatos négy hangversenyről számolok be. Műsorainak összeállításában

alighanem döntő szerepet játszott, hogy úgy a jelenlévő prominens zeneszerzők mint a vezető hazai komponisták képviselve legyenek. Ez olykor zavarossá tette a műsor profilját, de eszményi műsort megkívánál ilyen alkalmakkor — alighanem utópia lenne.

I. Kol Jisráél zenekarának hangversenye az YMCA-ban

André Jolivet, a francia zenének hosszú ideig merész avantgardistája, évekig a *Comédie Française* zenei igazgatója, utóbbi években levette farkasbőrét, mint szelíd baránka tért meg a konzonancia kényelmes otthonába. Négy évvel ezelőtt a párizsi Opera Comiqueben hallottam egy balt-bemutatóját, s már akkor meglepett szinte konvencionális pszeudo-modernizmusával. Most Lully egyik koncertjéből vett témájára írott jöhangzó, színes változatokat. — Sokkal eredetibb az ex-izraeli évek óta Bécsben élő Roman *Haubenstock-Ramati* „Áldások” című műve, női hangra és kilenc hangszerre. Szöveg nélküli vokalizálással a női hangot is (melyet *Szekely Ráchel*-Kató nagy intelligenciával és igen tiszta intonációval képviselt) hangszerrel olvasztja a bizarrul színes, kaleidoszkópszerűen változó hangképekbe.

Pártos Ödön 3-ik brácsaversenyének ősbemutatója elé, a szerzővel, mint szólistával, annál nagyobb érdeklődéssel tekintettünk, mivel — a jelenlegi kongresszus tárgyát egybehangzóan — legutóbbi műveiben egyik főterekvése a keleti időmá sajátos légkörét a Nyugat szeriális „vív-mányai”-val összehangba hozni. Az újdonság azonban általában csalódást keltett. Akik első ízben hallottak Pártos-művet, azok kifogásolták a mű széteső kidolgozását. Akik azonban ismerik Pártos Ödön előző két brácsaversenyét, azokat meglepte, hogy a kiváló

zeneszerző ötleteit és részben régi dallam-anyagát ezúttal kissé új kontóban, keleties, ütőhangszerekre épített hangszerelésben, de lényegében önmagát ismételve használja fel. Nagyon szépek a közbeékelte lassú, elégikus, szoltárszerű részek, de ezek is csak hű másolatai előző versenyeknek. Pártos remek brácsa-játéka, valamint Gary *Bertini* zenekari kísérete azonban kimagasló értékét kapta a bemutatónak.

A műsor második felében *Mendi Rodán* vette át a karmesteri pálcát. Paul Ben *Chájim* biblikus vonatkozású szimfónikus metamorfózisa igen jól hangzik, de az a vékony fonál, amely a keleti világhoz fűzi, vajmi gyöngye. Sokkal érdekesebb volt a japán *Tosiro Majuzumi* „Preparált zongorára és vonósokra” írott darabját Frank *Pelleg* főlényesen értelmes előadásában megismerni: a zongora húrjainak egy része szalaggal van lekötvén és másik része is preparálva van. A keleti pentatónia uralja harmónikus rendszerét, s ha zeneileg nem is mond sokat, frappáns hangzásbeli hatásaival kelt érdeklődést. Az első est műsorát a jelenlévő kiváló olasz mesternek, *Luigi Dallapiccolának* „Quaderno musicale di Annalibera” című zongoradarabjára írott, ragyogóan hangzó, ötletes zenekari változatai zárták le. A bemutató érdekességéhez tartozik, hogy „Annalibera”, kinek a mű ajánlva van, a Mester 19 éves bájos leánya, szintén jelen volt a koncerten.

II. Hagyományos és élő biblikus zene

Dr. Edith *Gerson-Kiwi*, országunk világhírű folkloristája és a kongresszus egyik legfőbb támogatója, az Egyetem Wise-auditóriumában tartott előkelő közönség előtt, melynek soraiban az államelnök és neje és a Kodály-házaspár volt látható, demonstrációs estet. A műsor első két részét Biblia-olvasás töltötte ki, tudományos alaposítással osztályozva a keleti, az áskanézai és a szefárd közösségek kantilációját. Ezt a kissé túlméretezett részt keleti keresztény és mohamedán egyházak képviselőinek páratlanul érdekes felvonulása követte: egy korán részletet az eredeti szertar-

tás szerint olvasott fel egy arab, majd abesszin, kopt, bizánci és végül szamaritánus ima-típusokat hallottunk. Kisebbségi anyag az áttekintést és összehasonlítást könnyebbé tette volna. A műsor második felében perzsa, kaukázusi, iráki, bagdadi, jemeni és végül bucharai zsidó zenészek léptek fel eredeti hangszerreikkel és dallamaikkal. Szerepelt egy izraeli beudin sejk is, aki a földön ülve, hosszúnnyakú hegedűjén (de-bab) kísérte improvizációs énekét. Dr. Gerson-Kiwi és asszisztense, Jozsef Ben Jisráél vezették be ívrit és angol nyelven az egyes szá-

III. Kol Jisráél második hangversenye az YMCA-ban

A kongresszus fénypontját *Kodály Zoltán* „Székelyfonó” című daljátékának ívritnyelvű izraeli bemutatója képezte a szerző jelenlétében. Hasonló jellegű művek előadása aránytalanul jobban megfelelt volna a kongresszus célkitűzésének, mint egyes izraeli szerzők szeriális tornamutatóvanyainak talán impozáns, de nem ide illő demonstrációja... A „Székelyfonó” két komoly meglepetéssel szolgált: maga a mű, azáltal, hogy 31 év távlatában is mennyire friss, üde, pezsgően élettéljes maradt. Többesolamú kórusrészletei frappánsan újszerűen hatnak, s maguk a szebbnél-szebb népdalok és balladák színpad nélkül is roppant intenzitással lépnek ki két-

dimenziós életterükből a valóság sokrétű világába. A jeruzsálemi bemutató másik nagy meglepetését az előadás nagybőhrá stílus-hű szelleme képezte: Ejtán *Lustig* karmester rövid idő alatt kitűnően beleélté magát a magyar népzene világába és hangsúlyai, prozódiaja híven követték annak jellegét és általában tempói is tökéletesen megfeleleltek a szerző elgondolásának. Nem csekélyebb meglepetés volt számunkra a német származású amerikai zsidó *Friedel Teller* tősgyökeresen magyar „leány”, egy kis komzetikával, akár a budapesti Operaházban is felléphetne ebben a szerepben. Nagyon tehetséges a fiatal altista (inkább mezzoszoprán!), *Ilana Brookman*, aki mint szomszédasszony vált be igen jól.

Izraeli éjszakák

RUTYASORS

Az Ohel színházban futó Brecht-darabnak (Svejk a második világháborúban) az egyik főszereplője, Lulu, a kis, lomposfarkú keverékutya.

Lulu színházi karrierje az állatvédő egyesület „lelenc-telepéről” indult el, ahonnan Etienne Debel rendező emelte ki a közel száz, gazdára vágyó jóság közül. Lulu „pontosan betartja a rendező utasításait”, fegyelmezetten viselkedik a színpadon és ami az Ohel igazgatóságát érdekli: nem kér gázsit. Bár a kutya az az egész szereplőgárda kedvence lett, mégis szomorú, mert nem tudja, mi vár rá, amikor a darab lekerül a műsorról. Egyelőre Dáfná Ejlát fiatal színésznő vette pártfogásába, aki a darabban is fellép Luluval.

SVEJK

SZABADSÁGRA MEGY

A második Svejk szombaton este az Ohel gárdájának felvétel nyári szabadságra megy. Ez egyúttal azt jelenti, hogy a darabban holnap este szerepel utoljára

RÓNAI ANDRÁS

Rónai András is, aki megvált a színházról. Rónai, aki Balunt, az örökké éhes kisembert játszotta a darabban — és mellesleg ő volt a Hitler-baba hangja is — az elmúlt tíz év alatt közel 2500-szor lépett fel az Ohelben — már eddig is félúton komoly ajánlatot kapott színházaktól és magánvállalkozóktól. Rónai András előbb néhány napot pihenni fog és csak aztán dönt, hogy melyik ajánlatot fogadja el.

GROH JULIA

KULFÖLDI

TURNÉRA MEGY

Groh Julia, a volt budapesti koncerténekesnő, a közeli hetekben félévi európai turnéra megy. Groh Juliát, aki az utóbbi hónapokban sikerült koncerteket adott az ország különböző városaiban, volt énektanára hívta meg Ausztriába. Onnan Nyugat-Németországba és

Kellemes és muzikális a tenorista, Semája *Askenázi* is. J. Zohár igen szép hanggal, de kissé túllássú tempóban adta elő (Allegretto scherzoso!), a nagyorrú bóha házassági nótáját. Viszont elhibázott szereposztás folytán bizták a „háziasszony” nehéz szövegét Zlátá *Glückere* és nem volt a helyén a kérő szerepében Ráfáel *Edgar* baritonista sem. Maga a fordítás, Efrájim *Dror* rendkívül lelkiismeretes, alapos és muzikális mester-műve, a magyar hallgató számára szinte elfeledtetni, hogy nem az eredeti nyelvet hallja!

A jeruzsálemi YMCA közönsége és a kongresszus külföldi vendégei egyaránt színni nem akaró lelkesedéssel ünnepelték a jelenlévő Mestert, a nagy szeretettel játszó Kol Jisráél-énekkart, Ejtán *Lustig* karmestert és a szereplő énekeseket.

A hangversenyt Bartók „Román táncai”-nak zenekari változata vezette be és Jozsef *Tál* 4-ik zongoraver-

a skandináv államokba utazik, ahol fellépésével további jöhrnevet fog szerezni az Izraelben élő zsidó művészeknek.

GROH JULIA

Operaház:

DON GIOVANI

Az izraeli Opera Mozart *Don Giovanni* című operájával nyitja meg új idényét szeptember 21-én. A címszerepet *Livio Pombani* olasz basszista, *Leporello* szerepét pedig a néger *William de Valentin* (basszus), fogja énekelni. A többi szerepeket a japán *Micsiko Szunahara*, a svájci *Ruth Pacha*, *Luis Herzl*, *Martha Ornals* és *Eszter Baumvel* éneklék. Ezenkívül *Placido Domingo*, *Franco Inglesias*, *Jozsef Pollák* és *Nechemjá Szmilanszki* hangját fogjuk hallani.

A zenekart az Operaház új karmestere, az angol *Arthur Hamond* vezényli, koreografus: *Adam Darius*, a díszleteket *Jechezkiel Goldmann* rajzolta, a kosztümöket *Edith Meisel* tervezte. A rendező: *Eddis de Philippe*.

TEATRON

HASLOSAA SZAR

Mázál tov! Uj színház született Izraelben. Alapítói *Simon Jisráéli* és *Sáj Ofir*, a két kitűnő előadóművész, akik egyelőre csak egy műsorra kötötték „verszerződést”. A két „S” (*Simon* és *Sájke*)

SÁJ OFIR (szerepben)

senye követte, melyben a zenekart elektronikusan hangfelvétel helyettesíti. A komoly tudással megírt művet a bemutatón méltattuk: mostani előadásán az elektromikus rész túl erősen volt közvetítve, s ezáltal az eredetileg kitűnő akusztikus

hosszas gondolkodás után végül úgy döntöttek, hogy az együttesnek a *Teatron* haslosáaszár (13-ik színház) nevet adják, tekintettel arra, hogy jelenleg 12, többé-kevésbé állandó jellegű színház és együttes működik az országban. A 13-as — ami a babonás keresztényeknél szerencsétlen szám — a zsidók, de elsősorban a két „S” véleménye szerint, ellenkezőleg, szerencsés szám lesz.

Miután „asszony nélkül” a színpadon sem lehet létező, partnerként maguk mellé vették *Rivká Rázt*, egy fiatal kezdő színésznőt.

A próbák már folynak és az első kísérleti előadásra

SIMON JISZRAELI (szerepben)

HETI FILMLEVEL

JUMBO — Eszter-mozi

A cirkusz örök. Aligha változik, megőrzi romantikáját és ismert számai is ugyanazok maradnak. Még a modern technika sem lendíti ki a cirkuszt a maga pályájáról és a nézősegreg olyan áhitattal tér be az előadásokra, mint ahogyan a kínaiak ötezer év óta ugyanazokat a darabokat hallgatják, illetve nézik végig. Gyermekek vagyunk mindannyian és a gyermek szívesen hallgatja a sokszor hallott mesét.

Nincsen olyan nagy színész, rendező, vagy producer, vérbéli színházi ember, aki ne vágya arra, hogy életében egyszer a cirkuszt varázsolja a nézők elé, bohóc szerepében lépjen fel. Hálás téma is a cirkusz és mindig újból és újból oda lehet találni a nagyérdemű közönség elé. Többnyire úgy szoktuk meg a cirkuszi témákat, mint tragikus történeteket. Ezúttal a *Metro Goldwyn Mayer* produkciójában „musical” műfajában kapjuk a cirkuszt, mégpedig a sikeres *Joe Pasternak*-tól. A századforduló idején játszódik le a történet, amelynek főhőse *Jumbó* az idomított elefánt, amely mindent tud, táncol

a zene ütemére, pukkedlik, négy vasos lábával áll föl egy számlóra és amellett aktívan kapcsolódik be a történet cselekményébe.

Egy vándor cirkusz életét látjuk, melynek tulajdonosa egy kiöregedett komédiás, aki a bevétel estenként elköckazza és erőlyes, csinos lányának kell rendet teremtenie, intézkednie, hogy az előadások zavartalanul folyjanak. Am a konkurrens cirkusz vagyons tulajdonosa elküldi csinos fiát, hogy álnéven szegődjön el a kis vándorcirkuszhoz és szerezze meg csalárd módon *Jumbó*-t, a csodaelefántot. A fiu természetesen beleszeret a leányba és noha édesapjának sikerült elragadni a *Jumbó*-t a déleceg ifju egy napon visszahozza az elefántot és boldogan öleli magához a szép leányzó.

Az együgyű történet természetesen csak keretül szolgál ahhoz a fényes cirkuszi produkcióhoz, ami a néző elé tárul. Jobbnál-jobb számokat láthatunk és a film lehetőségei természetesen fokozzák a hatást és revüsitik a cirkuszi porond eseményeit. Mindemellett a cirkusz mint keret nagy lehetőséget nyújt a humorhoz, a groteszk jelenetek sorához és sokszor a burleszkhez is.

Nagyszerű zeneszámok egészítik ki még a produkciót, amelyben *Jumbo* mellett más sztárok is szerepelnek, így a többi között *Doris Day*, a cirkuszigazgató lányának sokoldalú szerepében. A nagyon népszerű *Stephen Boyd* alakítja a déleceg ifjut és a leg-hálásabb szerep a nagyszerű öreg-zsidó komikusnak *Jimmy Durante*-nak jut.

Doris Day-ról eddig is tudtuk, hogy sokoldalú, de ebben a szerepében mint műlovarnővel is megismerkedünk, amellyel a trapézra látjuk, lengő köteleken. Noha a nehéz produkcióinak javát minden jel szerint dubláz végzi, mégis sokszor kénytelen olyan helyzetbe kerülni, ami tiszteltre méltó rugalmasságot követel. Ez a negyven éves asszony teljes illuziót adóan alakítja a husz éves lányt. Valóságos világ csodája! És *Doris Day* ezúttal nyilván az ellenállhatatlan *Joe Pasternak* kedvéért még arra is hajlandó, hogy

SPORT

BAJNOKCSAPATUNK „elvérzett” Hollandiában

Többszörös bajnokcsapatunk, a Hápoél Petách Tikva — mint röviden beszámoltunk róla — első hollandiai mérkőzését az EDO együttese ellen játszotta, amelytől 3:1 arányú vereséget szenvedett.

Szlávko Milosevics, a Hápoél Petách Tikva új jugoszláv edzője a mérkőzés előtt, az utolsó pillanatban úgy döntött, hogy a centerhálós posztjára Uri Weinbergert, a Hápoél Haifa kölcsönjátékost állítja be, akinek azonban nem sikerült „akklimatizálnia”. Az első félidő 9-ik percében Ertesz, a hollandok veszélyes balösszekötője tört az izraeli rohamokkal kezdődött. Sztelmách kétszer is gyönyörűen cikkázott át a hollandok védelmén, társai azonban többször is elpuskáltak a kínáló gólszerzési alkalmat. Az izraeli támadások a második félidő 15-ik percében meghozták gyümölcsüket és az időközben jobbszélre állt Cion Sárabi beadását a berohanó Absalom Rácabi hálóba lötte (2:1). Azután kiegyensúlyozottabb lett a játék, de a mérkőzés vége felé nagy petách-tikvai nyomás nehezedett a holland kapura. Öt perccel a befejezés előtt Sztelmách ragyogóan kitört, két védőjátékost is kicselezett, majd tiszta helyzetben Náhari elé tálalt, aki közvetlen közelről kihagyott. Mindjárt kapukirugás után Basance holland középcsatár lesről elfutott, az időközben Viskokert felváltó Schönfeld kapus kétségbeesetten eléje rohant, ám a holland okosan hálóba emelte fölötte a labdát és beállította a mérkőzés végeredményét (3:1). Megjegyezzük, hogy az EDO együttese az elmúlt évben a holland nemzeti bajnokság 9-ik helyén végzett.

Mándi Gyula visszatér...?

Megbízhatónak tűnő források szerint Mándi Gyula rövidesen visszatér Izraelbe — mint a Hápoél Tel-Aviv csapatának tréneré.

A 65 éves világhírű tréner, aki négy éven keresztül az izraeli válogatott edzőjeként dolgozott, szerződésének lejártával visszatért Magyarországra, majd szabadságát felesége és fia társaságában Európában utazgatva töltötte. Ertesülésünk szerint Efrájim Katz, a Hápoél Tel-Aviv labdarúgó szakosztályának vezetője Tóth Matyi szerződésének kúbaesése óta levelezést folytatott a volt szövetségi edzővel, akinek szerződéséhez a Hápoél Tel-Aviv elnöksége elvben már hozzájárult.

A következő mérkőzést a Hápoél Petách Tikva a döttingeni Graf Sepp második osztálybeli együttesével játszotta és attól hateres főnyi közönség előtt 1:0 arányú vereséget szenvedett. A mérkőzést reflektorfényben játszották le és az izraeli csapat szereplése hatalmas érdeklődést váltott ki, hiszen a városka 24 ezer főnyi lakosának egy negyed része ülte körül a stadion lelátóit. A helyi együttes különösen az első félidőben játszott jobban és csatárai valóságos tűzijátékot rendeztek a fiatal Jiccháik Viskoker (Jákov öccse) kapuja előtt. A második félidőben kiegyenlítettébb volt a

játék, mindkét kapu előtt számos gólhelyzet adódott, ezek közül a holland csapat a 77-ik percen belölte a győztes gólt. Az izraeli együttesből csak a kapus nyújtott kiemelkedő teljesítményt, rajta kívül Sztelmách és Peterburg játéka dicsérhető.

★ SPORTKRÓNIKA ★

● Ausztria munkás sport egyesülete az ASKÖ, melynek 300 ezer tagja van, levélben értesítette a Hápoél országos központját arról, hogy 20 fával részt vesz a Jeruzsálemi hegységben ültetendő úgynevezett „Ausztria—Jeruzsálem” barátsági erdő létesítésében.

A kikosarazás világrekordja

Balázs Jolán magasugró világbajnok és olimpiai bajnok újabb világrekordot állított fel: A Romániából hoztak ki 75, Hollandiából 3, Franciaországból 7, Belgiumból 5, Olaszországból 4, Lengyelországból 3, Magyarországról 6, az Egyesült Államokból és Kubából 1—1, összesen 105 kosarasat ajánlatra adott kocsarat...

A világbajnokok kijelentette, hogy a tokiói olimpia után veszi csak fontolóra a házassági ajánlatokat.

● Holnap délelőtt és délután a Mismár Hásaron uszodájában rendezik a 14 éves korhatárig versenyző uszók országos döntőjét.

● Az október 5-én és 8-án kezdődő Kinereti átvászi versenyen a nagyszámú izraeli jelentkezőkön kívül Hollandiából, Svájcban, Belgiumból és más európai országokból is benyújtottak nevezéseket. A Kinereti átvásziást két fázisban rendezik meg. Az egyikben hivatalos uszók, számszerint 45-en, a másikban pedig, az úgynevezett népszerű versenyen több, mint 3000 résztvevő indul.

● Elég sokáig tart az út Tel-Avivból Jeruzsálemig, ahol az izraeli kosárlabda válogatott edzőtáborában csak négy napos késéssel érkezett meg Rozin edző két kulcsjátékosa: Chájim Cházán (Hápoél Tel Aviv) és Ralph Klein (Makkabi Tel-Aviv). A kiváló kosarasokat munkahelyük nem akarta elengedni.

● Tegnap a ludi repülőtérről Európába repült a Hápoél Tel-Aviv labdarúgócsapata, amely Angliában három mérkőzést, Svájcban pedig kettőt fog lebonyolítani. A csapat az Európában tartózkodó Amácia Lefkovicson és Gideon Tisen kívül 16 labdarúgót vitt magával.

● Két tanulságos határozat: 1.) Az izraeli sportszövetség költségvetés hiánya miatt (de a meghívás kérésére hivatkozva...), lemondta atlétanőink törökországi szereplését. 2.) Elhatározták hogy kitűnő formában lévő súlyemelőinket (akik hiába izzadtak országos rekordokat) nem küldik el a szeptember 7 és 14-ike között Stockholmban

Az ujságokból

A tegnapi lapok vezércikkei majdnem kivétel nélkül az ásdodi közéleti választásokkal foglalkoznak. — A Mápáj által elszennvedett választásokból és a törzsi lista meglepő eredményeiből, természetesen mindegyik a maga pártállása szerint vonja le a következtetéseket.

(HAAREC, független polgári napilap). — A tény, hogy az úgynevezett „önálló városháza” nevű lista köré csoportosult törzsi egyesületek mindössze 14 százalékot kapott az ásdodi választásokon, azt mutatja, hogy nem a törzsi felfogás uralta elsősorban a választásokat. A Mápájban kívül az egyes pártok listája körülbelül ugyanabban az irányban végzett, mint az ötödik Kneszet-választáson. A jelek szerint tehát Ásdod lakossága ugyanúgy megtalálta a maga helyét a történelmi pártok soraiban, mint bármelyik más izraeli város lakói. A Mápáj veresége és a pártból kivált Robert Chájim nemvált arányú győzelme sem jelenti a Mápáj lemaradását, legfeljebb azt, hogy az ugyancsak Mápáj-ideológiával induló Robert Chájim a törzsi szempontok kihangsúlyozásával ügyesen használta ki a Mápájban az elsősorban az ásdodi színen belül támadt ellentéteket. A törzsi lista győzelme tulajdonképpen a Mápáj központján uralkodó önkény és diktatórikus elletitalkozás volt. Biztosra vesszük, hogy a helyi Mápáj-alkulaton belül helyreállított békességgel a törzsi lista is a múlté lesz. Lényeges, hogy a Mápáj hagyjon fel a helyi problémákba való erőszakos belenyúlásával.

(DAVAR — a Hisztaadrut hivatalos lapja). — Az ásdodi választások eredményéből két tanulság adódik. Az egyik az, hogy az eredménnyel a legkevésbé a munkáspártok lehetnek megelégedve. A Mápáj veresége folytán a 11 tagú moacában most csak négy munkáspárti tanács tag fog helyet foglalni. A felelősség emiatt elsősorban a Mápámra hárul, amely a munkáspártok közötti listájának élesen ellene volt. A Mápám elveszett szavazatait tekintve véve, közös listán a munkáspártok öt tanács tagot küldhettek volna be a közélettanácsba. A második tanulság a Mápáj belső helyzetéből adódik.

A párt Robert Chájim ellen nem ideológiai okokból kikerült szembe, hanem mert az egyre fejlődő nagy kikötőváros jövőjét szeriőzebb vezető kezébe óhajtott adni. A Chájim Robert-listán szavazók nagyrésze nem törzsi felfogását, hanem a Mápáj elleni ellenzékiességet akarta kifejezésre juttatni. A Mápáj az egyre nagyobb fejlődő kikötőváros érdekeit vezették, mégsem szabályosan elhanyagolva azt a jelenséget, amely a törzsi lista indulásában nyilvánult meg. A törzsi elkülönülés ellen a négyeseg elérése érdekében minden erőfeszítést meg kell tenni pártvonalon és társadalmi úton is.

(HABOKER, a Liberális Párt lapja). — Az ásdodi választási eredményekből nem lehet megbízható következtetéseket levonni az izraeli közönség hangulatát illetően. A választások azt mutatják, hogy az új alijákban kikérül a lakosságot elsősorban a helyi problémák érdekelték. A választás e tekintetben jó iskola volt a municipiális polgárává való nevelése szempontjából. A Mápáj kudarcát világosan mutatja, hogy a pártnak nincs megfelelő képessége az új alija-tömegek kézbartására. Az uralkodó munkáspárt ugyan minden eszközt, még a fenyegetést is felhasználta győzelmének biztosítására, de a szavazók fellázadtak az intézményesített erőszak ellen.

Külön ki kell hangsúlyozni a vallásosok eredményeit és a Liberális Párt előretörését. Az ásdodiak szavazataikkal világosan kifejezésre juttatták, hogy nem fogadják el a Mápáj-vezetést a helyi közélettanácsban.

(MAARIV, független déli polgári lap). — Az ásdodi eredmény azt mutatja, hogy a helyi választások függetlenítése az országos választásoktól, mindig a helyi problémák előtérbe helyezését jelentik. A törzsi lista győzelme a Mápáj számlájára történt és nagy erkölcsi győzelmet jelent a lista körül csoportosulóknak. A lista eredménye a helyi Mápáj-alkulat belső torzalkodását juttatta kifejezésre. A helyi lakosok nem hajlandók a párt központja által rájuk oktroyált komisszárt elfogadni.

A törzsi lista részben ezt az ellenzéki felfogást juttatta kifejezésre. Érdekes tanulsága a választásoknak a közös vallásos lista győzelme is. A 11 mandátum elosztása minden esetre sok lehetőséget biztosít majd megint a palotaforradalmakat előidéző „feischizmus” híveinek. A beválasztottaknak elsősorban a város és nem a pártok érdekeit kell nézniük.

(HACOFE, a Nemzeti Vallásos Párt hivatalos lapja). — A vallásosok győzelme Ásdodban a vallásos pártok egységes fellépésének köszönhető. A világi pártok gazdasági és politikai nyomása következtében, ugyan a vallásosok győzelme nem volt teljes, mégis a három vallásos városatyja a vallásos tömegek felfogását tükrözik.

A törzsi lista győzelme nem utolsó sorban onnan van, hogy a Mápáj maga volt az, amely egy időben erősen szorgalmazta a törzsi alapon való szervezkedést. Nem valószínű, hogy az ásdodi választások az ország hangulatát tükrözik, viszont a vallásosok helytállása a vallásosok általános felfogására mutat.

(CHERUT, a hasonló nevű jobboldali párt lapja). — Az ásdodi választások elsősorban a Mápáj kudarcát bizonyítják. A Mápáj széthúzása eredményezte a törzsi lista győzelmét is. A listára szavazók az országos politikában döntő szerepet játszó Mápáj ellen kívántak tiltakozni, de tudniuk kell, hogy a Mápáj erejét megtörni csak úgy lehet, ha a Chérut által kezdeményezett ellenzéki vonalhoz csatlakoznak.

A Chérut az évek folyamán bebizonyította, hogy a Mápáj-uralom nem, lehet örök és helyre lehet hozni egy olyan egyesületet, amely a Mápáj mellőzésével egységes kormányzatot tud létrehozni. Ugyanezen az alapon létre lehet hozni az ásdodi helyi közélettanács vezetőjét is, a Mápáj embereinek a félretételével.

GUMAVIR
minden házban

ORIGINAL
GUMAVIR
K F Á R S Z Á B Á

GVÉRMEKBUTOR

T. A., DIZENGOFF 222
TELEFON: 48495

A megnyugtató atomrobbantás Egymás között...

MAGYAR-ZSIDÓ KURIR

Pontosan 18 év előtt kezdődött a nukleáris bombák rövid és tisztelen történelme, azóta sokszáz bombát robbantottak, de valószínűleg e héten történt első ízben, hogy egy politikai testület megnyugtatósára az atomkísérletek tilalma érdekében robbantottak atombombát.

Arról a kiserejű földalatti robbantásról van szó, amelyet a nevadai sivatagban hajtottak végre, Moszkva nagy bosszúságára, de konzervatív amerikai szenátorok leplezetlen öröme, — annak bizonyítékaként, hogy ige, ratifikálhatjuk a tilalmi egyezményt és mégis folytatni lehet az atomfegyverek továbbfejlesztéséhez szükséges földalatti robbantásokat, mert ezekre nem vonatkozik a moszkvai tilalom.

Ugyanezért Robert McNamara hadügyminiszter azt magyarázta a szenátoroknak, hogy Amerika csak egy okból kötötte meg az atomtilalmi egyezményt: ily módon akarja fenntartani a Szovjetunióval szembeni nagy fölényt a nukleáris fegyverek terén. — A hadügyminiszter szerint Amerikának hosszú ideig nem lesz szüksége a légkörben, a világűrben, vagy a tenger alatt végrehajtott kísérletekre és beérheti kis földalatti robbantásokkal. Ezzel szemben az oroszok az ilyen robbantások nélkül

Irta: Arad Gideon

nem tudják aránylag nehézkes atomfegyvereiket annyira kifinomítani, hogy ezen a téren utolérjék Amerikát. A földalatti robbantások mérete korlátozva van az ehhez szükséges földalatti barlangok kivágásának nagy technikai nehézségei és költségei által. — Nem racionális tehát százszor tonnát meghaladó erejű földalatti robbantás.

Mindez valószínűleg kis-sé furcsán hangzik majd a moszkvai külpolitika vezetőinek fülében, akik szakértőik révén bizonyára igen jól vannak informálva az atomtechnika minden csínjáról-binjáról és politikailag sem mondhatók naivaknak. Tehát le fogják vonni azt a következtetést, hogy az amerikai hadügyminiszter tudatosan eltúlozott bizonyos tényeket a szenátorok előtt és elhallgatott olyan alapvető igazságokat, mint azt, hogy az atomtilalmi egyezmény voltaképpen a tavalyi kubai kaland kihatása. Mert akkor kapott észbe a két nagyhatalom, amikor mindketten már sürolták az atomvilágháború kitörésének veszélyét és azok a nagy változások, amelyek azóta főleg a kommunista táborban álltak be, jórészt erre a pillanatra vezethetők vissza.

gés során Amerika 257, a Szovjetunió 145, Anglia 23 és Franciaország hat nukleáris robbantást hajtott végre, amibe összesen beleszámítva 23 más jellegű nevadai kísérlet.

Eleinte a nehéz uránium-atomok robbanásakor keletkező nagymennyiségű radioaktív törmelék és por képezte a legkomolyabb veszélyt az emberiség számára. A hidrogénbombák korszakában már csak a könnyű hidrogén-atomok fúziójához szükséges „gyutacs” szerepét töltötte be az uránium-atomrobbantás és mi-

nél kisebb, egyszerűbbé vált a gyújtószerkezet, annál jobban csökkent a radioaktív szennyezés veszélye. Az egyik felrobbantott legnagyobb hidrogénbomba az orosz 58 tonnás volt, melyet Novaja Zemlja fölött, a sarkvidéken robbantottak 1961 októberében. Ezt száz megatonnás bombának nevezik mert a kísérleti szerkezet kis módosításokkal ilyen erejű harci bombává változtatható. Az amerikaiak becslése szerint ennél a hatalmas robbantásnál már csak két százalékos volt a radioaktív szennyezés, míg a robbantás 98 százaléka „tisztá” volt, — tehát — magától a robbantás erejétől és hőségétől eltekintve, nem volt más káros kihatása.

A „tisztá” óriásbomba

Kissé paradoxon hangzik, de a tudósok mindkét oldalán hosszú idő óta arra törekednek, hogy a bombát minél hatalmasabbá és egyben minél veszélytelenebbé tegyék. Erejének növelése és súlyának csökkentése megkönnyíti rakéták útján való olyan bevetését, hogy egy-csapásra elpusztítson egész városokat, megölje az emberek százait, vagy millióit. Ugyanakkor kiküszöböljék azt a veszélyt, hogy a radioaktív kisugárzás megemlékezze a levegőt és csak évek, vagy talán nemzedékek múlva mutatózó vészes kihatással legyen az emberekre. Mert ez a hatás nemcsak a robbantás színterén nyilvánul meg, hanem kiterjedhet más országokra, még a támadóra is és egyik különös hibája, hogy sok évig nem lehet megszüntetni.

Az atomkísérleti tilalmat eredetileg azért követelték, hogy megszüntessék az emberiség veszélyeztetését a radioaktív kisugárzás által. Azóta ez a veszély minimálisra csökkent, de az atom-

hatalmak most egész más-fajta „atomfertőzéstől” tartanak: attól, hogy más, általában kevésbé felelősnek tartott országok is megszerzik az atombomba titkát és megtörténhetik az, hogy például Egyiptom kilő egy atomrobbanó fejjel ellátott rakétát Szaudia ellen, véletlenül eltalálja az ottani amerikai légibázist Dahránban, aminek következtében automatikusan az egész világon beáll a háborús riadó az amerikai haderőkben és a főhadiszálláson megnyomják a gombot, amely elindítja a huszonöt megatonnás hidrogén-robbanó szerkezetekkel ellátott távrakétákat a Szovjetunió felé. — logikusan feltételezve, hogy onnan jött a támadás. Erre Moszkva — természetesen — Amerika elleni támadással válaszol és mielőtt rájönnek, hogy tulajdonképpen mi történt, már nem marad ember, aki leállítsa az atomháború gépezetét. Ez az atomtilalmi egyezmény megkötésének tényleges oka, amelyről Robert McNamara nem szólt.

Hirosimától Novaja Zemljáig

Már kevesen emlékeznek rá, hogy az első atomkísérlet 1945 július 16-án az új-mexikói Alamogordo melletti sivatagi terepen hajtották végre és ennek sikere nyomán már augusztus 6-án lezuhant a japán Hirosimára a világ első nukleáris harci bombája. Ez az ősbomba öt tonna súllyal olyan nagy és nehézkes volt, hogy csak Amerika akkori legnagyobb bombavetőgépe tudta nagynehezen elszállítani. Robbanóereje húszezer tonna trinitrotoluol-nak (az általánosan használt tüzeréségi robbanóanyag) felelt meg, ami ötezerszerese volt az addig ledobott legnagyobb repülőbombának. A Hirosimára, valamint a három nappal később Nagaszaki városára ledobott két bomba összesen 106 ezer ember azonnali halálát és további 97 ezernek súlyos sebesülését okozta.

Azóta az atom- és hidrogénbombák sokasága nőtt ki az első robbanás jellegzetes gomba-felhőjéből. Az oroszok három, az angolok pedig hat évvel később hajtották végre első kísérleti atomrobbantásukat. Mire az angolok eljutottak ideig, Amerika 1952 november elsején felrobbantotta első kísérleti hidrogénbombáját a csendes-óceáni Eniwetok szigeteken. Ez a nagy és otromba szerkezet ötven megatonna erejű robbantást okozott. (A haladás által szükségessé vált új mérő-

egység: egy megatonna megfelel egy millió tonna TNT-nek.) Az oroszok 1953 augusztus 12-én hajtották végre az első hidrogén-kísérletet, de addigra az amerikaiak már ott tartottak, hogy 280 milliméter kaliberről ágyúból atomlövedéket tudtak kilőni (15 kilotonna hatású gránátot).

A 18 év óta folyó versen-

Sosáná és a moszkvai egyezmény

— Most mi lesz, szavát? A cárfati most brógez lesz mivelünk? — Ugyan. Már miért haragudna ránk? — Mert mink most a dod Chruscsevvvel és a dod Kennedyvel lettünk jó chaverok és nem akarunk mink sem atomlóni. — Atomrobbantásról van szó, Sosikám. Az atomkísérletek korlátozásáról. Ezt az egyezményt irták alá Moszkvában az atomhatalmak. — De mink is aláírtunk, szavát!

— Ez tulajdonképpen a nagyok ügye. Mi kis országok csak azt igazoljuk az aláírásunkkal, hogy helyeseltük ezt a nagy elhatározást, amely megnyugtatója az emberiséget. — És, aki aláírta az az egyezmény, az egész biztosan nem fog atomlóni, vagyis atomrobbantani? — Persze, hogy nem. Az aláírás kötelez. Különböző is a megállapodás betartása ellenőrzés alatt áll majd. Vannak olyan finom tudományos műszerek, melyek elárulják az egyezmény megsértését.

— En eztet nem értem egészen, szavát. Ha az aláírás, ahogyan te mondd, kötelez, akkor minek az ellenőrzés és ha ok nem hiszik egymásnak és kell ellenőrizni, akkor minek az aláírás? — En különben is úgy vettem észre, szavát, hogy az aláírás az nem egy olyan nagyon kötelez. En ezt nagyon jól tapasztaltam.

— Honnan tapasztalhatad te ezt? — Van nekünk egy nagyon rossz szomszéd. Egész éjjel mindig van náluk nagy lárma. Előbb énekelnek, táncolnak, füttyölnek,

Irta: G Á C S T E R I

azután sikitanak. Nem lehet aludni. Norá! Hogy mit csinálnak azok! Az egész sikun nem tud aludni miattuk. Akkor egyszer nagyon brógez lettek rájuk és elmentek a rendőrségre feljelenteni, hogy büntessék meg, zárják be, hogy lehessen aludni. Akkor behívták ötöt a rendőrségre és azt mondták neki, hogy most az egyszer nem kap büntetést, de kellett neki aláírni, hogy nem fogja többet zavarni az éjjeli nyugalmat.

— No és aláírta? — Aláírta, hogy ne zárják ötöt. — Látod, milyen helyes. Békésen elintézték vele, néhány jó szóval és egy aláírással és most bizonyára nem csinál már csendháborítást.

— De csinál, szavát, még nagyobb, poharakat, meg üvegeket, meg edényeket robbant a falon, pedig látod, aláírta.

— Na jó, csacsikám, hát a moszkvai egyezménynél nem ilyen primi-

tív emberekről van szó, hanem tekintélyes nagyhatalmokról.

— De hátha ok is csak becsukják az ablakot, szavát?

— Ne gondold, hogy ilyen egyszerű ez. Sosikám.

— De nálunk, szavát most kitalálták egy okosat, hogy hogyan kell ezt csinálni. Egy másik szomszéd, aki nem lette lakik, az is elkezdett éjjel lármazni, még jobban, még hangosabban mint ok. Egész éjjel. Ezen azután másnap reggel összevesztetek, Semmit sem irtak alá és most mégis csend van, lehet egész éjjel nagyon tov aludni.

— No látod. Győzött a jobb belátás, hogy miért ne hagyják egymást szépen békében aludni. Minek zavarják egymás nyugalmát. Előbb-utóbb megjön az embereknek a józan eszük, a jobb belátásuk és békét hagynak egymásnak.

— Nem, szavát, nem azért van most éjjel me-nuchá és lehet aludni, mert megjött a józan eszük.

— Hát ugyan miért? — Mert most félnek egymástól, szavát.

HAIFA VÁROSA — közoktatási osztály.

FELNŐTTEK OKTATÁSI KÖZPONTJAI

— reggel és este —

Vasárnap, szept. 1-én kezdődik a 7. évfolyam új tanév.

- ★ Ivrít ulpánok (kezdőknek és haladóknak)
- ★ Alapfokú oktatás.
- ★ Továbbképző csoportok.

Részletek és beiratkozás:

BET ERDSTEIN, J. L. PEREC-UTCA 20. délelőtt 8—13, délután 17—19 óra között.

Barátok és ismerősök táborra halmozta el gratulációkkal az egykori budapesti ortodox körökben előhívesen ismert Zwiabel Pinchasz és családját, fiuk, Aron eljegyzése alkalmából, amelyet kedde este tartottak meg Rámát Avivban. A menyasszony, Bock Judit, a Felvidékről származó magyar-zsidó család gyermeke.

Lampel-Lapid Tamás, a Máárv és az Uj Kelet munkatársa vasárnap reggel az Egyesült Államokba repült. Egy hónapig a Máárv tudósítóját fogja helyettesíteni, egy további hónapig pedig Harry Golden, a világhírű zsidó író személyes vendégeként tanulmányutat tesz az amerikai kontinensen. Lampel-Lapid Tamásnak ez a második amerikai riportútja.

Dr. Dános Endréhez, Párdesz Cháná népszerű budapesti származású orvosához Los Angelesből rokonlátogatásra érkezett a siofoki születésű Radó János és felesége, Spatz Magda, az óbudai hitközség volt elnökeinek leánya.

Asgeir Asgeirsson, Izland államelnöke Naschitz Frigyes, Izland izraeli főkonzulját a Falcon-rend parancsnoki rangjára emelte. Naschitz Frigyes már korábban megkapta a Falcon-rend tiszti fokozatát. A főkonzul még néhány napot Izlandban tölt, ahol tárgyalásokat folytat.

Grün Náftáli és felesége Sifra, szerdán tartották meg Jekutiél Zalmán fiúk bár-micvá ünnepségét a tel-avivi Gál-Or teremben. A fényes ünnepségen rokonok, barátok és a rison-lecioni szomszédok, valamint az Uj Kelet munkatársai vettek részt. Grün Náftáli hosszú évek óta az Uj Kelet közkeveltségnek örvendő dolgozója. Lakóhelyén, Rison Lecionban, fontos közéleti tevékenységet fejt ki, mint a helyi vallási tanács tagja és templomi előjáróként.

A régi cionista közéleti tevékenységéről ismert temesvári Auscher házaspár. Ernő és Klári mérnökfia, Róbert, a napokban tartotta esküvőjét Almoslino Judittal, az ugyancsak temesvári Almoslino Imre és Lili lányával. A bál-jámi Hód-teremben szép külsőségek között megrendezett esküvőn nagy számban vettek részt a temesvári és erdélyi származásúak.

A WIZO magyarok társaságának tel-avivi, rámát-gáni és rámát-ávivi csoportjai kitűnően sikerült együttes rendezvényen találkoztak Givat Rámában. A háziasszonyi tisztelet dr. Fränkel Jenőné, Stössel Olga és Szendrovits Irén látta el.

A vallásügyi minisztérium könyvtalomban részesítette Ullmann (Spigu) Avrahám Jicchákot, a po-nyevicsi jesiva 16 éves tanulóját, szorgalmáért és kitűnő tanulmányi eredményéért. A kitüntetett három évvel ezelőtt alijázott Nagyváradról szüleiével és kilenc testvérével.

Barátaik és ismerőseik meleg szeretettel köszöntötték dr. Jesurun (Szabó) Ödönt és nejét Cháná leányuk házassága alkalmával. Jókívánságokkal és ajándékokkal halmozták el a fiatal férjet, Jiccháki El-chánánt is, aki az izraeli hadsereg főhadnagya. Dr. Jesurun (Szabó) Ödön és családja a bergen-belsen csoporttal alijázott. Azelőtt Békéscsabán volt rabbi és vezető szerepet töltött be a magyarországi cionista mozgalomban. Izraelben is

fontos közéleti munkát végzett és többek között több ízben volt a Bné Brit Rend natanjai Löw Immánuel páholyának elnöke. Az esküvői szertartás a tel-avivi szabadkőműves-páholy helyiségeiben zajlott le és az utána következő fogadáson több mint 600 vendég vett részt.

Nagy sikert aratott a múlt héten Cholomban Leichner Eli komikus, aki 25 éves színes-jubileumát tartotta meg a HOH rendezése keretében. A sok tapsból az ünnepelt kívül jutott még Friedmann Ráchel énekesnőnek is. Ugyancsak nagy sikert aratott Karczag Aranka tangóharmonikájával. A szép estét egy illusztris vendég, Avigdor Há-méiri tisztelte meg jelenlétével.

A múlt héten elkészült a herzlai stúdióban az a 13 perces televíziós film, amelyet Dávid Ben Gurion volt miniszterelnök életéről és tevékenységéről vettek fel. A film egyáltalán interjú-t tartalmaz angol és ivrit nyelven, amelynek során Ben Gurion válaszolt a fel-tett kérdésekre. A televíziós filmet az egész világon játszani fogják és már eddig számos nagy állomás lekötötte. Lengyel Irán, a tehetséges magyarszármazású rendező készítette a filmet.

Kármí Giora, budapesti származású zenepedagógus, akinek Cholomban van zene-studiója, vasárnap este nagyszabású koncertet rendezett a tel-avivi Gán Meir-ben, ahol növendékzenekara sikeresen szerepelt.

Szép siker jégében zajlott le a napokban Rison-lecionban, a Bét Hátárbut dísztermében a Fenyő-há-zaspár évzáró növendékhangversenye. A kolozsvári származású Fenyő-Vogel Ida zongoratanárnő és férje Tasnádi Fenyő Gyula zenetanár növendékei nagy előrehaladásról tettek tanúságot.

A párdész-chánai „Tál” furnir-gyár főmunkavezető-jének, Pollák Tibor Dávid-nak a lakátát a múlt hét óta előzőnk a Garamvölgy-ből származottak. Ugyanis testvére, a cseh-szlovákiai Zselizről látogatóba érkezett.

Sipsz Smuel és Ciporá Srágá fiúk bár-micváját tartották meg csü-ör-ölon Kirját Smuelban. Sipsz Smuel a Hápoel zsidó Miskenot építkezési vállalat cáfoni körzetében az igazgatója, országos közmebecsülésnek örvendő férfi. Dr. Schönfeld Mikós volt aradi főbírói üdvözölte az ünnepeltet és a szülőket.

Cvi Zahav, hajómérnök és Ruth Stankovics biológusnő a napokban egyéves nászútra indulnak a Maszad a teherhajó fedélzetén. A hajótiszt, aki vasárnap tartotta esküvőjét, Csengeri Jenő volt debreceni zsidó közéleti vezető és Csengeri Janka fia, akik ma egy magyar kölcsönkönyvtárat vezetnek Haifán.

A dorai Málbén kultúr-teremben vasárnap este 500 Málbén-lakó hallgatta örömet a natanjai WIZO rendezésében megtartott rendezést, melyen Dick Mihály zenetanár és tehetséges kis tanítványa, Hemli Eliezer szerepeltek.

Rövid látogatásra ismét az országba érkezett a magyar származású Michael Ganz, a minden cionista és zsidó ügyet támogató kiváló new-yorki vendéglátóipari szakember, aki 43 évvel ezelőtt vándorolt Amerikába.

A budapesti Jurida ikerpár, aki táncszámaival nagy sikerrel lép fel az Adria mulatóban és szerződését többször is meghosszabbították

Nines szükség testőrré

Monica Vitti az olasz filmsztár, aki oly nagy sikereket aratott Michelangelo Antonioni-Kaland, Egyszaka és a Napfogyaokozás

FILMSZEMLE

(Folytatás a 14-ik oldalról) énekeljen. Evek óta nem énekel filmjeiben, vagy legjobb esetben csak egy számot hajlandó eldudolni, de ezuttal végigéneklí az egész produkciót.

Jimmy Durante elbűvölő alakítása bizonyosságul szolgál arra, hogy a színészi pályán nem hátrány az előrehaladott életkor, mert a nagyon idős komikus talán élete legjobb alakítását nyújtja, melyet szinte jutalomjátéknak tarthatunk.

A film zeneszámaikat már egy idő óta halljuk a rádióban, s azok hamarosan elterjednek.

A jelenlegi szegényes választék mellett a fenti filmet nyugodtan ajánlhatjuk az igényes nézőnek is. Kellemes két órát nyújt ez a film, sok látnivalót ad, elegendő jó humort, lendületes színészi munkát és élénk varázsolja gyermekkorunk nagy ámulásait: az örök cirkszt.

című filmjeivel vezető szerepet kapott a Kastély Svéd országban című Sagan-színműből készülő Vadim-film-ben.

Monica Vitti nagy poggyással érkezett meg a Fény városába és amikor jelentkezett a filmgyárban, a szívélyes és udvarias vezető egy testőrt rendelt ki melléje. Mint ahogy Brit-gitte Bardot sem tesz egy lépést sem Párizsban testőr nélkül, aki vagy mellette halad, vagy néhány lépésnyi távolságból követi, ugyanúgy Monica Vitti testőre is felelőssége tudatában örködött a sztár felett. Amde, a sztár nagy fájdalomra, a testőrnök semmi dolga mindezeideig nem akadt. Nem úgy, mint B. B. testőrnök, akinek folytonosan el kellett hessegetni a tola-kodókat. Vittitől még auto-grammot sem kért senki, nem akadt a párizsi bulvár-don még egyetlen ember sem, aki felismerte volna. Hiába, B. B. az mégis B. B. — jegyzi meg az esettel kapcsolatosan a francia filmújság...

IZRAELI OPERA

Szombat, aug. 17., este 8.30
AIDA

Z. Kolcsnikov, a híres színművész Izraelben

Zálmán Kolcsnikov, az ismert párizsi színész néhány napja országunk vendége, az izraeli jiddis színház meghívására.

A kitünő művész, a jiddis színház rövidesen színre kerülő „Nehéz özvegynek lenni” című zenés vígjátékában fog fellépni. A darab a mai zsidó élet körképe, tele tragikomikus helyzetekkel, humorral, táncokkal és dalokkal.

A művész már játszotta e darabot Párizs, London, Antwerpen, Brüsszel és más városok színpadain és mindenütt meleg fogadtásban részesült, mind a közönség, mind pedig a sajtó részéről. A darabban Kolcsnikovon kívül más neves, tehetséges színészek is fellépnek: Blau Bella, Goldreich Savici, Kreisler Bianca, Oseviczki Simon, Seftel Sonja, Wolfovici Natan, Wildhorn Herbert, Zan Suzana. A zenei irányítást M. Kreisler mester szakavatott kezébe tették. A népszerűség, amelynek Z. Kolcsnikov és művésztársai örvendenek, szavatolja a sikert. Érdemes megnézni ezt az előadást. (*)

HABIMA H

Tel-Aviv aug. 17., szombat
ÉDES IRMA
Haifa, aug. 17., szombat
Tamar — 6.45 és 9.15:
A FIZIKUSOK

Moádon Hátéatron

Igazgató: GATI DEZSÓ
Telefon: 69369.
Haifa, Jozsef 47. (Színház-épület)
UTOLSÓ HONAP
EGY ÁGORÁS
TÖRTÉNELEM
Írta: DAN-ALMAGOR
Rendezte: CHAJIM TOPOL
Kezdet: 21.30-kor. Nyitva: 1-ig.

TEL-AVIV

Telefon: 229719.
TEL-AVIZIA
Rendezte: SRAGA FRIEDMANN.
Kezdet: 21.30-kor

LICA AVRON legjobb előadása

Ezt írják a lapok:

Ezt mondja a közönség:

FIGYELEM!
HALLATLAN SIKER!
A revük revüje
CHOLON
Pénteken,
augusztus 8-ikán
ARMON MOZI
8.45-kor

Tojzend táámim
1 0 0 0 I Z
Az élen:
Fedy Arie, Al. Gronovsky
és Jankele Alperin

FIGYELEM!
RAMAT GAN
Holnap,
szombaton
augusztus 17-én
Egyetlen előadás
a Keszem moziban
ESTE 9.15-KOR

Hétfő, augusztus 19.
TEL-AVIV
Mugrábi

Kedd, augusztus 20.
GEDERA
Bét Ráchel

Szerda, augusztus 21.
TIVON
Juvál-Or

Péntek, augusztus 23.
BEER-SEVA
„Keren”

Szombat, augusztus 24.
TEL-AVIV
Mugrábi

Vasárnap, augusztus 25.
TIBERIAS
Aviv

NATAN GILBOA bemutatja:

LYA KOENIG és CVI STOLPER

a **CHOCHME LIGT IN KESENE** zenés szatirikus vígjátékban **CSAK 30 NAPIG JIDDISUL**
Péntek, augusztus 16, 8.30 | Szombat, augusztus 17., 7.15 és 9.30 | Vasárnap, aug. 18., 8.30
KIRJAT-MOTZKIN, Orot | HAIFA — Bajtenu | TEL-AVIV — Mugrábi

A történelmi élmény

MARGOT FONTEYN RUDOLF NURAJEV

az angol királyi balett sztárjai

Fellépnek TEL-AVIVBAN: kedd, augusztus 20., szerda, augusztus 21., hétfő, augusztus 26., kedd, augusztus 27. — HAIFÁN: szombat, aug. 24. — ÉJN-GEVBEN: péntek, augusztus 30.

Jegyek Tel-Avivban: Rádió Union (Dizenugoff 116.), ban; — Haifán: Ginzburg-Juval, Nova, Mátkábi. Givátajmban, Petách-Tikván, Natanján a jegyirodák továbba Leán, Rokoko, Kánáf; — Rámát-Gánban,

Rádió

PÉNTEK

6: Mátov, 6.05: rövid hírek
5.10: zenélő óra, 6.30: torna
6.40: zenélő óra, 6.57: hang-
ismertetés, 7: hírek, 7.17: hang-
lemezek, 7.45: izraeli dalok
8: rövid hírek, 11.01: vakációzó
gyermek műsora, 11.47: dalok
és táncok, 12: Schumann: Karne-
vál; Debussy: „Játékdoboz”, —
13: hanglemezek, 13.30: hírek,
13.45: könnyű zene, 15.16: sabbati
előadók, 15.30: kábálát sabbat
műsora, 16: ifjúsági műsor, —
16.30: izraeli dalok kívánság-
műsora, 17: hírek és időjárás-
jelentés, 17.06: Saint-Saens: Szim-
fónia, D-moll; Stravinsky: rész-
letek a „Petruskál”-ból, 18.10:
sabbati áhitat, 18.30: a Kol Jisz-
raél szalonzenekarának műsora,
20: „Egy csokorban”, 20.45: Ma-
rio del Monaco (tenor) éneklés:
„Fidelio” - nyitány, Lorin Ma-
zel vezényletel; Dvorák: Zong-
oraverseny, G-moll, Rudolf Fir-
kusny előadásában, vezényel Széll
György; Schumann: Nyitány —
scherzo és finálé; — Hindemith:
Mátyás, a festő, — 23: hírsze-
foglalás.

PARHUZAMOS MŰSOR

8: Rövid hírek, 8.02: hang-
lemezek és reklámok 10 óráig,
14: könnyű zene, 16: ifjúsági mű-
sora, 16.30: izraeli dalok kívánság
műsora, 17: hírek és időjárás,
17.06: kedvelt és ismert dalok
19 óráig, 21.31: hangmezegegy-
leg: „Az örök melódia”, Jicchák
Simoni és Gavriel Strassmann
műsora, 22.02: japán és japo-
szláv népi zene, 22.30: tánczene,
23: hírszfoglalás.

A HADSEREG MŰSORA

10—11 óráig hanglemezek, —
18.03: kívánságmezek, — 19.15:
katonai dalok, 19.30: a Szimchon
család története, 20: Mozart: Fu-
vola- és hárfaverseny, C-dúr, —
21.15: katonai együttes műsora,
22: tánczene.

SZOMBAT

Az izraeli rádió magyar adása
19.30-kor a 423, 457 és 273 m-es
középhullámhosszon hallható.

7.30: Adon olám, 7.37: izraeli
dalok, 7.50: Antonio Soler: Con-
certo; Marcello: Oboaverseny, C-
moll; Boccherini: Három tánc, —
8.30: hírek, 8.45: hanglemezek,
9.15: A tudományos világ (elő-
adás), 9.40: zenei találgatások,
10.10: hangos heti híradó, 10.45:
népdalok, 11.15: énekegyveleg, —
22.15: izraeli dalok kívánság-
műsora, 13: Harry Belafonte énekel,
13.30: hírek 13.40: cházandalok,
13.58: rövid hírek, 15.32: Scar-
latti: Concerto; Mendelssohn: Dal
szöveg nélkül, Pablo Casals (cel-
lő) előadásában; Gluck: Aria az
„Orfeo”-ból; Paganini: Románca,
A-moll; Liszt: Dal; Schumann:
Induló, Szvatoszláv Richter (zong-
góra) előadásában, 16: ifjúsági
műsor, 16.25: „A karmesteri pál-
ca fellendül”, 17: a Pro Musica
együttes műsora, 18: daleyveleg,
19: hírek, 19.20: keleti népdalok,
19.50: Hámvárhí és meláve mátká
műsora, 20.20: sporthírek, 20.40:
„Uj köntösben” — régi dalok új
dolgolása, 21: hírek, 21.16: „Ha
a helyedben volnánk”, 22: Gluck:
„Iphigénie Taurisban” (opera-
részlet), 23: hírszfoglalás.

PARHUZAMOS MŰSOR

17.01: Izraeli dalok és táncok,
17.30: tarka műsor, 18.02: „Cím
nélkül” (vidám műsorszámok), —
18.30: új hanglemezek, 18.45: ősi
melódia, 21.31: daleyveleg, —
22.07: tánczene, 23: hírek, 23.10:
tánczene.

A HADSEREG MŰSORA

18.03: Kedvelt melódia, 19.10:
Gounod-nyitány; — Rachmanyinov:
Zongoraverseny No. 3, 20: Sávua
tov (tarka zenei műsor), 20.30:
sabbat kimentelekor, 21.15: tánc-
zene.

TIZENÖTÖDIK

UTOLSÓ HET

T.A., „Tehélet” mozi

CATARINA VALENTE

a hanglemesz-kiadó,
a közönség kedvence,
a dalokkal tele, színes, né-
metül beszélő rekordfilmben:

Az egyszerű leány

JIDDIS ZENÉS SZÍNHÁZ

GETTA LUCA

az „Á vilde májd” zenés vígjátékban

AKKO — Gán Eden
péntek, aug. 16., 8.45

TEL-AVIV — Mugrábi
szombat, augusztus 17.
két előadás: 7.15 és 9.30

TALIL

GYERMEK- ES
IFJUSÁGI SZÍNHÁZ
bemutatja
A LONDONI
NEWSFIELD'S
VARIETÉT

Jeruzsálem — Edison
vasárnap, aug. 18. d. u. 4-kor
Rámle — Ajalon
hétfő, aug. 19., d. u. 4.30
Áskelon — Ráchel
kedd, aug. 20., d. u. 4.30
Givátajim — Hádár
csütörtök, aug. 22. d. u. 4.30
Jaffa — Noga
péntek aug. 23. d. u. 4-kor
Haifa — Kármel
Bét Rothschild
szombat, aug. 24. este 7-kor

„IDL MITN FIDL”

NAGY ZENÉS KOMEDIA

KÉT FELVONAS (ÖT KÉPBE)

GIVAT ALIJJA, aug. 16., péntek, Hádár, 8.30-kor

TEL-AVIV, aug. 17., szombat, Ohel-Sém, 7.20, 9.40

RAANANA, augusztus 18., vasárnap, Orot, 8.30-kor

KFAR-SZABA, augusztus 19., hétfő, Amál, 8.15-kor

JIDDIS KOMEDIA SZÍNHÁZ

bemutatja a hírneves, jiddis színművészt:

Z. KOLESNIKOV a Nehéz özvegynek lenni

ZENÉS VIGJÁTEKBA.

2 felvonás, 5 kép.

KÉTÓRÁS HUMOR, ENEK ES TÁNC

Vezényel: Marcel Kreisler.

HERZLIA, augusztus 22., csütörtök, este 8.30-kor

JAZUR, augusztus 23., péntek, este 8.30 órakor.

TEL-AVIV, aug. 24., szombat ZOA, 7.15 és 9.30-kor

MAX PERLMAN

a híres táncos komikus

A MÁN OF BAJ TUG

című nagy zenés vígjátékban

Gita Galina közreműködésével.

Tel-Aviv, augusztus 17., szombat, ZOA,
utolsó két előadás: 7 és 9.30.

Haifán „RAMAT HADAR”

a Kármel hívós Mandarin kertjében, esténkénti szenzációs műsorában, a legjobb nemzetközi művészek... zene... tánc, hangulat.

Haifai mozik műsora:

ARMON — AZ ALDOZAT

ACMON — SZÖKEK ES FEKETEK

MIRON — ÉDENTŐL KELETRE

GAL-OR — Nappal, péntek, vasárnap:

A NAGY CSÁSZAR

Hétfő, kedd: DÉLIDŐBEN

Szerda, csütörtök: A KILIMANDZSARON

Este: HALÁLTORONY

MAY — A BAR VIRAGAI

ORA — RIVALDAFENY

AMFITEATRUM —

A GYILKOS TELEFONON JELENTKEZIK

RON — KÉNYSZERŰ DETEKTIV

IGY ÉPÜL AZ ORSZÁG

Gyűrű Tel-Aviv körül | Gyorsfénykép egy új negyedről

— Épülnek az új lakónegyedek —

Uj szelek fújnak az építőiparban, újabb bizonyosságul annak a vastörvénynek, hogy a világjelenségek nem kerülnek ki a mi országunkat sem, — legfeljebb néha késnek, — utána annál gyorsabb iramban igyekezünk behozni a lemaradást...

A világvárosokban hosszú évekkel ezelőtt indult meg a népvándorlás folyamata és részint egész városrészek ürültek ki és váltak irodai, illetve üzleti negyedekké, részint pedig valóságos földből nőttek ki kertvárosok, tágas, egészséges levegőjű lakónegyedek.

Amikor ez a folyamat megindult, akkor nálunk a tömegalija korszaka nyilvánvalóan más irányt szabott az ország legnagyobb városa fejlődésének. Hogy pontosabbak legyünk, nem

is történt valójában nálunk semmi másként, mint a többi nagyvárosokban, — hiszen a középrétegek lakónegyedei, a drága, elegáns kerületek —, először a városon belül alakultak ki, s csak sok-sok év múltán indult meg a fentebb említett népvándorlás, — s nálunk, Tel-Avivban, ez a folyamat sürített, rövid évek alatt bonyolódott le.

Ma még Tel-Aviv északi kerülete, a cáfon-negyed, nem mondható ugyan elhanyagolt kerületnek, de ki nem veszi észre, hogy a „népvándorlás” folyamatának kellős közepén vagyunk. Az építkezési társaságok úgyszólván naponta jelentik be a publikumnak, hogy új negyedet építenek Tel-Aviv környékén, — alig győzik a sok-sok új nevet kitalálni.

Mert a vonzó, képzelet-

felgyújtó városnév is egyik tényező, amely felkelti a városlakó érdeklődését. Azután következnek az építkezési tervrajzok tanulmányozása.

Ebben a fázisban komoly kísértésnek válik áldozatává a miniatűr-lakásban élő városi ember, hiszen napnál világosabb, hogy az új városrészek építói egészen más arányok szerint tervezik a lakásokat. Kívül-belül bőségesebben gazdálkodhatnak a térrel és mindenképpen olyan lakáskultúra alapjait teremtik meg e lakónegyedek, amelyről eddig csak külföldi képesmagazinokból alkothattott képeket a telavivi polgár.

De még nem jutottunk a következtetések végére. Túl azon, hogy a tágas arányok a lakásban és künn, a lakónegyedben egészségesek és igen esztétikusak, — arról sem szabad megfeledkezni, hogy az új negyedek lakói-

nak egész életformája gyökeresen megváltozik. Egy kicsit távol kerülnek a városi forgatagtól — nemcsak fizikai értelemben, hanem egyébként is.

Az új negyedek építése (Folytatás a túldalalon.)

Túl a Járkonon, alig két kilométerre a kis folyó hídjától, új negyedet épít a Nave-vállalat. Egyike lesz ez azoknak az új lakónegyedeknek, amelyek építése már javában folyik, s rövidesen beköltöznek az első lakók.

Felkerestük Auerbach urat

a Nave igazgatóját, aki elmondotta, hogy az új negyedben összesen 1500 lakást építenek, s az első 350 lakáségség 1964 végére válik beköltözhetővé. Jellegzetessége az új negyednek, hogy a legalacsonyabb ház 12 emeletes lesz, a legmagasabb pedig 16 emeletes. Vagyis a modern kor kunyhói épülnek túl a Járkonon.

Az építkezéssel egyidejűleg folyik a negyed közművesítése is. Azt is megtudtuk, hogy a vállalat tekintélyes összeget kölcsönzött Tel-Aviv városának, s ebből 16 osztályos iskola, valamint ovoda épül. Az új negyed templomának az építkezése is megkezdődött.

Mire az első lakók beköltöznek, addigra elkészül az új negyed kereskedelmi központja is, amely a tervezők szerint valóságos nevezetesség lesz. A legmodernebb, legkorszerűbben felszerelt kereskedelmi központ az országban. (v. é.*)

HUSZEZER CSALÁD SAJÁT LAKÁSHOZ JUT

Fried Miksa, az Amidár igazgatójának nyilatkozata

Nagyszabású akciót kezdett az AMIDÁR sikunvállalat, amelyről Fried Miksa, az eladási osztály igazgatója tájékoztatja rovatunk olvasóit:

— Célul tűztük ki, hogy saját lakáshoz juttatunk három év alatt mintegy huszezer családot, akik jelenleg az Amidár bérlakásaiban laknak.

— A feltételek? — Olyan rendkívüliek, amelyeknek párja nincs sem Izraelben, sem külföldön. Az ország központi körze-

tében 3%-os kamatot számítunk 5 éves időtartamra, míg a fejlesztési területen 10 évre adja az Amidár a lakás megvásárlásához szükséges kölcsönt — ugyanilyen olcsón, 3 százalékkért.

— Milyen az érdeklődés az új eladási akció iránt?

— Néhány nappal ezelőtt jelentek meg az első hirdetések. Az érdeklődés igen alapos, és teljes bizonyossággal mondhatom, hogy a 20.000 bérlakás rövid idő alatt gazdára talál...

Luxuslakások

Modern lakónegyed Rison-Lecionban, Rechov Jerusolájim.

Eladók magasszínvonalu lakások.

Különleges árak azok számára, akik az első turnusba beneveznek

3 szobás lakás, 76 négyzetméter területen
13,500 fonttól készpénzben és további 9,000 font jelzálogkölcsön

3 1/2 szobás lakás, 90 négyzetméter területen
15,000 fonttól készpénzben és további 10,000 font jelzálogkölcsön

4 szobás lakás, 104 négyzetméter területen
16,500 fonttól készpénzben és további 11,000 font jelzálogkölcsön

5 szobás lakás, 116 négyzetméter területen
18,600 fonttól készpénzben és további 12,400 font jelzálogkölcsön

A jelzálogkölcsön 15 évig terjedő időre szól, 8 %-kal.

KIRJÁT KÁLIV-ban

(a nagyállói rozlai izakonyhai rebe יזקאל אלפית alapítása)

A lakónegyed magánkézben lévő földön épül, úgy hogy minden vevő névre szóló telekkönyvi bejegyzést (kusán-t) kap.
Észak-déli keresztvonal.
Központi gáz-szolgáltatás, diszkertek és gyermekjátsszóterek.
Saját vásárcsarnok, ünnepi sátor (szuká) minden lakáshoz.
iskolahálózat helyben
Tervezés: Bárucl Mesulám építészmernök.
Kivitelezés: Chevrat Keret B. M.

Felvilágosítás és előjegyzés az alábbi helyeken: Kirját Káliv irodái: Rison-Lecion, Rechov Achád Háám 9.
Jeruzsálem: M. Friedrich, Báté Hungárim 51. Tel-Aviv: M. H. Bások ügyvéd, Mikve Jiszráél 15. Bné-Brák: M. Ch. Schönfeld, Szokolov 10.

A Csárdáskirálynő Izlandban

Izland fővárosában bemutatják a jövő idényben Kálmán Imre világhírű operettjét, a Csárdáskirálynőt. Az operett egyébként „előléptetéshez” jut, ugyanis színházak játsszák, míg Izlandban a Nemzeti Színház tűzi műsorára.

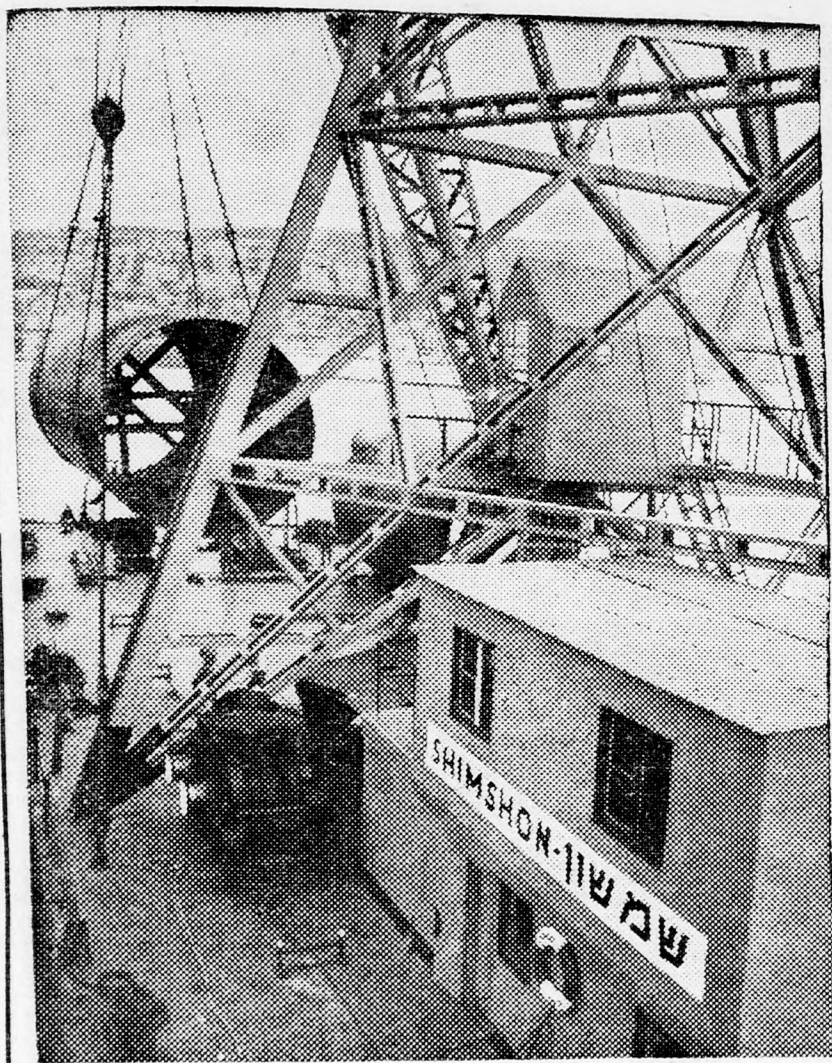
Az izlandi lapok hírül adták, hogy a Nemzeti Színház igazgatója Budapestre utazott, mert a pesti Operettszínház Csárdáskirálynő előadása világhírű — a magyar-zsidó Szineár Miklós rendezte, s Honfy Hanna alakítja a főszerepet — részint pedig kölcsönös művészcseréket is felvetett a nagyszerű kulturájú kis északi ország nemzeti színházának igazgatója a magyar fővárosban.

Gyűrű Tel Aviv körül

(Az előző oldali cikk vége) számos problémát okoz közlekedési vonatkozásban. Az autóbüszárság abban reménykedik, hogy ha valóban gyűrűként öleli majd körül a sok új negyed a várost, akkor néhány új vonal körjáratának beállításával megoldható a probléma.

Miközben pedig javában tárgyalnak az autóbüszárságban erről, — az új lakónegyedek leendő polgárainak otthonában is össze-összedugja fejét a család kupaktanács és a napirend egyetlen pontja: autovássarlás.

Ezért nincs igaza ama közgazdasági álláspontnak, mely szerint túl sok a bank az ország legnagyobb városában. Mert még kiderülhet, hogy kevés is. Mert azt

Megirtuk már, hogy Oronban óriás-kemencét épít a CHEMICALS ET PHOSPHATES vállalat. — Az izraeli ipar egyik nagyszabású létesítményének részét megérkeztek a hajjai kikötőbe

ne higgye valahogy az olvasó, hogy csak azok költöznek az új negyedekbe, akiknek a rá való ott pihen a ládafiában. Kölcsön és jelzálogkölcsön-ügyletek dandárja teszi lehetővé, hogy a szűkös, telavivi lakásból az új lakónegyedbe költözzön a család.

Egyszer még kimutatja a statisztikai hivatal, hogy ezer költözéshez — telavivi átlag szerint — 2643 jótálló szükséges. A zsirának ugyanis semmi sem drága... — bp —

Alapos munka

Az angol főváros diploma-negyedében, az Eaton Square-on utonállók kirabolták Northumberland hercegnőnek, a királynő udvar hölgyének kocsiját. A 75 éves udvarhölgy a Buckingham-palotából tartott hazafelé. Egy királyi fogadásra vett részt. Az utonállók alapos munkát végeztek, mert megszabadították a tiszteltemelő matrózat 30.000 angol font értékű ékszertől.

Ofszájdrol jelentik:

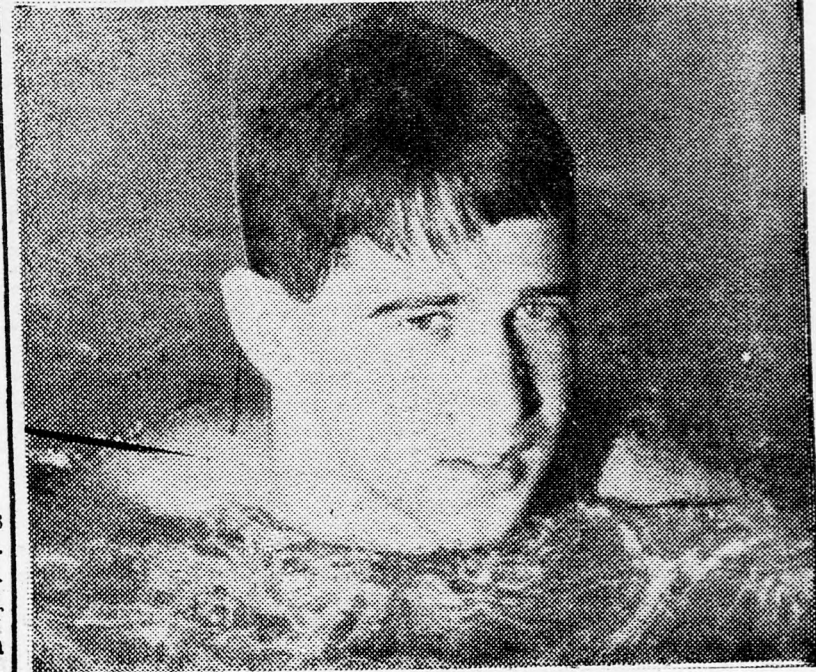
Nálunk nem lehet elkészni

Három izraeli úszóbajnok üli körül a szerkesztőség kerekasztalát és ahogy így elnézzük őket — szépszál, egészséges zsidó fiúk, — szívét, lelket gyönyörködtető látványt nyújtanak. Nemrég tértek vissza a Hápoél és az izraeli válogatott színeiben megtett európai túráról, amelyet a vízpolósok szereplésétől eltekintve, túlzás nélkül diadalúnak nevezhetünk. Kitiűnően szerepeltek Ausztriában, Svájcban és a Görögország elleni nemzetközi viadalon értékes győzelmet arattak.

Irta: Reuvén Sofét

keze alatt országos bajnokságot nyert. Mégis, amikor Viktor Neszor, a román ifjúsági válogatott volt ki-váló edzője Izraelben független úszóklubot alakított, gondolt egyet és átigazoltatta magát a Swimming Club-ba, amelynek színeiben háromhetes jugszláviai és olaszországi portyát boykotoltak le. A Swimming Club (amely független volt és szakemberek vezették, tehát meg kellett bukni...) feloszlásával visszakerült a Hápoél Tel Avivba, csapat-

csapatnak, amely szabály-

LADNER RÓBERT, NYAKIG VIZBEN...

Ladner Róbert 1945-ben született Temesvárott, 1961-ben alijázott és azóta a Ráfáel névre hallgat. Izraeli pályafutása kisebbfajta karriernek tekinthető. Gán-Smuél kibucban ismerkedett meg a héberrel és amellet, hogy kitűnően el-sajátította ósapaik és Bialik nyelvét, még arra is szakított magának időt, hogy a szomszédos medencében úszkáljon.

Ladner Ráfáel ugyanis még Robi-korában a temesvári az ILSA-ban Lovas Péter erdélyi-zsidó úszótréner irányítása alatt bontogatta szárnyait, talán nem is gondolvva arra, hogy a közeljövőben Izrael bajnoka lesz. Ladner nevéhez fűződik az első izraeli egy perces belüli gyorsúszó eredmény, amit azonban egy Amit Loven nevű guszvulonji kibucnyik azóta többször megjavított. Kettőjük viaskodásának az eredménye, hogy a 100 m-es izraeli rekord ma már 58.1 mp-cen áll. Ladner Rafi, a Bét Széfer Gávoá Hámechonaut Lőjád Universitat Tel-Aviv másodéves kémia-szakos hallgatója vídám sztorikkal megrakodva érkezett haza Európából.

Zürichben az izraeli követtség fogadásán vet-tünk részt, — meséli, — ahol a konzul felesége ismeretterjesztő előadást tartott Svájcra. A mellettem ülő Gerson Sefá, Izrael első számú úszója, egész idő alatt türelmetlenül fészkelődött helyén. Az előadás befejeztével a küldöttség vezetője megköszönte a felvilágosítást és így szólt:

— Fiúk, akartok még tudni valamit? — mire a mellettem ülő úszórekorder megszóllalt:

— Igen. — Hol van itt a mellékhelyiség? Több kérdés nem volt.

Stoff Péter egy évvel fiatalabb és egy fejjel magasabb az atlétatermetű Ladner-nál, ő is a Béga partján született és a temesvári „Vointa” szövetkezeti klubban kezdte versenyzői pályafutását. Az igazat megvallva, már négyéves korában úszóbajnoknak készült, miután azonban kis híján a vízbe fullt, szülei néhány évre diszkvalifikálták.

Péter 1961-ben Áron-ná avansált és első szentföldi szereplésén három perces felüli vérszegény idővel, utolsó lett Givat Chajim-ban. Viktor Neszor keze alatt és a független Swimming Club színeiben azonban fokozatosan feljött és mire a Hápoél Tel Avivhoz

erősítő kivételként harmatgyenge szerepléssel hívta fel magára a figyelmet.

— Nem egészen így volt. Legalább is az első mérkőzésen, ahol állítom, hogy egyedül a játékvezető segítségével maradtunk alul 4:2 arányban a görög nemzeti válogatottal szemben. Az eset fölöttébb elkeserített bennünket olyannyira hogy este lefekvés előtt elindultunk „sétálni” — meséli. — A városnézés azonban elhúzódtott és a hajnal már pirkadt a pireusi kikötő fölött, amikor visszatértünk szálláshelyünkre. Másnap azután általános meglepetésre Teleki Józsi edző beállított a 200 m-es úszásba, ahol az átvirrasztott éjszaka után 2:52,8 perces eredménnyel, másodikként érttem célba.

Winkler Gabi (akit csak azért kereszteltek Budapesten Gabinak, hogy Izraelben ne kelljen művésznevet felvennie) a gyors elhatározások embere. Az 1956-os forradalmi alijja tagja, ut-közben megnősült és a Hápoél Tel Avivhoz került. Kisvártatva azonban feleségétől és klubjától egyaránt megvált és a Brit Mákkábim Atid vízpolócsapatának edzője lett, amely

kapitányként vett részt a Kinusz Hápoélen és a hatodik Mákkábiban, ahol erős nemzetközi mezőnyben a második helyet szerezték meg.

Azóta általános visszaesés érezhető az izraeli vízpoló sportban, melynek okát Winkler Gabi a szakvezetésben keresi.

— A görögországi túra előtt például — mondja — nem volt egy valamirevaló tréningmeccs sem. Egyik partneremmel, Mikl Margarral csak a Görögország elleni válogatott mérkőzés során, a medencében találkoztam először. Mikor a 4:2 arányú vereség után, elke-seredetlen hazaballagtunk, a csapat vezetői javasolták, hogy fektüdjünk le. De valahogy eltévesztettük az utat és idegességünket a Flamingo bárban vezettük le, ahol hajnali 4 óráig „tárgyaltuk” az elvesztett mérkőzést. Ezután a „twiszelt” társaság lábujjhegyen haza surrant — meséli —, de kiderült, hogy az óvatosság felesleges volt. Nem kész-tünk el. A csapat vezetői hajnali négykor még ugyan csak városnézésen voltak...

Másnap azután 8:2-re kikapunk és még a játékvezetőt sem lehetett okolni.

A KOMOLY EMBERHEZ!

Hosszu távra szóló egyéni biztosítási terveinket az Ön egyéni szükségleteihez készíti elő a Migdál tapasztalt ügynöke.

„MIGDÁL” Biztosító Társaság gondoskodik minden ügyfeléről.

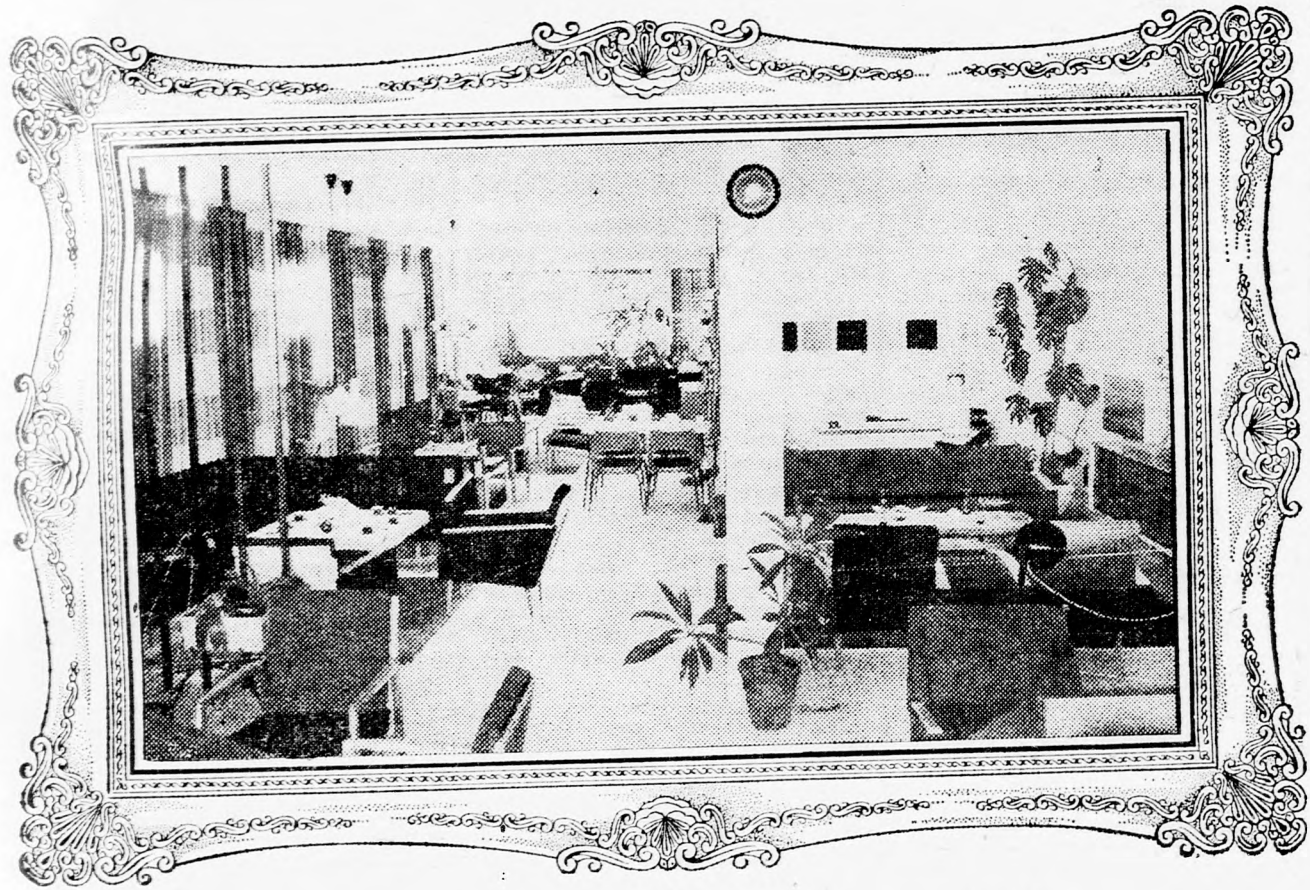

LAKÁSOK

Kármelen, Hádaron, Nevé Sánánban. Eladó kétszobás, alkalmilag. Kétszobás szoba, új építkezés, kiadó kulcspenzért. Szép kétszobás-hall, második emelet, alkalom. Telkek, üzlet-helyiségek, befektetések

STERNBERG & SON HAIFA

Herzl-u. 29. Tel. 67317. Központi Krmel, Sd. Hánászi 130. Tel. 83260. (Maldan)

Mit csodálnak mindannyian?

... az új modelleket, amelyek az „AMERICANA” bútorkiállításán láthatók, a külsejükben és kivitelükben elbűvölő bútorokat. Mindenkinék, aki már látta, azt mondja: ... van látni való az

„AMERICANA”

bútorkiállításán

RAMAT-GAN

JABOTINSKY-UT 95.

Szombat este bezárul az Irnoár ifjúsági város

A záróünnepély előtt megtartják Tel Aviv napját

Tudósítónk jelenti: Közel heteheti működés után holnap, szombat este bezárulnak az Irnoár, ifjúsági város kapui a tel-avivi kiállítási parkban. Az Irnoárnak az idő alatt negyedmillió látogatója volt. Az ifjúsági városban a záróünnepséget megelőzően tartják meg Tel Aviv napját. A záróünnepség kezdetét a záróünnepség kezdetével kezdődik, majd a 18 éves Odéd Chermoni, az ifjúsági város másfél hó napot át volt polgármester és Jozsef Burstein, a város kulturális, ifjúsági és sportosztályának vezetője tartanak összegező beszédet.

Az ifjúsági várost politikai életünk több jelentős személyisége kereste fel és kérdés-felelet délutánon választott az ifjúság kérdéseire. Közöttük volt Dávid Ben Gurion volt miniszterelnök, Mose Dáján földművelésügyi miniszter, Golda Meír külügyminiszter és Menáchem Begin, a Chéru mozgalom vezetője. Tegnap este dr. Zorách Wahrhaftig vallásügyi és dr. Dov Jozsef igazságügyi miniszterek látogattak el az Irnoárba és válaszoltak a fiatal hallgatóság kérdéseire.

KÖZEL EGYMILLIÓ FONT ÉRTEKŰ ÁRUT KOBOZOTT EL A HAIFAI VÁM

Százpír pénzügyminiszter ismerkedési látogatása a haifai kikötő raktáraiban és vámhivatalában

Haifa. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Pinchász Százpír pénzügyminiszteri minőségében tegnap ismerkedési látogatást tett a vám hatóság haifai székházában. A minisztert A. Ariéli, az állami jövedelmek igazgatója, J. Saron, a pénzügyminisztérium helyettes vezetője és S. Gáfi, a vám és illetékhatóság vezetője kísérték.

Közgazdasági hetilap Romániában

Bécs. (Reuter). — A román hírszolgálati iroda jelentése szerint a román kormány „Viata Economica” címen hivatalos közgazdasági hetilapot ad ki, melynek első száma augusztus 27-én jelenik meg.

A lapot a román közgazdasági tudományi társulat adja ki. A hivatalos közlemény szerint a lap elemző jellegű, a szocialista és kapitalista államok gazdasági intézkedéseit és egyben vitákat folytatnak majd hazájukon a romániai nemzetgazdaság aktuális kérdéseiről.

Lazar Kaganovics állítólag meghalt

Egy Levin nevű amerikai újságíró közölte a hírt, aki nemrég látogatást tett a Szovjetunióban

Míg külföldön kétségek merültek fel a Rákosi Mátyás haláláról forgalomba került hírek tekintetében, most egy másik kimagasló színdarab kommunista vezér elhunytáról szóló közlés került feltűnést és Lázár Kaganovics, aki Sztalin idején az utolsó és egyetlen színdarab volt, aki még kuleszpozíciót töltött be a Kremlben, mintegy 8 hónappal ezelőtt szívszélhűdéssel elhunyt. — Közölte egy Levin nevű amerikai újságíró, aki látogatást tett a Szovjetunióban és most tért vissza New Yorkba. A külföldi lap tudósítók klubjában meg

tartott előadásán az újságíró elmondta, hogy Bulgarijn marsall volt szovjet miniszterelnök szintén súlyos beteg, de egyetlen Moszkvában működő újságíró sem merészel telefonálni hozzá, hogy ellenőrizze a betegségéről szóló híreket.

A beavatottakat meglepte Levin közlése és főként azon csodálkoznak, hogy a Moszkvában tartózkodó külföldi újságírók közül senkinek se jutott tudomására Kaganovics halála. Maga a szovjet külügyminisztérium nem volt hajlandó nyilatkozni az ügyben.

Elsímult az üzleti viszály a „Cedek” hajó körül

A durbani bíróság feloldotta a zárlatot és tegnap felrakták a Japánba szóló 850 tonna fémárut

Durban. (Reuter). — A délafrikai Durban kikötőben horgonyzó „Cedek” izraeli teherhajóra tegnap 850 tonna fémárut rakodtak, miután a helyi bíróság felszabadította a hajót a vesztézárlat alól.

A zárlatot vasárnap rendelték el a délafrikai „Padmer” cég kérésére, amely azt állította, hogy a hajót bérlő hongkongi „Gold Star” társaság valószínűleg a céggel kötött megállapodását, mely szerint a hajón fémanyagot szállít Japán-

ba. Közben ugyanis kiderült, hogy a szállítás lebonyolítása céljából átalakításokat kell végezni a hajón és a „Padmer” cég, amely attól tartott, hogy az árut nem szállítják Japánba, zárlat alá helyezte a hajót.

Tegnap a hongkongi társaság délafrikai képviselői megfelelő granciákat helyeztek letétbe a felsőbbrendűségénél és ennek nyomán feloldották a zárlatot. A rakodás után a hajó azonnal el fogja hagyni a kikötőt.

Irgun Ásziré Hánácim Leseávr Volt Deportáltak Szövetsége, Haifa, Herzl 17

pályázatot hirdet

a Haifa, Hillél Jáffe 7. sz. alatt megnyíló otthon (moádon) büféjének bérletére.

A büfé naponta nyitva lesz d. u. 17—23 óráig. Az ajánlatokat kérjük 1963 aug. 31-ig benyújtani az Irgunnál, Haifa, Herzl 17.

A vizsgálóbizottság megdöbbenő jelentése

Elégtelen biztonsági intézkedések veszélyeztetik a polgári repülést

A különböző technikai osztályok és berendezések nincsenek egy helyen, a ludi repülőter pedig hadilában áll az országos navigációs szolgálattal

Tegnap nyújtotta be jelentését az a vizsgálóbizottság, amelynek feladata a ludi repülőter és a kapcsolatos légügyi szolgálatok ellenőrzése volt. A vizsgálóbizottságot Jiszraél Bár Jehuda közlekedésügyi miniszter nevezte ki a ludi repülőterre négy hónappal ezelőtt történt súlyos műhibák nyomán, amikor — mint emlékeztet — áramzavar és a jelzőkészülékek leállása miatt a gépek nem tudtak leszállni és egy katonai repülőterre landoltak.

A vizsgálóbizottság élén Jozsef Ben-Uri professor, a haifai Technion tanára állt, aki a bizottságban résztvevő szakértőkkel kemény bírálatot gyakorol az Izrael légiterében közlekedő gépek biztonságossága fölött. A bizottság leszögezi, hogy a repülőgépekkel való rádióösszeköttetés, a navigációs megoldások és az ország légitereiben haladó gépek fölötti ellenőrzés több kívánivalót hagy maga után. Az összes szakproblémák alapos áttanulmányozása után a bizottság leszögezi, hogy nem ki-

vánatos szervezési körülmények vannak a légiforgalom terén.

A különböző ellenőrzési és irányítási berendezések és felszerelések a ludi repülőter mérnökei és technikusai ellenőrzése alatt állnak. Ezzel szemben az országos navigációs, irányító hálózat új berendezése két távoli városban található. Ahelyett, hogy a közlekedésügyi minisztérium polgári légiforgalmi ügyosztálya, a régi repülőter igazgatósága és az országos navigációs szolgálat között együttműködés és koordináció lenne, a ludi repülőter és a navigációs szolgálat nem hajlandók egymással együttműködni, amelynek nyomán sok esetben magát a repülést veszélyeztető helyzet áll elő.

Egyelőre nem tárgyalnak a Sin Bét volt főnökének lemondásáról

A külügyi és hadügyi bizottság elutasította a Chéru, a liberálisok és a Mápam követelését

A Kneszet külügyi és hadügyi bizottsága elutasította az ellenzék követelését, hogy folytassák a tárgyalást a Biztonsági Szolgálatok volt főnökének lemondásáról. Az erre vonatkozó kérést a Chéru, a Liberális Párt és a Mápam képviselői nyújtották be. A kormánykoalícióban helyet foglaló Mápaj, Vallásos Nemzeti Párt és Achdut Háavodá megbízottai azonban az ellenzék javaslatá-

ellen szavaztak, amely így lekerült a napirendről.

A koalíció képviselői egy korábbi határozatra hivatkozva vetették el az ellenzék követelést. Ennek értelmében a Kneszet külügyi és belügyi bizottsága csak akkor ujtja fel tárgyalását a Biztonsági Szolgálatok volt főnökének lemondási körülményeivel kapcsolatban, ha a miniszterek külügyi és biztonsági bizottsága befejezte tárgyalásait ebben az ügyben.

Kiéleződött a versengés a NATO-ban az új német-amerikai tank körül

Párisban komoly visszatetszést váltott ki az Egyesült Államok és Nyugat-Németország között létrejött megállapodás

Tel Aviv. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Nyugati katonai निर्माणरों az utóbbi napokban fokozottabb figyelmet szentelnek az Egyesült Államok és Nyugat-Németország között létrejött megállapodásnak, amely egy új tankfajta megkonstruálására vonatkozik. Ez az érdeklődés annál érthetőbb, mert a franciák csak most kezdték meg gyártani az új „AMX-30” tankot, a németek pedig a „Leopárd” elnevezésű új tankot, amelyről azt állították, hogy a technika legelőkeltebb vívmányai.

Az amerikaiak és a németek közötti megállapodás értelmében az új tank gyártását az 1970-es években akarják elkezdni és a NATO csapatokat azzal ellátni. Ugyancsak a napokban kezdtek meg az angolok az 50 tonnás „Chieftain” tanknak a szériagyártását, amelyből két modell-darabot a közeli hónapokban a nyugatnémet hadsereg rendelkezésére akarnak bocsátani kipróbálás céljából.

A sajtóügynökségek azt közölték ugyan, hogy Franciaország nem tiltakozott az amerikai-német megállapodás ellen, de katonai és politikai hírmagyarozók úgy tudják, hogy a megállapodás igen komoly visszatetszést keltett Párisban, annál is inkább, mert a németek csak a közelmultban mondták fel a hasonló megállapodást a franciákkal.

Annakidején megírtuk, hogy a franciák és a németek megállapodtak az úgynevezett „európai tank” gyártásában és annak prototípusát együttesen állították elő. Azután nézeteltérések keletkeztek a két állam között a tankgyártás körül, mert a franciák az általuk gyártott ágyúval akarták az új tankfegyvert ellátni, a németeknek pedig kötelezettségek voltak az angolokkal szemben és tőlük akarták megvásárolni a 105 milliméteres tankágyút, amelyet a szakértők igen nagyra becsülnék. A nézeteltérések végülis a közös

gyártási program felmondásával végződtek. A franciák kiharozták az előbb említett AMX-30-as típusú tankot, a németek pedig a Leopárdot. Mindkettő 35 tonna súlyú és kitűnő manőverességű. Az angol „Chieftain” 50 tonnás ugyan, de mobilitás szempontjából a 30-35 tonnás fajsúlyának felel meg, páncélzata pedig a legkiválóbb az eddig ismert tankfajták között.

Az angolok ezt a tankot infravörös sugárzókészülékkel látták el, amelynek segítségével az éjjel is kitűnően használható.

Katona-üdülővé építik át a natanjai Goldmüntz-múzeumot

A Szolél Boné kötelezte magát, hogy október 20-ig befejezi a munkát

Natanja. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A sok vihar központjában állott natanjai Goldmüntz-múzeum kérdése végleges megoldást nyert. A katonagondozó egyesület, amely a múzeumot a várostól átvette, reméli, hogy még az ősz folyamán befejezheti az átépítési munkálatok első fázisát és esetleg meg is nyitja a múzeum helyében létesítendő katona-üdülőt.

A Szolél Bone társaság, amely az építkezési munkálatokat kivitelezte, kártérítési-pónálé mellett kötelezte magát, hogy a munkálatok első fázisát az év október 20-ig befejezi. A tervek szerint a fenti időpontig az épület tengerfelé eső részén elkészül a konyha és az étterem, míg a Dora síkkunnegyed felé eső részen a klubhelyiség.

Amennyiben a Szolél Bone a vállalat határidőre elkészíti a munkálatokat, október 27-én tartanak meg az avató ünnepséget, amelyen a katonai és polgári

hatóságok képviselői mellett megjelennek majd a belgiumi báró Goldmüntz-család tagjai is, akik annakidején a múzeum felépítéséhez szükséges 250 ezer fontot adományozták.

Értesülésünk szerint az épület középső részét továbbra is múzeum céljaira tartják fenn és abban összpontosítják az eddig az épület különböző részeiben elhelyezett műtárgyakat.

279 ezer font kártérítésre perlik a jeruzsálemi Hadasszát

Egy 7 gyermekes férfi szerint a beleegyezése nélkül végrehajtott műtét nyomán mindkét lábára megbénult

Aharon Marciano, hétgyermekes haifai kereskedő 279 ezer font kártérítést követel a jeruzsálemi Hadassza egyetemi kórháztól, mert állítása szerint beleegyezése nélkül és „hanyag módon” olyan műtétet hajtottak végre rajta, amelynek következtében lábait teljesen megbénultak.

Kártérítési követelésében a 42 éves kereskedő előad-

Tereskova Prágában

Prága. (Reuter). — Valentina Tereskova szovjet űrrépülő tégnap barátságos látogatásra Csehszlovákia fővárosába érkezett. Tereskova, aki 48-szor került meg a földet a Vostok-6 nevű űrhajóval, most látogat elsősorban külföldre. A prágai repülőterén több száz főnyi lelkes tömeg üdvözölte.

Ujabb afro-ázsiai csúcskonferencia

Kairó. (IFP). A jelek szerint Dzsakartaiban, Indonézia fővárosában októberben újabb afroázsiai csúcskonferencia ül össze. Ezzel kapcsolatban egy indonéz hivatalos delegáció tartózkodik Kairóban, amely többek között az egyetemi szakszervezetekkel folytat tárgyalásokat. Az előkészítő bizottság munkájába 14 országot vontak be, köztük Marokkót, Guineát, Nigériát, Málit, a Fülöp szigeteket, Japán, Ceylont, Vietnámot és Burmát.

Csökkent a gyapotvetés

Mose Dáján földművelésügyi miniszter: elnöklétével ülést tartott a gyapotterékesítő tanács, ahol közölték, hogy a tavalyi helyzethez viszonyítva 1963-ban 20 százalékkal csökkent a gyapottal bevetett terület. Ez elsősorban a kiutalt víz mennyiség csökkentése miatt történt, aminek következtében a termelők inkább szorgomot (durra) vetettek. A tanács jelentéséből kiderült, hogy a gyapottermesztés, amely 10 évvel ezelőtt kezdődött, az utolsó öt év folyamán rohamos léptekkel fejlődött, mert 1958-ban már 250 gazdaság termelt 54 ezer dunámon gyapotot, míg tavaly 360-ra emelkedett a termelők száma, a gyapotvetés 165 ezer dunámon, amely 16 ezer tonna tisztított gyapotot hozott.

Földrengés Japánban

Tokió. (Reuter). — A japán fővárosban tegnap reggel 8 óra 10 perckor gyengebb földrengés volt érezhető, amelynek epicentruma a 200 kilométerre északra fekvő Fukusimában volt. A japán szeizmológiai állomások hét fokban álló skálát használnak és Fukusimában negyedik fokú, míg Tokióban második fokú földrengést jelzett a szeizmográf. A jelentések szerint emberéletben és vagyonban nem esett kár.

A kaliforniai egyetem, valamint az uppsalai szeizmológiai intézet műszerei is feljegyezték a földrengést. Upszalából közlik, hogy feljegyzéseik szerint az kétszerte erősebb volt a Szokoplet epusztító földrengésnél.

OLVASSA EL **A Hét** CSÜTÖRTÖKÖN MEGJELENT LEGFRISSEBB SZÁMÁT

amely gazdag híryanyagot, riportokat, filmrovatot, keresztretjvnynt, horoszkópot és az aktuális képek egész sorát tartalmazza.

12 OLDAL **Ara: 50 agóra**

Peking szószegéssel vádolja Moszkvát az atomtitok közlésének megtagadásáért

Bertrand Russell lord szerint a világ nagy problémái nem oldhatók meg Kína megkérdése nélkül — Valószínűleg a vasárnapi minisztertanács foglalkozik majd Csu En-laj jegyzékével

Peking, (UPI, Reuter). — A pekingi kormány tegnap kiadott hivatalos közleménye azzal vádolja Chruscsevet, hogy 1959 júniusában megtagadta a kínai kormánytól a katonai miniatűr mintájának, valamint német tudósoktól származó tudományos információinak a kiszolgáltatását.

A kínaiak hozzáfűzik, hogy ez a lépés annak idején gesztus volt Eisenhower felé, Chruscsevnek amerikai látogatását megelőzően. „Ennek eredményeképpen”, — mondja a kínai közlemény. — „nem számítunk többé orosz segítségre atom fegyvereink fejlesztése terén”.

A kínai közlemény egy másik szakasza azzal vádolja a Szovjetuniót, hogy az amerikai érdekek szolgálatában cserben fogja hagyni Kelet-Németországot.

London, (IFP). — Bertrand Russell lord, az angol filozófus tegnap a Times című lapban figyelemreméltó levélben foglalkozik a kínai kérdéssel és arra a megállapításra jut, hogy a világ problémái nem oldhatók meg az ázsiai nagyhatalom megkérdése nélkül. Véleménye szerint tragédia volna, ha az oroszok és a Nyugat közötti hidegháború befejezésével egyidejűleg új hidegháború kezdődne a két fél és Kína között.

A híres angol gondolkodó bíráló szavakkal illeti a két nagyhatalom Kína iránt tanúsított magatartását és annak a véleményének ad kifejezést, hogy Kína a közeljövőben atomhatalom lesz, ha Amerika és Oroszország folytatják iránta az ellenséges magatartást.

Lord Russell azt hangoztatja, nagy hiba volna „utópiának” nevezni Kinának azt a javaslatát, hogy nemzetközi csúcskonferencia üljön össze a teljes atomfegyverkezés érdekében. Az agg filozófus azt javasolja, hogy a kérdést megillető komolysággal kell mérlegelni a kínai javaslatot.

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától). — Csu En-laj kínai miniszterelnöknek Lévi Eszkolhoz intézett és a múlt héten Jeruzsálemben megérkezett átíratát komoly tanulmányozás tárgyát képezi a külügyminisztériumban. Hivatalos körök jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Kína, amely nem tart fenn szabályos diplomáciai kapcsolatot Izráellel, mégis megküldte ezt az átíratot Lévi Eszkolnak is. Ennek ellenére nyilvánvaló, hogy Csu En-laj levelének legalábbis egyrésze nem párhuzamos az izraeli külpolitika vonalával. A kínai államférfi ugyanis azt a számos államhoz elküldött jegyzéket a moszkvai egyezmény eleni diplomáciai akciójának szolgálatába állítja, Izráel viszont a moszkvai egyezményhez való csatlakozás következtében az egyezmény támogatójává vált. Másrészt Csu En-laj jegyzéke csupán az atomfegyverek teljes leszereléséről szól, míg Izráel többiben kifejezésre juttatott álláspontja tudvalevőleg az atomfegyvereken kívül a konvencionális fegyverkezés megszüntetését is követeli annál is inkább, mert magára nézve Egyiptomnak konvencionális fegyverekkel való elárthatásában is súlyos veszélyt lát.

Mindezek a szempontok mérlegelésre kerülnek a kínai átírat tanulmányozásánál. Valószínű, hogy az ügy a vasárnapi minisztertanács elé kerül. Kérdéses azonban, hogy Izráel fog-e válaszolni Csu En-laj átíratára, mert egyes nemzetközi jogi szakértők véleménye szerint tulajdonképpen nem is annyira választ igénylő diplomáciai jegyzék, mint inkább deklaratív közleményről van szó. Az ilyenzerű kormánynyilatkozatok, amelyeket államfők más államoknak megküldenek, a nemzetközi szabályok értelmében nem indokolják válasz küldését.

New Delhi, (UPI) — Az Egyesült Államok teher szállító gépei tegnap India önállóságának 16-ik évfordulója alkalmából nagymennyiségű elektronikus védelmi felszerelést, köztük egy komplett radarhálózatot hoztak Indiának. Hivatalosan közölték, hogy a közeljövőben további hasonló felszerelés érkezik, amerikai és indiai források azonban nem voltak hajlandók erről részleteket elárulni.

Novemberre közös amerikai-indiai-angol védelmi hadgyakorlatokat fognak rendezni és valószínűnek tartják, hogy ezeknek során már használni fogják az új szállítmányokat.

New Delhi, (Reuter). — Tegnap érkezett vissza a szovjet fővárosból az indiai katonai delegáció, amely modern katonai felszerelést, így rakéták beszerzéséről tárgyalta.

Három gyanús haláleset Tel Avivban

Három haláleset pontos részleteinek kiderítése foglalkoztatja most a tel-avivi főkapitányságot.

Egyheti szenvedés után, augusztus 13-án meghalt Chájim Wieder 55 éves givati-avivi lakos, aki a tel-avivi Zori gyógyszerárúgyár raktárosaként dolgozott. Az eddigi nyomozás során megállapították, hogy a szerencsétlenül járt ember augusztus 6-án lement a vállalat pincéjébe, ahonnan dimethyl-szulfátot tartalmazó üveget akart felhozni. Wieder megbotlott a lépcsőkön és kiejtette kezéből a veszélyes palackot. A dimethyl-szulfát gőze be-

hatolt a légzőszerveibe és Wieder már súlyos állapotban volt, amikor a Tel Hásomér kórházba vitték.

A tel-avivi Gán Meir parkban szerdán egy 44 éves férfi holttestére bukkantak az egyik padon. Miután az a gyanú merült fel, hogy a férfi önkézevel vetett véget életének, a bonctani intézetbe szállították a halál okának megállapítására.

Cordoba utcai lakásában szerdán éjszaka élettelenül találták meg a fürdőkádban a 65 éves Jicchák Blausteint. A halál oka itt is bizonytalan.

szovjet fővárosban. Nyugati politikai megfigyelők New Delhiben azt hangoztatják, hogy az oroszok igen magas árat kérnek a rakétákért, míg az indiai delegáció vezetője, S. Butalingham államtitkár csökkeníteni próbálja az árakat.

New Delhi, (Reuter). — Dzsavaharlal Nehru indiai miniszterelnök az állam függetlenségének 16-ik évfordulója alkalmából tegnap 50 ezer főnyi tömeg jelenlétében mondott beszédet, amelyben egységre és óvatosságra intette az indiai népet az északkeleti határon tornyosuló kínai veszélyre való tekintettel.

Nehru hangsúlyozta, hogy ezekben a veszélyes órákban el kell felejtetni a belső ellentéteket és vi-

A 435867 számú sorsjegy nyerte a 45 ezer fontot

Megtartották a „Pájszán”-sorsjegyek vigasz-húzását is

A Mifál Hápájsz csütörtöki húzásán a 45 ezer fontos főnyereményt a 435867 számú sorsjegy húzta ki. A 066490 szám 20 ezer fontot, a 211440 számú sorsjegy 10 ezer fontot, míg a 293532, 102772, 131558 és 028100

Ásdodban már folynak a tárgyalások az új városvezetőség összeállításáról

A Vallásos Nemzeti Párt magának követeli a tanácselnöki pozíciót

Cvi Bernstein, a Vallásos Nemzeti Párt municipális kérdésekkel foglalkozó ügyosztályának főnöke, tegnap reggel közölte, hogy a párt magának fogja követelni Ásdodban a polgármesteri tisztséget. Bernstein bírálatot gyakorolt a Mápáj közleménye fölött, mely — mint jelentették, — azt hangoztatta az ásdodi választások után, hogy a párt hajlandó a tanácsban bár-

kivel együttműködni, a Chéruton és Robert Chájim listáján kívül.

— Az ásdodi helyhatósági tanács előtt — mondotta Bernstein — kivétel feladatok állanak a következő években és éppen ezért nem lehet szokványos utakon hozzájárni a helyhatósági koalíció létrehozásához. Lehetetlen eleve diszkvalifikálni egy bizonyos frakciót. A Vallásos Nemzeti Párt a legszelebb koalícióra törekszik és természetesen azt kívánja, hogy a tanács elnöke a párt képviselője legyen.

Tegnap egyébként már létrejöttek az első tárgyalások a különböző pártok országos központjai között az ásdodi koalíció létrehozása érdekében. A Mápáj és a liberálisok érintkezésbe léptek a vallásosokkal és hír szerint a liberálisok a Robert Chájim törzsi listájával való együttműködésről is tárgyaltak már.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy az ásdodi koalícióra vonatkozó tárgyalásokat csakis augusztus 27-ike, a beérsevai választások után és az ottani eredmények ismeretében fejezik be.

Tudósítónk jelenti: A 12 nap múlva esedékes beérsevai választásokkal kapcsol-

latban egyes pártok már tegnap megkötötték a maradék szavazatokra vonatkozó egyezményt. Így a Mápáj az Achdut Háavodával, a Chérut az Ágdut Jiszráállal, a liberálisok a Dor Chádás nevű helyi listával jutottak megállapodásokra. A választásokon résztvevő többi listák nem kötöttek egyezményt és így számítani lehet arra, hogy főleg a Mápám és a Vallásos Nemzeti Párt számos szavazata kárba vessz.

A szavazatfelesleg egyezmény fontosságára jellemző, hogy a két nappal ez előtt megtartott ásdodi választásokon a Chérutnak nem volt ilyen megállapodása más párttal és csak alig 50 szavazata hiányzott ahhoz, hogy egy második mandátumot szerezzen a közéletben.

● A norvégiai parlament nemsocialista pártjainak vezetői tegnap bizalmatlansági indítványt terjesztettek be Gerhardsen munkáskormányára ellen, miután felelősnek tartják a nemrég történt bányakatasztrófiáért, amelyben több bányász lelte halálát.

● A szovjet hatóságok tegnap bezárták a moszkvai zsidó temetőt, azzal az indoklással, hogy a temető zsúfolt és nincs több hely benne.

Édesanyánk

WEISZ LEA 771 Rámát-Joszet

(Marosvásárhely - Segesvár)

SIRKÓAVATASA

vasárnap, aug. 18-án d. u. 5 órakor lesz a kirjatsauli temetőben. - Találkozás a temető bejáratánál délután 3/5-kor.

A GYÁSZOLÓ CSALAD

Felejtethetlen férjem, édesapám, nagyapám

Rosenberg Jicchák (Ignác) 771 Haifa Szarvas

SIRKÓAVATASA vasárnap, augusztus 18-án 1/5 órakor lesz a khayat-beachi temetőben. - Kibőn busz indul a Beacái 13. háztól.

A GYÁSZOLÓ CSALAD

Szeretett, drága férjem, édesapám

FRIEDMAN RIVU 771 Beér-Séva Dés

SIRKÓAVATASA

augusztus 22-én, csütörtök délután 4 órakor tartjuk a beér-sévai temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

A GYÁSZOLÓ CSALAD

Felejtethetlen, imádott férjem és apukám

Pollák Jákob Jozsef 771

SIRKÓAVATASA

augusztus 20-ikán délután 5 órakor lesz a rámei temetőben.

Gyászoló felesége: Ilonka! leánya: Cipóra! és mostoha gyermekei, akik imádták; az idősebbek Dolgokok Szövetségének elnöke; munkatársai, rokoni és jóbarátai.

Felejtethetlen, drága, jó anyánk és nagyanyánk

Chájá Rusnak 771

Jeruzsálem — Kassa

SIRKÓAVATASA

elhúnytának slosimján, aug. 18-án, vasárnap d. u. 4-kor tartjuk a Jeruzsálem-givát-sauli temetőben. Autóbusz indul pontosan 3/4-kor: (Geula) rehov Jona Hánávi 1. sz. háztól.

A gyászoló család.

Drágánk

SCHON PINCHASZ (Pista) 771

Haifa — Temesvár

AZKÁRÁJA és SIRKÓAVATASA

bétfőn, aug. 19-én 1/5 órakor lesz a khayat-beachi temetőben. Gyülekezés a temető bejáratánál. — Jóbarátainknak, akik fájdalomukat részvételükkel igyekeztek enyhíteni, ezúton mondunk köszönetet.

A CSALAD.

ÖN MIKOR UTAZIK MAGYARORSZÁGRA?

Magyarországi kirándulásaink egész évben, körülbelül háromhetenként indulnak. Ha megírja nekünk, mikorra tervezi utazását, mi vigyázunk az ön „tor”-jára és részletes prospektust küldünk címére. Várjuk levelét!

★ A szeptember 8-iki csoportba felvesszünk jelentkezőket.

★ Ára 658.50 IL.

SHARTOURS

NATANJA
Smuel Hánávi 6.,
telefon: 2253/2264.

Bát-Jám városa

Közoktatásügyi Minisztérium

Nyelvtanorjlesztő és kulturális ügyosztály

Uj ivrit kurzusok indulnak

Ezúton hozzuk Bát-Jám lakosságának tudomására, hogy 1963 szeptember elején új ivrit kurzusok indulnak Bát-Jámban, kezdők és haladók részére.

Az érdekelteket kéri, forduljanak mielőbb Bát-Jám város közoktatási ügyosztályához, vagy az iskolák irodáihoz a városban. Az oktatás 1963 szeptember 1-én kezdődik.

שלום

147

תל אביב-יפו

P. P. FEL-AVIV
JAFFO 147